

ελευθερο πνεύμα

ΕΡΕΥΝΑ - ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ

ρυτής-Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας-Χρόνος 18^{ος}-Τεύχος

72

έματα:

Αναφορά σε κρίσεις
και η κρίση του λόγου

Παγκόσμια Ποίηση

Ελληνική Ποίηση

Ταξιδιωτική Λογοτεχνία

Αντίπολη - Κάννες - Μασσαλία-
Αβινιόν - Περπινιάν - Ανδόρα

Αντιπολεμική Πεζογραφία

Αναμνήσεις από την Εξορία

Ρεαλιστική Διηγηματογραφία

Ένα Αγροτικό Κίνημα στην Αττική

Λαογραφικά Σύμμεικτα

Οι Συγγραφείς και τα Βιβλία

Η ΕΟΚ από την άλλη πλευρά

Για τη σύγχρονη κουλτούρα

Με το Σφυρί στα Καμώματα

Μαχητικά και Αποκαλυπτικά Σχόλια

Πολιτικοκοινωνικά Κεντρίσματα

Με την Πειθώ των Αριθμών

Πνευματικά και Καλλιτεχνικά Γεγονότα

«Όταν διαβάζεις κείμενα του Λάμπρου Μάλαμα, καταγγελίες για τα στραβά και τ' άδικα ή θερμή υποστήριξη για τα σωστά και τα δίκια, είναι σαν ν' ακούς τη φωνή του Γάλλου (ιδρυτικού παράγοντα του Σοσιαλισμού) Ζαν Ζωρές, και ικανοποιείται μαθαίνοντας την αλήθεια για το χτύπημα του κακού... Ο Λ. Μάλαμας απομυθοποιεί και ξεσκεπάζει, ικανοποιεί κι ενθουσιάζει, με τις 50 αυτοτελείς δημιουργίες του: στην ποίηση, το διήγημα, το μυθιστόρημα, το θέατρο, ή την κοινωνιολογία, την ιστορία, τη φιλοσοφία, τη δημοσιογραφία...»
Αγγελος Δόξας

«Σ' όλο τον κόσμο ξαστεριά
σ' όλο τον κόσμο ήλιος»

Πρωτότυπη Επιθεώρηση αγωνιστικής Λογοτεχνίας και κριτικού προβληματισμού.
Μαχητικό όργανο διαφώτισης και πνευματικής καλλιέργειας του λαού.

Όσα σημειώνω, τα σημειώνω γιατί δεν υποφέρω να βλέπω το άδικο να πνίγει το δίκαιο

Μακρυγιάννης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η επιφυλλίδα μας

Αναφορά σε κρίσεις και η κρίση
του λόγου: Α. Μάλαμα 65

Παγκόσμια Ποίηση

Από Ρουμανία: Δημοτική Ποίηση . 68
Από Αλβανία: Ισμαήλ Κανταρέ 68
Από Τουρκία: Ναζίμ Κικμέτ 69
Από Ινδία: Χαρ Πρασάντ Σιαρμά . 69

Ελληνική Ποίηση

Α. Μάλαμα: Στον Κώστα Πηγαδιώτη 70
Μ. Δελησαύβα: Έχω ένα ποιήμα . 70
Β. Πακά-Παμφίλη: Το νηφίδιο 70
Στ. Γιωβάννη: Γιάννινα '89 και
Ανακασιά '89 70
Ζαφ. Στάλιου: Για τη Γαλλική
Επανάσταση 71
Τ. Νατσούλη: Φαντασίες 71
Γ. Γερ. Τριανταφύλλου:
Αγάπη είναι... 71
Γ. Πακαστάμου: 21^η Ιούλη 356 π.Χ 72
Γ. Κακολύρη: Μνήμες 72
Δ. Μπρσινάκη: Το μάθημα 72
Αλ. Χρισστομιόδη: Ακίκο 73
Ν. Β. Καρατζένη: Οι κληρονόμοι
του ήλιου 73
Μ. Μοίρα: Δέηση στην Ακρόπολη 73
Γ. Κατσιμπα: Ποιητικοί Στοχασμοί 74
Ν. Γιουρουκέλη: Μνήμη 74

Ταξιδιωτική Λογοτεχνία

Λάμπρος Μάλαμα: Ισπανία -
Πορτογαλία (β') 75

Πεζογραφία

Γ. Πακαστάμου: Περδικομαχία 81
Δ. Ηλ. Ροντογιάννη: Αναμνήσεις από
το Μακρονήσι 83
Ερ. Βλάχμπεη: Ο υπηρέτης
που έγινε γιατρός 85
Κ. Δ. Βελιαρούτη: Ένα αγροτικό
κίνημα στην Αττική 88

Λογογραφική μελέτη

Β. Περσειόδη: Η έλλειψη
αντιξιοθησκίας στην Ελλάδα 89

Οι Συγγραφείς και τα βιβλία

Κρίνονται από τον Α. Μάλαμα:
1) Δημήτρης Λέος 92
2) Γιάννης Παυλάκης 92
3) Θεοδόσης Δασκαλόπουλος 93
4) Χριστούλα Βαρβέρη - Βάρρα 93
5) Θέμης Τζίφας 94
6) Άγγελος Δημητρίου 95
Και ο Κ. Μιχαήλ για το Θίμιο
Χριστόπουλο 95

Με το Σφίρι στα Καρόματα

(Σχόλια του Άλκη Φωτεινού) 96

Πολιτικοκοινωνικά Κεντρίσματα

(Σχόλια του Στέλιου Κεντρή) 102
Με την Πιπθώ των Αριθμών 117

Ηθικά παραγγέλματα 118

Μηνύματα στο «Ελλάδαρο Πνεύμα» 119

Πνευματικά και Καλλιτεχνικά

Γέροντα 123

«ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ»

Ιδιοκτήτης - υπεύθυνος - εκδότης

Λάμπρος Μάλαμας

Διεύθυνση σύμφωνα με το νόμο:

Ανεξαρτησίας 188 - Γιάννινα

Ταχ. Τομέας 454.44

Τηλέφωνο: 0651.22030

Τιμή τεύχους δρχ. 350

Χρονιάτικη συνδρομή 1.500

Ιδρύματα - Δήμοι 7.000

Φιλική κατά προαίρεση...

Εξωτερικού δολάρια 20

Υψηλή - αλληλογραφία - επιταγές στον ίδιο.
Φιλοξενούνται μόνο αλληλοσυνεργασίες. Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Ελεύθερο Πνεύμα

Έρευνα — Στοχασμός — Τέχνη — Κριτική

Ίδρυτής — Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας

Β' Εκδοτική
Περίοδος
Χρόνος 18^{ος}
Τόμος 9^{ος}
Τεύχος 72
Καλοκαίρι 1989

Η επιφυλλίδα μας

Αναφορά σε κρίσεις και η κρίση του λόγου

Του Λάμπρου Μάλαμα

Πολλαπλές και πολυεπίπεδες κρίσεις πέρασε και περνάει όλη η ανθρωπότητα στις μέρες μας.

Κρίσεις πολύμορφες και διαδοχικές, κοινωνικοπολιτικές και εθνικές, πνευματικές και ηθικές. Εκείνες όμως που μας ανησυχούν, μας θλίβουν και μας καταπονούν περισσότερο, είναι οι διανοητικές κρίσεις.

Όλες αυτές βέβαια, έχουν τα γενεσιουργά τους αίτια. Υπεύθυνοι γι' αυτά είναι οι ηγέτες των λαών και συνακόλουθα οι λαοί που εκτρέφουν και αναδείχνουν ανίκανους και κίβδηλους ηγέτες. Η κάθε κρίση, έχει δυο έννοιες ξεχωριστές, διαφορετικές η μία από την άλλη.

1) Είναι η κρίση της γνωσιολογικής ενέργειας του νου που παρατηρεί και αναλύει κριτικά τα φαινόμενα και τα έργα των ανθρώπων.

2) Είναι η κρίση που ξεσπάει στην αποφαστική εξέλιξη των καταστάσεων. Στο σημερινό μας θέμα, περιοριζόμαστε στη δεύτερη σημασία της κρίσης.

Με τη λέξη κρίση, δεν εννοούμε αυτό καθ' αυτό το κριτήριο, σα μέτρο γνώσης κι ερμηνείας, ή και την κριτική νοητική του αισθητικού κι επιστημονικού λόγου.

Η κρίση μ' άλλα λόγια που τονίζουμε, είναι μια λανθάνουσα κατάσταση, ανόμαλη, δυσάρεστη κι επίφοβη. Μια κατάσταση ανησυχητική στη ροή των πραγμάτων. Μια μεταβολή που χαλαρώνει και δυσχεραίνει τις

ποικίλες σχέσεις ανθρώπων και κοινωνιών που ξεπέφτουν σε απαρτία και δυσαρμονία.

Στη σύγχρονη πολυμήχανη ζωή, μέσα στην αντιφατική και πολλές φορές αλλοπρόσαλλη διαλεκτική της πορείας, από αιτίες χλιαρών νόμων και κακούς χειρισμούς ηγετών και κυβερνήσεων που κατευθύνουν τις τύχες των λαών, προκαλούνται συχνά αναπόφευχτες κρίσεις και σχετικά κρισιμότερες φάσεις, σε πολεμικές και ειρηνικές περιστάσεις.

Ανάλογες κρίσεις ξεσπάνε και στη δική μας κοινωνία.

Είναι καίριες οι επιδράσεις από ξενόφερτους και αποχαυνωτικούς δυτικούς τρόπους ζωής.

Είναι λυπηρό, μα πρέπει να το λέμε:

Τον τελευταίο καιρό, έχουμε ξεπέσει σε χαμηλά επίπεδα, σε ηθικά αδιέξοδα, σε διανοητικά χάη και σε τέτοιο βαθμό μάλιστα, που ήρθε σε επικαιρότητα και σε επανεκδόσεις το παλιό βιβλίο του Ε. Λεμπέση: «*Η τεράστια κοινωνική σημασία των βλακών εν τω συγχρόνω βίω*». Είναι αλήθεια και πολύ πικρή ότι, μας βασανίζουν και μας φθείρουν οι αναξιότητες. Ότι στις μέρες μας επιβραβεύεται η ανοησία, η βλακοκρατία, η κολακεία, το ψέμα, η ευτέλεια η διανοητική κατωτερότητα.

Κάθε κρίση αρνητική, δημιουργείται από μια παρακμή των δυνάμεων, πάνω στους τομείς της ανθρώπινης

δραστηριότητας. Και κάθε τέτοια κρίση, όταν δεν οδηγεί σε διέξοδο, πώς να προσδιορίσει την κατάσταση και τη βεβαίωση της προόδου;

Έτσι, τα πράγματα παραμένουν στάσιμα, σε αδράνεια, συγχισμένα, σε ακατανόησιες και συσσωρεύουν δισεπίλυτα προβλήματα.

Πολλές κρίσεις δημιουργούνται όταν οι πολιτικές συνθήκες σε μια χώρα είναι ολιγαρχικές αντιλαϊκές και καταχρηστικές.

Ο πολιτικός λόγος γίνεται ταυτόσημος με την προσποίηση, την απάτη, την ασυνέπεια, τον ατομικιστικό υπολογισμό, μ' ένα λόγο τη δημαγωγία.

Τη δική μας κοινωνία, δεν την παραδέρνουν μόνο οικονομικές και ηθικοπολιτικές κρίσεις. Μαζί με την ισοπέδωση των αξιών της ζωής και του πολιτισμού μεγάλο μέρος του πληθυσμού της χώρας, το μαστίζουν και άλλες κρίσεις, όπως η παιδευτική, η πνευματική, η γλωσσική, η κρίση ιδιαίτερα της λογικής και του λόγου.

Τον περισσότερο κόσμο μας τον απασχολεί ένας ξηρός υλιστικός πανηδονισμός, χωρίς την ανάλογη ψυχική καλλιέργεια, χωρίς αίσθηση του μέτρου και της αισθητικής απόλαυσης.

Είναι ένας κόσμος που τον έχουν εκτρέψει και παγιδέψει στα καισαύρια των πόλεων, στα μολυσμένα περιβάλλοντα, σ' εναγώνιες και αποπνιχτικές έγνιες και φροντίδες πλεονεξίας, απληστίας.

Έτσι, χωρίς φυσική, πνευματική και ψυχική υγεία, ακολουθούν ασυναισθητα, τα αγχώδη και βασανιστικά βιώματα, για τον παράκαιρο χαμό.

Όταν η κρίση της λογικής και του λόγου, παίρνει διαστάσεις, γίνεται διανοητική κρίση και απεργάζεται την ακατανόησία, τη σύγχυση, την ασυναρτησία. Γίνεται χειρότερη και βλαβερότερη απόλες τις κρίσεις.

Μπορεί να πει κανείς ότι, αυτή η κρίση τα τελευταία χρόνια προκλήθη-

κε και διαδόθηκε συστηματικά από ντόπιους και ξένους «αθύνοντες».

Με την αμφισβήτηση και την άρνηση των γνήσιων αξιών, υποβάθμισαν και καταράκωσαν μαζί με την ηθική και πνευματική υπόσταση του λαού και του έθνους το δίκαιο τον ευπρεπή κι ενάρετο λόγο. Αυτόν το λογικό λόγο που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο στο λαμπρό παραδοσιακό οικοδόμημα του αρχαιοελληνικού μας πολιτισμού. Το σωστό λόγο, που είναι η κορωνίδα της δίκαιης κρίσης και της διαλεκτικής, πλατωνικής κι αριστοτέλειας λογικής σκέψης.

Όταν η σκέψη τ' ανθρώπου είναι θολή και μπερδεμένη, συγχισμένη, ή και προκαταλημμένη, ζημιώνει και τον ίδιο και τους άλλους.

Η πνευματική αδιαφορία και καθυστέρηση, δημιουργείται από κατεστημένα εξουσίας, για να υποτάσσουν, να χειραγωγούν και να κατευθύνουν εύκολα τις λαϊκές μάζες, εκεί που απαιτούν τα συμφέροντά τους.

Δεν κάνουμε εδώ ταξινόμηση και ανάλυση στις διάφορες κρίσεις που πληγώνουν και καταθλίβουν την κοινωνία μας.

Στεκόμαστε περισσότερο στη διανοητική κρίση και εκθέτουμε με κάποια ρεαλιστική διαπίστωση την κρίση του λόγου, που θεωρεί και διευθύνει τις κινήσεις και τις πράξεις των ανθρώπων.

Οι κρίσεις, εκδηλώνονται συχνότερα στις εξαρτημένες οικονομικά χώρες. Σ' αυτές, επιδρούν συγκαλυμένα ή απροκάλυπτα, τα συμφέροντα των ολίγων, των ισχυρών, πάνω στις αδύναμες κοινωνικές τάξεις.

Στη σημερινή κρίση του λόγου, πολλοί Έλληνες ονομάζουν με προσποίηση το άσπρο = μαύρο, και τανάπαλι.

«Οιαι εις εκείνοις οίτινες λέγουσι: το καλόν = κακόν, και το κακόν = καλόν, οίτινες λέγουσι: το σκότος = φως, και το φως = σκότος».

(Ησαΐας)

Τον τελευταίο καιρό, ο πολιτικός ο

θεατρικός λόγος, έχει βουλιάξει σε χαβούζες χυδαιολογίας. Η κρίση τους κλόνησε την εμπιστοσύνη των πολιτών.

Η ελληνική μας γλώσσα έχει υποστεί αφόρητους βιασμούς. Τι κρίμα! Κι ως αξιώνει ο Ισοκράτης:

«Στο λόγο το θρασύ, την ανοχή μη δίνεις» (προς Δημόνικο).

Ο παράλογος λόγος θριαμβεύει στους χαλεπούς καιρούς μας.

«Η γλώσσα του πονηρού, είναι βέλος εξακοντιζόμενον

λαλεί δόλια, λαλεί ειρηνικά δια του στόματος, πλην εν τη καρδία αυτού στήνει ενέδραν κατά του λαού».

(Ιερεμίας)

Στην κακοποίηση του λογικού και αποδειχτικού λόγου, επιπλέει ο ψεύτικος κι ο απατηλός και δεν υπάρχει ταύτιση κι ενότητα, σε αντίληψη της πραγματικότητας και αξιοπρεπή γλώσσα.

Ο πολιτικός λόγος, έχει χάσει τη σοβαρότητά του. Οι εκφραστές του, με τη φτωχή και στερεότυπη φρασεολογία, τα αλαλούμ και τις αηδιαστικές επαναλήψεις τους, χάνουν την αίσθηση της ντροπής, πολλές φορές και του γελοίου.

Αυτή η κατάντια κύρια του πολιτικού λόγου, αποδείχτηκε περίτρανα με τα προεκλογικά πανηγύρια, σε καφενεία και μπαλκόνια...

Αν ζούσε ο μακαρίτης ο Αρμάνδος Δελαπατριδής στην Αθήνα, θα τους ξυλοκοπούσε με το μπαστούνι του.

Αλλά και ο Αλ. Παπαναστασίου που έλεγε ότι: «η γλώσσα είναι το δημοκρατικότερο άνθος της ανθρώπινης ψυχής, που δεν ανέχεται κανέναν τύραννο».

Μποροστά στο ατομικό συμφέρο και την αμορφωσιά του νεορωμιού, δολοφονείται, ή αγνοείται ολότελα ο ηθικός λόγος.

Ηθική και πολιτική στη χώρα μας, είναι δυστυχώς δυο λέξεις ασυμβίβαστες, αταύτιστες κι ασύμμαχες.

Η ηθική αναρχία παίρνει διαστάσεις.

Όταν ένας σοβαρός, αυστηρός και δίκαιος κριτής παρατηρεί κι αναλογίζεται ελεεινές κατάντιες, από τέτοιες κρίσεις, την κρίση του λόγου και την πτώχευσή του, του πάει η μνήμη στο 1893, στο «δυστυχώς κύριοι επτωχεύσαμεν» του Τρικούπη.

Αλλ' αν η ρήση εκείνη του παλιού πολιτικού, εννοούσε την οικονομική κρίση, εμείς εδώ τονίζουμε ιδιαίτερα, μόνο την ηθική και τη διανοητική. Αυτή η πτώχευση είναι η χειρότερη, διότι παύουμε να σκεφτόμαστε. Κι έτσι δεν ξέρουμε τι λέμε και δεν ξέρουμε τι κάνουμε. Ξεπέφτουμε σαν κοινωνία και σ' εθνική ανυποληψία.

Ο ήπιος και ειλικρινής και τίμιος πολιτικός και κριτικός λόγος, είναι ανάγκη να στηρίζεται στη λογική και την αντικειμενική πραγματικότητα. Αλλά και με παραδειγματική, αποδειχτική κι επιστημονική διάταξη. Να δίνει πραχτική ενότητα σε χώρο και σε χρόνο, σε ύλη και σε κίνηση.

Από τη σωστή και δίκαιη λειτουργικότητα του λόγου, εξαρτιούνται οι απαραίτητες επιρροές, οι ευγενικές συμπεριφορές και τα καλά έργα των ανθρώπων.

Ο αληθινός λόγος που έλλειψε τούτα τα δίσεχτα χρόνια, απόνα μεγάλο μέρος της κοινωνίας μας, είναι και ο τιμιότερος και ο δικαιότερος.

Ο ηθικός, ο τίμιος λόγος, με τις επιδράσεις του, διαμορφώνει και σφυριλατεί το χαρακτήρα, που οδηγεί, σε ευτυχείς ενέργειες, κι αποτελεί το μοχλό της προόδου.

Για το ξεπέρασμα των όποιων κρίσεων, πρέπει ο κάθε πολίτης να συνειδητοποιεί και να παίρνει υπεύθυνη θέση και δράση.

Είναι καιρός επιταχτικής ανάγκης, ν' αναλογιστούμε τον κατήφορο από την κρίση της λογικής και του λόγου. Και να πάψουμε να κακοποιούμε την όμορφη, τη γλυκιά και πειστική, τη γνήσια κι αληθινή δημοτική και ζωντανή γλώσσα του υπερούσιου λαού μας, με αυθαιρεσίες, προσποιήσεις και υποκρισίες.

ΤουρκίαΣτοχάσου...

(Απόσπασμα από γράμμα
στην Ταράντα Μπαμπού)

Ναζίμ Κικμέτ (1901-1960)

Να θωρείς, να γροικάς, να νιώθεις,
να συλλογιέσαι και να μιλάς,
όσο βολάς να τρέχεις...
Στοχάσου με τη στιγμή...
Στοχάσου θερμά...
στοχάσου την ολόγυμνη βουή του νερού
που σταλάζει πάνω σ' ένα μαύρο λιθάρι.
Στοχάσου το χρώμα τη σάρκα
τ' όνομα του φρούτου που ποθείς.
Στοχάσου τη γλύκα π' αφήνει στα μάτια
ο κατακόκκινος ήλιος, τ' ολοπράσινο
χορτάρι
το φως του φεγγαριού που σκάει
σαν ένα πελώριο ολογάλαζο λουλούδι.
Στοχάσου Ταράντα Μπαμπού
τα χέρια, η καρδιά, ο νους τ' ανθρώπου
που άρπαξαν κι έβγαλαν
μες από τα έγκατα της γης
κι έπλασαν τέτοιους πυροβλέματους α-
τσάλινους θεούς,
μπορούν με μια γροθιά τη μαύρη γης
χάμω να τη σαρώσουν...
Κ' η γης είναι τόσο τρανή,
τόσο όμορφη,
τόσο απέραντες οι ακροθαλασσιές της
που κάθε νύχτα σιμά σιμά όλοι μαζί
μπορούμε στη λαμπερή της αμμουδιά
να ξαπλωθούμε και να γρικήσουμε
των φεγγαρόλουστων κυμάτων τα
τραγουδία.
Τι όμορφη που είναι η ζωή,
τι όμορφο που είναι να ζεις...
Να ζεις, σα να νιώθεις ένα υπέροχο
βιβλίο,
σα ν' ακούς ένα ερωτικό τραγούδι,
σα ν' μπορείς όπως ένα μικρό παιδί.
Να ζεις ένας ένας κι όλοι μαζί
σα ν' ανυφαίνεις μεταξωτό πανί...
Να ζεις σα να λέμε όλοι μαζί
κάποιο χαρούμενο επικό τραγούδι!
Να ζεις... Κι όμως τι περίεργο είν' αυτό
τι διάολο να συμβαίνει Ταράντα Μπα-
μπού, κι αυτό το «τόσο απίστευτα όμορφο,
το τόσο ανείπωτα χαρούμενο»
νύ 'ναι σήμερα τόσο δύσκολο,
τόσο στενάχωρο, τόσο ματωμένο,
αυτό το αφιλότιμο!

Απόδοση από τα τουρκικά
Στέλιου Μαγιόπουλου

ΙνδίαΜια νύχτα βροχερή

Χαρ Πρασάντ Σιαρμά

Τρεις ώρες μια λοξή βροχή σα μουσική
ακούγονταν
κι ύστερα σταμάτησε.
Η νύχτα είναι κάπως υγρή και κρύα.
Το δρεπάνι του φεγγαριού παίζει τον
κρυφτό
με τα σύννεφα και τους αστερισμούς.
Συχνά, απότομα ξεσπά το μπουρίνι
χτυπά με πάταγο τις πόρτες του σπιτιού
μου
σαν κάποιος να θέλει να μπει μέσα.
Από κάπου η μουσική μιας ισπανικής
τζαζ
σφυρίζει στ' αυτιά μου σαν έφιππος κα-
βαλάρης στον αέρα.
Κάποτε, ήταν μια εποχή που συνήθιζα ν'
ακούω
τους συριστικούς ήχους ενός τρένου που
τρέχει ολοταχώς
πάνω από τη γέφυρα που κάτω της κυ-
λούσε ένα ποτάμι
σχηματίζοντας μαιάνδρους μ' ένα θόρυβο
παφλασμού
απ' όπου συνήθιζες νά 'ρχεσαι τρέχοντας
με γρήγορα βήματα για να με συναντή-
σεις αγαπημένη μου
και ήμουνα χαρούμενος σαν ένας
κορυδαλός.
Τα βήματά σου δεν ακούγονται πια
στη σκάλα του σπιτιού μου,
ούτε φιλικά χτυπήματα στις πόρτες
που έκαναν οι παλάμες σου ξανά και
ξανά
ούτε το εξοικειωμένο σφύριγμα από τα
χειίλη σου.
Ούτε πια το πρόσωπό σου στις παλάμες
μου,
ούτε η συνάντηση των ματιών μου με τα
δικά σου
που κοίταζαν τόσο γοητευτικά μέσα στη
μαύρη αιθάλη
Ένα μεσοκαμμένο τσιγάρο κρέμεται από
τα χειίλη μου,
στρώματα καπνού σε σχέδια μαιάνδρων
υψώνονται και διαλύονται τεμπέλικα στον
αέρα.
Ξανά η ίδια μουσική από ισπανική τζαζ
Κοιτάζω τη φωτογραφία σου και σε
θυμάμαι,
αναστενάζοντας βαθιά αυτή τη βροχερή
νύχτα.
Απόδοση από τα γαλλικά
Αγνή Σωτηρακοπούλου

Ελληνική Ποίηση

Στον Κώστα Πηγαδιώτη

Του Λάμπρου Μάλαμα

Πηγαδιώτη αδερφί ποιητή,
φλογισμένη καρδιά ευγένειας και τιμής
ο κόνος μου για τη μορφή σου
μοιάζει τον κόνο της ψυχής σου
ψυχή που δάκρυζε κρυφά
για του λαού τα δράματα...

Τι κι αν έφυγες από κοντά μας;
Θαρρώ πως πάντα συνομιλώ
με τη λεπτή καθάρια σου φωνή
της τέχνης σου το πνεύμα,
με τα κοινωνικολογικά ποιήματα
που μοιάζαν λευκοπερίστερα αγάπης
και ειρήνης.

τα επιγραμματικά σου στραφαλισμάτα
τις ροδαυγές και τα λιογέρματα
μέσα στα πέλαγα του πονεμένου κόσμου.

Κοριδαλέ μου εσύ του Υμηττού
πού 'φτανε η λαλιά σου ως εδώ
στην Πίνδο την τραχιά μου
και μου απάλυνε την ακοή
παρηγοριά μου στον αγώνα!..

Σα Λιγενής τον πάλαιψες το χάρο κι
ενικήθης.

Μα οι στίχοι απ' την ολιώρωση την
κρήνη σου

με την αγάπη θα χτυπούν τα μίση τους
κολέμοις,

με κλήμμυρα αισθήματα ανθρωπιάς
στον άπονο κόσμο του καιρού μας.

Γιάννινα Μάης '89

Έχω ένα ποίημα...

Του Μιχάλη Αιλησαύββα

Είπα να σου τραγοιδήσω και ντράπηκα
μέσα σε τόσο κόσμο, σε τόσο θόρυβο
Θυμάσαι τον εξόριστο που γύρισε πίσω
και δεν είχε ούτ' ένα ψίχουλο στην
τσέπη

για κείνη που τον περίμενε χρόνια;
Εγώ πρέπει να 'μαι πιο τυχερός
ποτέ μου δε σ' αποχωρίστηκα
'Ημουνα δίπλα σου. Μιλούσα,
μου απαντούσες...

Δε χρειάστηκε να φύγεις για να ιδώ
τι ήταν εκείνο που έχασα
Στη μέσα τσέπη στο σακκίκι μου,
στο μέρος της καρδιάς
έχω ένα ποίημα...

Νέο Μάρτη '89

Το νιμφίδιο

Βαγγέλη Πακά - Παμφίλη

Γραμμένο εγχειρίδιο
το κόκκινο νιμφίδιο
με του φανού τη γνώση,
για το χορό ξεκίνησε
και το σεβντά αρχίνησε
στο σάτυρο να ενδώσει.

Κορίτσι κοριτσόπουλο
μικρό σαν μελισσόπουλο
άγουρο βγάζει μέλι.
Είναι μικρό κι ανήλικο
και κάνει το μεσήλικο
το βλέμμα να το θέλει

Δικάστε αυτόν τον άνθρωπο
του νόμου τον υπάνθρωπο
που βγήκε σαν τον κλέφτη,
στο πέτο με γαρκίφαλο
και μάτωσε το νούφαρο
στης λίμνης τον καθρέφτη

Δε θέλω νιόβγαλτα φτερά
να τα ματώνει η φθορά
το ηθικό μου τρέμει.
Μισώ αυτό το άλικο
του ισχυρού το άδικο
το πρόστυχο χαρέμι

Τριαντάφυλλο αγίνωτο
σε πάθος αχαλίνωτο
ανάστημα έχει κέσει.

Λιω κερασάκια τριφερά
είναι του λάγνου η βορά
στου σίννεφου τη μέση

Κοματερό '89

Γιάννινα 1989

Σταύρου Γιοβάννι

Ελιγμός χελιού
τη ρύκανση της λίμνης απέφυγε,
αποδήμηση κελαργού
σε τσιμεντένια κτίσματα
δεν έγινε φωλιά,
η οικογένεια δε βρέθηκε για σας.

Ανακασιά 1989

Κι αυθόρμητα να μας πει
τι είδε, τι άκουσε τι έχει
αυτή η οικοδέσποινα,
τοιχογραφίες χρώμα Θεόφιλου,
παραδοσιακό διατηρητέο οίκημα
περιμένει φοβούμενη
την αναστήλωση, την άρνηση.

Γιάννινα '89

Πεζοί Ρυθμοί

Για τη Γαλλική Επανάσταση

(Με αφορμή τα 200 χρόνια της)

Του Ζαφείρη Στάλιου

Μέσα από τα δεσμά των εποχών με της οίμωγής τις σκουριασμένες καδένες, χτυπούν τα ταμπούρλα των λαών με τις μαύρες φωνές τους, στην άβυσσο της κατάρτας ακούγονται οι σάλπιγγες της μεγάλης ανάστασης, «το τραγούδι των παιδιών της πατρίδας που βαδίζουν την ημέρα της δόξας», ξυπνούν οι σκλάβοι της νύχτας, των θρήνων, της δυστυχίας με τα σπασμένα δάχτυλα, της απελπισίας τα χέρια κρατούν τα τσεκούρια, τα δρεπάνια, τις λόγχες, φωνάζουν τη δίκαιη κραυγή, τους οδυρμούς των αθλίων, την οργή και το μίσος, υψώνουν στ' άσπρο σκοτάδι τις ματωμένες παντιέρες της έχθρας, τα βασανισμένα μαχαίρια ακονίζουν στα κορμιά το λεπίδι τους, γκρεμίζουν στο χάος της αμαρτίας τα στιγματισμένα παλάτια, την τυραννία με τις θρυμματισμένες αλυσίδες των σκλάβων, τους δυνάστες του τρόμου με τις χρυσές κορώνες της βίας, εκατοντάδες δίσεκτα χρόνια ήταν οι δούλοι της σάπιας τους μοίρας, έστρωναν σα χαλιά τα κορμιά τους για να περάσουν των σιδερένιων οι φτέρνες, λύγιζαν τα πήλινα γόνατα, προσκύνναγαν του ολέθρου τους ανηλέητους άρχοντες, σκόρπιζαν στα μαλλιά τους τη στάχτη, σταγόνα σταγόνα στάλαζε η ζωή τους στους κύκλους της φρίκης στην άραχλη γη, κ' η ώρα της νέμεσης ήρθε, των ταπεινών της αδυσώπητης λύτρωσης, σκίζουν της πορφύρας τα ρούχα, κλείνουν τους βασιλιάδες στα κελιά των σκορπιών, στα μπουντρούμια του θανάτου, περνούν τ' άλογα με της τιμωρίας τις σπασμένες καρότσες, ο αμαξάς με του χάρου το πρόσωπο χτυπά το φεγγάρι με των φειδιών τα καμτσίκια, η γκιλοτίνα του φόβου περιμένει στην αίθουσα της δεξίωσης, στις κραυγές των πολυέλαιων, στην εκδίκηση των πληβείων μιας μάζας, ο δήμιος με την κουκούλα των γρίφων κόβει τα μαλλιά της ισότητας, τα πουκάμισα της ευθύνης, λιγοθυμούν οι γκριζες στιγμές, κατεβαίνει ο ατσάλινος καταρράχτης του τέλους, των γυμνών τα κεφάλια πέφτουν στο πανέρι της νέμεσης.

Η ιστορία των γερακιών των ανέμων, στους βέβηλους δρόμους, στη σκοτεινή του χρόνου πορεία, γράφεται μ' αίμα, με πληγές, με νεκρούς, με λαβωμένους αετούς, με πράξεις ανόσιες, με περήφανες λέξεις, με ήρωες, με δειλούς, με προσευχές στους θεούς των αγνώστων, με τη θυσία μιας προσφοράς, με της επανάστασης την οργή, με το βέλος που σημαδεύει τον ήλιο, με τα λουλούδια που φυτρώνουν στους βούρκους. Μα όταν γυρίσει των αιώνων η ανέμη, όταν τα λόγια που σβήνουν γίνουν αλήθεια, θα ξεδιαλύνουν οι μορφές, οι ιδέες, θα μείνουν τα κρύσταλλα, οι ορίζοντες, οι φωτισμένες στιγμές.

Θα ρθούν οι ελπίδες των κόσμων που αδιάφοροι έρχονται...

Φαντασίες

Του Γάκη Νατσούλη

Οι άλλοι δεν είδανε τα πουλιά
που πετάξανε στα φύλλα της καρδιάς
μας,
στα βάθη της ψυχής μας
και με μακριά κλαριά
ταράξανε
την ακίνητη όρασή μας.
Όχι, δεν είδανε
κι όμως
πριν λίγη ώρα
τα χέρια ήταν όλα το ίδιο ψηλά
προς τον ουρανό.

Αγάπη είναι...

Γιώργου Γερ. Τριανταφύλλου

Αγάπη είναι να μεθάς
να ξεχνάς τα επίγεια
να γελάς να πετάς
στ' ανώγια από ευτυχία,
να φιλάς, να μιλάς
για τα ψυχοπνευματικά λύματα
για του πελάου τα διαστήματα.
Να παίρνουν το «αμόρε» σου
με το μινόρε σου
τα κύματα τα σήματα
και τα μηνύματα φιλήματα
πάνω στη γη και από κει
οι αγέρες να τα πηγαίνουν
στους αιθέρες.

21η Ιούλη 356 π.Χ.

Ο μήνας της φωτιάςΤου Γιώργου Πακυστάμου«Ζει κυρ τον γης θάνατο»
Ηρόκλειτος

Νύχτα είν' απόψε, όπως τότε ήταν νύχτα.
 Ιούλης μήνας φλογερός, μαλακός, που λειώνει τα μέταλλα.
 Και έτος «σωτήριο» — πύρινο έτος...
 Ιδού, όπως τότε, φωτιές μέσα στη χώρα!
 Ω Άρτεμη φύγε για τα δάση,
 πριν καείς κι εσύ ζωντανή!
 Το έβδομο θαύμα σου καίγεται πάλι
 Φύγε, ταξίδεψε Άρτεμη μόνη «θεά», ινκόγνιτο
 σε δρόμους αιώνιους, βρώμικους κι άγνωστους,
 θέλοντας τάχα να συλλάβεις το... μηδέν
 και το άπειρο.
 Κι εσείς νέοι Εφέσιοι, μη τρομοκρατείστε!
 Μην αναζητείτε χαμένες ταυτότητες
 μέσα στο βιβλίο των νυχτών.
 Δε θα τον βρείτε πουθενά τον εμπρηστή.
 Είναι νύχτα, πού να πάτε στα Άβόηρα
 κι από κει πώς να πάτε άμαξηλάτες στη χώρα,
 τη μακρινή π' ανατέλλει ο πυρός ήλιος του Ιούλη σας.
 Αυτός που καίει με το φως του παντός τη γη,
 πουλάει πουκάμισα, άσπρα λευκά πουκάμισα,
 για την... Ελένη.
 Είναι απ' την Έφεσο, απ' το Μισούρι, ποιός ξέρει;
 Αυτός ο νέος, αλλ' αρχαίος εμπρηστής,
 ο αλαζονικός μαθητής του σκοτεινού.
 Μήνας φωτιάς, Ιούλης! Η νύχτα των αιώνων
 φέγγει ξανά, κι ο κόσμος από τότε,
 συνεχίζει να 'ναι Τροία που φλέγεται!

Μνήμεςτης Γιάννας Κακοζήρη

Μνήμες πανάρχαιες
 μεταφερμένες από γενιά σε γενιά
 για μεγαλεία παλιά
 και δόξες του έθνους
 μνήμες παιδικές αραχνιασμένες
 σε μια κρυφή γωνιά της συνείδησης
 γεμάτες στέρηση κι όνειρα λαμπρά
 γεμάτες μιζέρια κι ελπίδα
 φόβο και κόθο, μνήμες γεμάτες
 νυχτοπερπατούν στο δωμάτιο
 ταράζουν τον ύπνο
 κάτω απ' τα κλειστά βλέφαρα,
 ξυπνούν μεσάνυχτα το νου
 κι εκδικούνται για το σήμερα
 την τόση διάψευση!

Ανδραβίδα '89

Το μάθημαΛημήτρη Μικοσινάκη

Σαν το αρνί να... νημε το γιό μας
 ανάμεσα σε λύκους, αγαπημένη,
 χωρίς ένα ντοφέκι, ένα μαχαίρι,
 πώς θα το μάθουμε να πολεμά.
 Κι εμείς επιμένουμε στ' αντίθετο!
 Ίψαζα νά 'βρω για το γιό μας
 ένα κλιχνίδι, που να μην είναι όπλο ή να
 μοιάζει.
 Γέμισε η αγορά απ' όπλα κι οκλοφόρους
 Πρέπει να καταλάβουμε τον κίνδυνο,
 αν δε σκοτώσουμε το λύκο θα μας φάει.
 Βλέπεις, δεν είχαμε τη δύναμη να πιστέψουμε,
 πως μπορεί να νικήσει το αρνί το λύκο.
 Και καλύτερα, πως θα 'ρθει η μέρα
 που θα τρώει στο ίδιο καχνί
 τ' αρνί με το λύκο.
 Γι' αυτό στέλνουμε το γιό μας στρατιώτη
 να μάθει καλά και σταθερά
 πώς να σκοτώνει!

Αττική '89

Ακίκο
Του Αλέκου Χρυσοστομίδη

Γ' απαλά της δάχτυλα άγγιζαν
το «σαμισέν»
να ξεκουράσει τ' αυτιά του
απ' τη σειρήνα του βαποριού
και το σκληρό ήχο της πεσμένης
άγκυρας.

Κι όταν την έβλεπε
κι όταν τον πρόσμενε
σκέπαζε τα χαλίκια της ακτής
με χρυσάνθεμα
να πατήσουν τα πόδια του
στα κουρασμένα...

Αμβροσία το πρώτο φιλί τους!
Κ' ήταν τόσο ευτυχισμένη
όταν ο Χιροχίτο της είπε οχάιο!
Νόμισε πως μίλησε με το γιό του ήλιου!

Κι όταν ταξίδευε
ανέβαινε στο Φούτζι
πού μοιαζε την καρδιά της.

Πέρασαν δέκα χειμώνες
κ' ήρθε μian άνοιξη.
Και πέταξε μαζί του
γλαροπούλι στις θάλασσες.

Η Ακίκο είχε τρεις καρδιές.
Τη μια την άφησε στο Μόζι
και τις δυο τις χάρισε
στο θαλασσοδαρμένο αγόρι.

Κι έφτασε στη χώρα του Χριστού
λούστηκε στην κολυμπήθρα
κι έγινε κόρη του.

Το κλάμα του βρέφους
σφραγίδα στ' όνειρο.
Ανάμειχτο αίμα
αδερφοσύνης των λαών.

Θαλασσοδαρμένο αγόρι...
όταν σε προσμένει στο κατώφλι
φέρνε της ένα χρυσάνθεμο
να θυμάται το Μόζι!..

Κερατσίνι '89
(Από τη βραβευμένη
συλλογή «Κύματα»)

Λέηση στην Ακρόπολη
Του Μιχάλη Μοίρα

Απόψε, ω πολίτες Αθηναίοι
χέρι με χέρι αλυσίδα ας πλέξουμε
γύρω από της Ακρόπολης τα τείχη
για την Παγκόσμια Ειρήνη,
μέγα παράδειγμα ας δώσουμε
σε όλους τους λαούς της υφηλίου.

Απόψε, οι θεοί του Ολύμπου,
κραυγή Τιτάνια θα ξεστομίσουν
ενάντια στους βαρβάρους,
που με τα ύπουλα και σατανικά
σχέδιά τους αγωνίζονται
να καταπνίξουν τη Δημοκρατία.

Ω, θεά Αθηνά, αναστήσου απόψε
και σύντριψε με το δόρυ σου
αυτές όλες τις άγριες ύαινες
που σαν έχουν μέσα τους αληθινά
κι έντιμα ιδανικά,
που σαν τους σκλάβους γονατίζουν
κι ασπάζονται το χρήμα—
αυτή τη φοβερή πυώδη πληγή,
αυτά τα διαβολικά τέρατα,
που επιδιώκουν με μηχανορραφίες
να φθείρουν το ένδοξο όνομά Σου
Και συ, Αθάνατε Παρθενώνα,
ξετίναξε από πάνω σου
τα βρωμερά τους μίση
και σαν αστείρευτος ήλιος φώτισε
τα βήματα των τίμιων ανθρώπων.

Απόψε, ω πολίτες Αθηναίοι,
ας δοξάσουμε γι' άλλη μια φορά
το ιερό χώμα αυτού του τόπου,
που γέννησε κι ανάστησε τη Δημοκρατία,
την Ανθρωπιά, το Μέτρο, την Αρμονία.
Απόψε, όλοι μαζί ας πλέξουμε αλυσίδα
χέρι με χέρι γύρω από της Ακρόπολης
τα τείχη

και ας βροντοφωνάξουμε
μες από της καρδιάς τα βάθη:
Ζήτω η Ελευθερία,
Εμπρός λοιπόν!..

Αθήνα

Οι κληρονόμοι του ήλιου
Νίκου Β. Καρατζένη

Θέλουν να σε κληρονομήσουν ήλιε μου
αυτοί που ματώνουν ολοχρονίς
της οικουμένης τα φυλλοκάρδια
και ιερουργούν στο μισόφωτο
με κριπτείες κι απόκρυφες λατρείες.
Θέλουν να σε κληρονομήσουν ήλιε μου

αυτοί που συνθηκολογούν
με του χαμόγελου τους δήμιους
και στραγγαλίζουν αδάκρυτα
των μανάδων το αύριο.
Θέλουν να σε κληρονομήσουν ήλιε μου
αυτοί που συνυπογράφουν ανενδοίαστα
των παραφρόνων τα σχέδια
και λαφυραγωγούν ανελέητα
των παιδιών του ανθρώπου τα όνειρα.

Ποιητικοί Στοχασμοί
Του Γιώργη Κατσιμπα

Ο Αχιλλέας κι ο Έκτορας
μιλούσαν την ίδια γλώσσα
κι αλληλοσφάχτηκαν ελληνιστί
με διχασμένους τους θεούς. όπως μας λέει
ο Όμηρος.

Η Αθήνα και η Σπάρτη
Ορεινοί και Πεδινοί. Βόρειοι και Νότιοι
με τους ίδιους θεούς στη φαρέτρα τους.

Οι γρύλοι θα τραγουδούν ολονύχτιοι
τ' αστέρια θα φέγγουν τον κάμπο
κι εγώ με τον Ψαρή θα κουβαλάω τα
δεμάτια μέχρι να νυχτώσει για πάντα.

Οι δυο ξαδέρφες τα μεσάνυχτα
με δυο τσαμπιά σταφύλι με περίμεναν.
Καημός η στράτα που δεν πήρα
γι' ατρύγητες κληματαριές...

Προσευχή:
Ας σηκωνόμασταν απ' το κοιμητήρι μας
κάθε πενήντα χρόνια
μονάχα για μια χειραψία στο σεληνό-
φωτο...

Οι Αθηναίοι έκαμαν τον Περικλή να
κλαίει για τη σωτηρία της Ασπασίας.
Σε μένα και σε σας θα χαρίζονταν:

Θέλουν να σε κληρονομήσουν ήλιε μου
αυτοί που στραγγίζουν αχόρταγα
των απόκληρων την ελπίδα
και κρατούν αιχμαλωτισμένη την άνοιξη
στων καγερών χειμώνων το ζόφο.
Θέλουν να σε κληρονομήσουν ήλιε μου
τα συνάφια των χρηματιστών
και των σαράφηδων και οι εσμοί
των στρατηγών και των εμπόρων.
Μα θα μπορέσουν ποτέ να σβήσουν
των λαών το ηφαίστειο
και ν' αφιονίσουν τις συνειδήσεις των
άγρυπνων

οι κρούμοι κ' οι Αλάριχοι:
Θα μπορέσουν —καθώς λογαριάζουν—
να γεμίσουν σταυρούς και γκρεμίσματα
τις πολιτείες τ' ανθρώπου
ο Ναπολέων κι ο Χίτλερ:

Αν η τύχη τα φέρει «δεξιά» για τη Δεξιά
θα τρέχουμε για ελληνική ταυτότητα
σαράντα χρόνια ακόμα.

Στη διαλογή, για κατάξη στο στρατό
κανένας δε δήλωσε πολίτης της γης
ή κι ανεξίθρησκος.

Ένα μπαλάκι γης ο καθένας μας
κι ο βολοκόπος με την αξίνα του
μας αλφαδιάζει έναν - έναν.

Τώρα που κρυφομίλησες με τους αστρο-
ναύτες
—χωρίς το φερετζέ σου—
δεν εισαι για το φεγγάρι της νύχτας μου
για να σου τραγουδήσω.

Τη νύχτα που δε θά 'χει ξημέρωμα
άσε μου ν' ανάψω το λυχνάρι μου στον
ήλιο σοι
άσε μου τον αυλό του τσοκανάκου, τη
λύρα του γρύλου
στη νύχτα που δε θά 'χει ξημέρωμα.

Μνήμη

Του Νίκου Γιουφοκιάλη

Μάνα μου,
μονάχα οι κοδιές σου μείνανε
διπλωμένες στο συρτάρι
δίπλα στα κουταλοπήρουνα
χέρια σταιρωμένα.
Τα μαχαίρια τ' α' χες αλλού φυλαγμένα
μην απλώσουμε και τα βρούμε
όταν γυρνούσαμε μπαϊλτισμένοι τις νύχτες
το ψωμί ήταν κομμένο
το φαγητό στο τσίγγινο πιάτο
σκεπασμένο.
τα σπέρτα μπρος στο καμινέτο,
κι ανεβασμένο της καρδιάς σου το
φουτίλι.
'Ηξερες πως δεν πηγαίναμε πολύ τα λό-
για
κ' ήσουν φευγάτη απ' το τραπέζι πάντα.
Μόνο τις σκόλες μάνα, καμάρωνες
τους τρούλους μες στα πιάτα μας,
τις εκκλησιές μες στις ματιές μας
και χόρταινες λειτουργημένη.
Μάνα, μονάχα οι κοδιές σου μένανε
η τσάκιση απ' το κοντοβράκι
κι ο καημός να το προλάβεις φορεμένο.

Ισπανία - Πορτογαλία

Του Λάμπρου Μάλαμα

Περνώντας και γράφοντας

Β' (Συνέχεια από το προηγούμενο)

Από τη Νίκαια στις Κάννες

Την άλλη μέρα, παίρνοντας το πρωινό μας στο ξενοδοχείο, ετοιμαστήκαμε για αναχώρηση.

Νιώθεις υπέρτατες απολαύσεις σε όλα τα πολίδια της Κιανής Ακτής.

Η Νίκαια σα θερετρούπολη, είναι η πιο μεγάλη και πανώρια πόλη. Πρωτοχτίστηκε από τους Μασσαλιώτες τον 5 π.Χ. αιώνα.

Λέχτηκε κατά καιρούς πολλούς επιδρομείς.

Οι Ρωμαίοι την προστάτησαν και ιδιαίτερα ο Λύγουστος το 27 π.Χ.

Σήμερα είναι πρωτεύουσα σ' όλα τ' άλλα τουριστικά προάστια της ακτής, του ομού Αλπ-Μαριτίμ και έχει 250.000 κατοίκους. Τα καλοκαίρια συγκεντρώνει 500 η. 600.000. Κατακλύζεται από παραθεριστές.

Θεωρείται η ωραιότερη και δροσερότερη λουτρόπολη της Γαλλίας.

Απλωμένη στις λιγυρικές και ιβηρικές ακτές, η περιοχή της Μασσαλίας είχε σημειώσει τη μεγαλύτερη εμπορική και οικονομική ακμή της, μετά τη συντριβή της Καρχηδόνας, τότε που είχε φιλία και συμμαχία με τους Ρωμαίους, γύρω στις αρχές του 2 π.Χ. αιώνα.

Η Νίκαια είναι η πιο επιβλητική παράλια νύφη και περνούμε όλες τις άλλες στην αράδα ενωμένες, που λούζονται χειμώνα καλοκαίρι από τις αύρες του ιβηρικού πελάου.

Η Αντίπολη, η Αθηνόπολη, η Ολβία, το Ταυροέντιο, η Ροδανουσία, οι Κάννες κ.λπ., ως τη νοτιότερη άκρη που είναι η Μασσαλία, το μεγαλύτερο λιμάνι της Γαλλίας.

Εκεί υπάρχουν πολλά Μουσεία, που καθρεφτίζουν την πλούσια και πολυτάραχη ιστορία των κατακτητών της.

Από τη Νίκαια τραβάμε κατά νοτιά και

διασκίζουμε την παραλιακή λεωφόρο προς Αντίπολη.

Ένας καθάριος ουρανός υποδέχεται το λαμπερόν ήλιο της αυγής, που ξυπνάει από το γλυκοκόπνι, και λικνίζει τις έκθαμπες θοριές των πλασμάτων, στ' απαλά και δροσόχαρα χινοπωριάτικα ρίγη.

Πίσω κι εμπρός μας, αφήνουμε συστοιχίες από φοινικιές, φιλύρες, πασχαλιές και ακακίες.

Λαχταρούσα να χαρώ την ξακουστή από τον Καζαντζάκη Αντίπολη.

Χρόνια τη σχημάτιζα με τη φαντασία μου σαν πόλη ξωθιά και πανέμορφη, αφού, είχε κονακέψει για χρόνια σ' αυτή, ο κορυφαίος κρητικός συγγραφέας.

Τότε που δεν τον σήκωνε η Αθήνα... και τα πρώτα έργα του... κατέληγαν στο σχωρεμένο Γ. Λαδιά, ένα δίφραγκο το ένα, για κομμάτι ψωμί.

Το πέρασμά μου από την Αντίπολη, αποσπούσε τα μάτια της ψυχής μου, από άλλες προινές και χαρούμενες φευγαλέες εικόνες και τ' αφοσίωνε στην επιβλητική σιλουέττα του μετανάστη πρωτομάστορα της πένας. Του πεζογράφου που τόσο τίμησε και στον έξω κόσμο τη νεότερη πνευματική μας Ελλάδα.

Πλήθια στα λιμανάκια τα μικρά καϊκάρια και γύρω στα παστρικά σπιτάκια, πολύχρωμα λουλούδια και πέργουλα με σταφύλια μεστά κρεμασμένα.

Πιο πάνω σε ραχούλικα πλάγια κι ανάμεσα από περίχυρες βιλίτσες, έλαμπε κ' η χλόη όλο γλύκα στον αυγινό υπέρθετον ήλιο.

Στραφτοβολούσαν οι λιαχτίνες στη θάλασσα κι αντανακλούσαν σε σπιτιών παραθύρια.

Το λεωφορείο έκανε μια στάση, μα πάλι έτρεχε προς τις Κάννες και δεν πρόφταινες να κοιτάς κατάματα τις περιλούστες και πρωτόφαντες, πεντάμορφες εικόνες, από τα εξοχικά κι εξωτικά πολίδια της Ν. Γαλλίας.

Εδώ, κάθε ματιά και γοητεία, κάθε ανάσα και χαρά.

Η φύση όλη, από δεξιά μας, πρυστινομέτωπη θεά!

Έξω από ξενοδοχείο στις Κάννες με το Στέφανο Ντούλα

Μπαίνοντας στις Κάννες, είν' όλα τρυφερά κι ανθισμένα!

Παιδάκια που πάνε στα σχολειά τους με φιλί και τραγούδι. Δέντρα και πάρκα, λοφάκια και δρόμοι, ακτές και παλατάκια· κάθε όψη παστρική, μυρική και λαμπερή και δροσοβόλα.

Μια πόλη με 80.000 κατοίκους, με ζηλευτές αγορές, πλατείες, μνημεία πεσόντων στον πρώτο και στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ονομαστή για τη φιλοξενία των ετήσιων φεστιβάλ κιν φου. Παραδεισένια για τελεμούς ηγετών κι απολαυστικές εξορίες, βασιλιάδων...

Παρτέρια και μπαλκόνια, ανθοβολιές γιομάτα.

Ο ξένος επισκέπτης, στις Κάννες, πρέπει να μείνει μέρες και νύχτες, για να νιώσει πολλές τρανές εντυπώσεις κι ολόψυχες χαρές!

Μα εμείς, μέσα σε μισή ώρα, «ήλθοι είδον και απήλθον»...

Είχαμε βιασύνη και δρόμο μακρύ, από το Περπινιάν, απάνω για την ξακουστή και φημισμένη Ανδόρα.

Μασσαλία

Όλα τα τοπία που ξετυλίγονται στα μάτια μου, με σαγηνεύουν.

Σε μian άλλη στάση, αντικρύζω στο βάθος αχόρταγα τη θρυλική Μασσαλία.

Έτσι, ο νους και η μνήμη μου, (πηγαίνουν αφήνοντας τα παραμυθένια ζωτάρικα τούτα μέρη) στη 200χρονη επέτειο της Γαλλικής Επανάστασης που ετοιμάζονται

και γιορτάζουν οι Γάλλοι και που τα προζύμια και τα φώτα του Ντιντερώ, του Βολταίρου, του Ρουσώ και των άλλων εγκυκλοπαιδιστών, πρωτόναψαν από τούτη την περιοχή, την οργή των ξεσηκωμένων πρωτοπόρων.

Από αυτή σκόρπισε η φλόγα και γιγάντωσε τις ψυχές του γαλλικού λαού.

Από τη Μασσαλία ενσαρκώθηκαν τα πρώτα επαναστατικά ιδανικά.

Αυτή ξύπνησε το λήθαργο της αδράνειας.

Απ' αυτή απλώθηκαν στη Γαλλία του 1789, τα καταλυτικά γιουρούσια, ενάντια στη λουδοβίκεια τυραννία, θιέλλες κι αστροπελέκια που μαρούτιασαν τα πνεύματα του Ροβεσπιέρου, του Μαρά, του Δαντών, του Σαιν Ζιστ και άλλων πρωτομάχων.

Από δω υψώθηκαν τα πρώτα λάβαρα

Από το ξεκίνημα της επανάστασης στις Βερσαλλίες τις 4-5-1789 όπου στις 14 Ιουλίου άλωσε τη Βασιλική

της εξέγερσης· κι αντιλάλησε στα πέρατα
έτο ένδοξο θούριο:

«Από τα βάθη των αιώνων
δημοκρατία ξεκινάς
κρατάς αξίνα στ'όνα χέρι
και στ' άλλο σάλπιγγα κρατάς...».

Σ' αυτά τα βάθη, οι πρώτοι Μασσαλιώ-
τες, αντιμετώπιζαν μαχητικά τους ξένους
πειρατές και αποικιοκράτες.

Κόρη οφθαλμού στάθηκε τούτη η πε-
ριοχή, για θησαυροκυνηγούς θαλασσοπό-
ρους, ανά τους αιώνες, κι άλλους ναυμά-
χους στο πέρασμα των καιρών. Καρχηδό-
νιους, Κέλτες, Λίγυρες, Σάλβιους, Σαρα-
κηνούς, Βυζαντινούς, Ρωμαίους κ.λπ., που
τους κατατρόπωναν με γερές αντιστάσεις.

Σκληροί κατακτητές της, στάθηκαν και
οι Φωκαείς, οι Βυσιγότθοι, οι Βουργουν-
δοί κ.ά.

Όταν οι Μασσαλιώτες νίκησαν σε μια
μεγάλη ναυμαχία τους Καρχηδόνιους, α-
φιέρωσαν άγαλμα του Απόλλωνα στους
Δελφούς.

Η περιοχή όμως, δοξάστηκε πότερο με
τη Γαλλική Επανάσταση.

Στα 1795 στο φρούριο Σαιν - Ζαν, έγι-
ναν οι τρομερές και περιβόητες σφαγές
των φυλακισμένων...

Με το δίκιο της η περίφημη «Μασσα-
λιώτιδα» έμεινε ο εθνικός ύμνος του γαλ-
λικού λαού, από τη μακραίωνα αγωνιστι-
κή ιστορία, των κατοίκων της επίγειας
αυτής περιφέρειας.

Ο Ύμνος πρωτόγινε σε ποίηση και
μουσική του Κλωντ Ζοζέφ ντε Λιλ, αξιω-
ματικού του Μηχανικού.

Γράφτηκε το 1792, αρχικά, σαν «πολε-
μικό τραγούδι για το στρατό του Ρήνου»
υιοθετημένο όμως από το τάγμα των
Μασσαλιωτών.

Σύντομα μετονομάστηκε σε «Μασσαλιώ-
τιδα» και ενορχηστρώθηκε ύστερα, από
τον Μπερλιόζ.

Ός το 1860, η περιοχή είχε διάφορες
προσαρτήσεις και αυτονομίες.

... Αλλ' από τότε, ανήκει οριστικά στη
Γαλλία.

Το 1944 την είχε πατήσει με το κνούτο
του, κι ο Χίτλερ...

Σήμερα έχει πολλές πανεπιστημιακές
σχολές· και η ελκυστική της φυσιογνω-
μία, την ανάδειξε με σημαντικά τουριστι-
κά, εμπορικά και βιομηχανικά κέντρα.

Μα όσες κι αν κάνει κανείς εδώ ανα-
φορές, σε μνήμες και μορφές της μασσα-

λιώτικης ιστορίας, κι όσα κι αν θυμηθεί
ο ταξιδιώτης, σ' αυτόν τον τόπο το θε-
σπέσιο, όλα περνούν από τα μάτια μου κι
από τη φαντασία, γοργόφτερες σκιές και
νεφελούδια, θαρρείς σελαγισμένα, απ' ανέ-
μους και σα μηχανοκίνητα, καθώς τ' αμά-
ξι μας, καταβροχθίζει αποστάσεις... κι
από το Περπινιάν, να φτάσουμε για τη
διανυχτέρευση απάνω στην Ανδόρα.

Οπισθοχώρηση στην Αβινιόν

Διασκίσαμε τη νότια καρακαμπιά με τις
απέραντες αμπελοουργίες.

Κι όταν ο χρόνος μας πήγε μεσημέρι,
κανείς δεν περίμενε, τα όσα προβλέπει
ένα πρόγραμμα, να μας τα φέρει η ώρα
τόσο ανάποδα, με ξαφνικά μπουρίνια τρο-
μερά και αναπάντεχες πλημμύρες, που
σημάδεψαν τόσο εναγώνια και μελαγχολι-
κά εκείνη την πορεία μας.

Ξέσπασε μια άγρια κακοκαιρία, με βρο-
ντές κι αστροπελέκια κι ένας κατακλυ-
σμός, μας καθήλωσε δώθε από την πόλη
της Νιμ, ευτυχώς. Γιατί είχε ξεχειλίσει ο
ποταμός της. Καβάλησε σαν ατίθασο θε-
ριό ένα φράγμα της, προκάλεσε ζημιές σε
αρκετά αυτοκίνητα και καταστροφές... κι
έπνιξε και καμιά δεκαριά ανθρώπους.

Το γαλλικό κουβέρνο, στάθηκε αδύνατο
ν' αντισταθεί στη μπόρα εκείνη τη σαρω-
τική. Ώρες πολλές περιμέναμε να κοπά-
σει.

Πότε πισωγυρίζαμε· κι άλλοτε κολλού-
σαμε μπροστά σε χείμαρρους και σε λι-
μουύλες, ώσπου να φυράνουν τα νερά, ν'
ανοίξουνε οι δρόμοι.

Σκεφτόμουν, πως τίποτα στη ζωή δεν
είναι σίγουρο, μπροστά στ' αράθυμα τα
φυσικά φαινόμενα όταν αυτά με τους πα-
νίσχυρους δικούς τους νόμους κι απ' ώρα
σε ώρα, μας μεταβάλουν κάθε κίνηση,
μας σκοτεινιάζουν τα οράματα, μας δια-
ψεύδουν τις ελπίδες.

Περάσαμ' όλο το απόγεμα προσμένο-
ντας, με νηστικάδες κι αγωνίες, καθηλω-
μένοι, ανάμεσα σε φάλαγγες απ' άλλα
τροχοφόρα, πότε και πως και από πού να
πάμε στον προορισμό μας.

Όμως, πλησίαζε τ' απόβραδο, ώσπου
μας ξεδιαλάμπισε ο μαύρος ουρανός.

Κάπου, κατεβήκαμε σαν οι κλεισμένοι
ποντικοί μπροστά σε τρυγημέν' αμπέλια.

Βρίσκω ένα Γάλλο που μιλούσε ιταλι-
κά. Κουβέντιασα μαζί του...

Είχε καταγωγή από την Πάδοβα και

ήταν 50 χρόνια σώγαμπρος σ' ένα εκεί κοντά χωριό της Προβηγκίας.

Μου είπε πως ήταν εργάτης απεργός κι είχε τις πίκρες και τις δυσαρέσκειές του...

Εκείνες τις μέρες, όλ' η Γαλλία είχε νεκρωθεί από τις απεργίες. Ήταν αγανακτισμένος με τον ακάθεκτο πληθωρισμό και τις βαριές ανατιμήσεις...

Το βραδάκι ξαναθύμωσε ο καιρός, κι ο αρχηγός της εκδρομής αποφάσισε, σε μια αποπνιχτική και βροχερή ατμόσφαιρα, ν' αλλάξουμε δρομολόγιο για την αναγκαστική νυχτοπαραμονή μας.

Έπεφτε το σούρουπο και γυρίσαμε πίσω στην πόλη Αβινιόν. Πρωτεύουσα της Προβηγκίας και το πρόσωπό της, όπως το πρωτοείδα, σε τέτοιαν άσκημη βραδιά, το γεύτηκα έτσι μουντό, μικρόχαρο, και σινοφρικόμενο, από τη μισοήμερη λαιλαπα καταγιόδα.

Είχε σκοτεινιάσει.

Τα δέντρα ήταν δαρμένα από τη θιέλλα, πετσοκομμένα και θλιβερά' και η ατμόσφαιρα θολή κι αναριγήτρα.

Πλάι στην πόλη ο ποταμός Ροδανός φυσομανούσε.

Τα φύλλα είχαν ανάψει, κι ο νοτιάς εσάρωνε τα φύλλα απ' τα ψηλά της δέντρα.

Ας ήταν κι έτσι, τηνε χάρηκα στα κεντρικά πλατιά καντούνια της, αφού η τύχη μου 'βγαλε αυτή τη χάρη, έξω από το πρόγραμμα του ταξιδιού.

Η Αβινιόν είναι και ιστορική και σύγχρονη βιομηχανική σε καταναλωτικά αγαθά πολιτεία.

Γύρω στο 1250 υπαγόταν στις κομητείες της Τουλούζης και της Προβηγκίας.

Το 14 αιώνα πουλήθηκε στους πάπες του Βατικανού, κι έγινε τόπος διαμονής ποντίφηκων.

Μέχρι τη Γαλλική Επανάσταση, είχε μείνει έδρα και ιδιοκτησία του πάπα.

Στο 17 και 18 αιώνα, γνώρισε περίοδο ακμής κι ευημερίας.

Γύρω τριγύρω είχε τα φρούριά της, που σώζονται ως τα σήμερα ορισμένα τμήματά της.

Σε ναούς, έργα τέχνης και Μουσεία... Είναι από τις πλουσιότερες πόλεις της Γαλλίας.

Έχει ανώτατες σχολές και τα γοθικού ρυθμού ανάκτορα των παπών.

Αξιοθέατα είναι και τα ερείπια της γέ-

φυρας του αγίου Μπενεζέ.

Τις βραδινές εκείνες ώρες, τα μάτια μου κοθούσαν να βυζιάζουν απόβροχες σκηνές και παραστάσεις, το καθώς κύσκιζε η λαγωνικιάρα η όσφρησή μου, να δώσει στην καρδιά κάποιες απρόβλεπτες αρπαχτικές χαρές.

Αναζητώντας ένα απροειδοποίητο «χοτέλ»... κατεβήκαμε σε μια κεντρική λεωφόρο.

Πήραμε κάτι πρόχειρο για δείπνο... πανάκριβη η ζωή κι εδώ. Ο Άκος ταχτοποίησε τον ύπνο... και ξημερώσαμε στην αναπάντεχη, έστω και βιαστική περιβλεψη τούτης της πολιτείας, όπου το πρώι στο ξεκίνημα για την Ανδόρα, όλο και με σπηρούνιαζε η περιέργεια, ν' αποτυπώσω μιαν αδρότερη στο νου μου εικόνα, που 'μεινε στη μνήμη σαν ένα όνειρο γυμνό κι αγκοιστεμένο, σαν ένας μύθος τυλιγμένος σε υράχνες.

Τρούλοι από την είσοδο του παπικού ανάκτορου στην Αβινιόν

Για Περπινιάν - Ανδόρα

Η καινούρια μέρα είχε ξημερώσει καθάρια και ηλιόλαμπρη.

Ο οδηγός μας, έριχνε άνετες ταχύτητες κατανοτιάς του κάμπου.

Χωριά και περιβόλια αναζειδώριαζαν στον πρωινό τον ήλιο.

Η λουσομένη από την καταγιόδα γης, ανάδινε με όψιμη και ζεστοφόρα θηλυκάδα, αριά τ' αχνόπεπλα της καταχνιάς που

τα μαγνήτιζαν και τὰ ἴπῃσαν οἱ ουρανοὶ
στα βουναλάκια.

Ταξιδεύαμε ευχάριστα και ομαλά.

Οἱ κάμποι και οἱ λόφοι της Γαλλίας,
έχουν γαλακτοφόρους μαστούς εφορίας· οἱ
πιότεροι ἀμπελοφυτεμένοι.

Ὁ Χάρης ὄλο κέφια στο ταξίδι, ἐπαίρ-
νε το μικρόφωνο κι ἔλεγε καλαμπούρια·
και με το τραγανό το γέλιο του, πρώτος
ἀμόλαε το κακάρισμα πριν τελειώσει το
φινάλε.

Ὁ φίλος μου ο Κυριάκος, συχνά δεν
ἔχανε καιρό με γνώση και με μνήμη, μας
φιλολογοῦσε ἀπὸ το δίπλανό το κάθισμα,
κι ἀπὸ κανένα ἀνεκδοτάκι. Κι επειδὴ λε-
γόταν Βαλσαμής, μας ἐρίχνε πότε πότε,
το δικό του χιουμορίστικο βάλσαμο.

Σαν ἄνθρωπος του λαοῦ, παλιός επιπλο-
ποιός, με μαγαζί στα πριγκιπόννησα της
πόλης... ὅταν τονε ξεσπίτωσαν οἱ Τούρ-
κοι μετὰ το 1950, ἦρθε στην Αθήνα. Κε-
φαλονίτικη ράτσα ἔξυπνη, μ' ἓνα σακκάκι
μοναχά... Ἀλλά, δε δυσκολεύτηκε με τ'
ανήσυχο δημιουργικό του δαιμόνιο, τη
σχετική μαγιά... και τη μεγάλη του καρ-
διά, να ξανακάνει γρήγορα και στη μάνα
πατρίδα καινούρια προκοπή.

Βλέποντας ο Κυριάκος, στο πέρασμα
μας, κάποιους ναούς, θυμήθηκε τους πα-
ρακάτω μεσελέδες:

Ἐνας Τούρκος γενίτσαρος, εἶπε κάποτε
σ' ἓνα χριστιανό, κρατώντας στο χέρι
του κι ἓνα χατζάρι για φοβέρα. Τον εἶχε
μανία, κι ἤθελε να τονε φέρει σε δύσκο-
λη, θέση λέγοντάς του:

Πες μου ὀρέ πεζεβεγκη ὀλάν, τι
εἶμαι ἐγώ; Ρουφιάνος ἢ κυρ-Χανατζής
(πατρώνος οἴκου ἀνοχής); Ὁ χριστιανός
τα χρειάστηκε, φοβήθηκε. Δίσταζε να του
πει. Κατάπτε τη γλώσσα του και του ἀ-
ποκρίθηκε δειλά.

Δεν ξέρω.

Λέγε μου ὀρέ πεζεβεγκη, γιατί, αν
δεν μου πεις τι εἶμαι... θα σε σφάξω.

Κι ο φουκαράς ο Ἕλληνας ἦρθε σ'
σημανία. Ἀλλά, σοφίστηκε το εξής και
του προτείνει:

Μ' αφήνεις τζάνο μ' μια στιγμή, να
τα μετρήσω και τα δυο και το ρουφιανι-
λίκι και το κυρ-χανατζιλίκι μ' ἓνα σκoi-
νί, ἢ με τα δρασκέλια μου, για να ιδώ τι
αξία ἔχει το καθένα;

Σ' αφήνω ὀρέ κιοπέκ κερατά.

Κι ευθύς ο Γραικός πήρε θάρρος· και
με πονηριά, ἄρχισε τάχα να μετράει με

τα δράσκελα, ρίχνοντάς του με κόλπο και
φάσκελα... και να ξεμακρύνει ἀπὸ το
νταῖ τον τουρκαλά. Κι ὅταν ἀπομακρύν-
θηκε αρκετά, του φώναξε μ' ὄλη τη δύ-
ναμη της ψυχῆς του:

— Εἶσαι και ρουφιάνος και κυρ-χανα-
τζής. Τά ἔχεις και τα δυο μωρὲ τουρκογε-
νίτσαρεεεε.

Κι ο Τούρκος ἀφρίζε και ξάφριζε ἀπὸ
το κακό του λέγοντας:

— Ἐχ, τι να σου κάνω τώρα μπρε τσο-
γλάν πεζεβεγκη ὀλάν. Μου ξέφυγες πονη-
ριά, κι ἀπέ, θα σ' ἐγδερνα ζωντανό...

Μα ο ατσίδας ο ρωμιός, ἔτρεχε και
τον περιγελοῦσε ἀράδα.

Ἐπειτα ο Κυριάκος κοντά σ' αὐτό, θυ-
μήθηκε και τούτο.

Ἐνας παλιόμαγκας κομπογιαννίτης και
χριστέμπορας, για να μαζέψει λεφτά ἀπὸ
τους ἀφελείς και τους θρησκόληπτους, ἐ-
φυγε ἀπὸ την πόλη του και πήγε σ' ἓνα
χωριό.

Εκεῖ βρήκε ἓναν χωριάτη που ἦταν ὁ-
μοιος κι ἀπαράλλαχτος του Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. Τον πήρε λοιπόν και τον ἔκανε
βολικόν στο παρακάτω σχέδιό του:

— Ἐρχεσαι ρε, του λέει, μαζί μου να
κάνουμε μια δουλειά;

— Ἐρχομαι, πόσα θα μου δώσεις;

— Πεντακόσια φράγκα. Του λέει ο σα-
τανέμπορας.

— Εντάξει, δέχομαι· πάμε τώρα κιόλας.

Ἦταν ἀπένταρος. Τον πήρε και τον
πήγε σε μιαν ἄλλη πολιτειοῦλα. Τον ἔβα-
λε σε μια κεντρική ἐκκλησία, τον ντερέ-
κωσε και τον κάρφωσε μπροστά ἀπὸ τ'
ἅγιο Βῆμα· κι ἄρχισε να τον διαφημίζει
σα νέον «ἅγιο».

Ἐτσι, ο χαζός ο λαουτζίκος, ἄρχισε
και πήγαινε στον «ἅγιο» και συνωστίζο-
νταν μες στο ναό, ρωτώντας τον για διά-
φορα προβλήματα κι αιτήματά του, ἀφοῦ
πρώτα του ἔκανε μετάνιες, προσκυνήματα
και παρακλήσεις, γιομίζοντας και το πα-
γκάρι του...

Ὁ «ἅγιος» ἀπαντοῦσε ἀνάλογα, με το
πως, τον ἐπλήρωνε ο καθέννας.

Τους ικανοποιοῦσε με λόγια υποσχητικά
και καταφατικά· και κανοναρχοῦσε το
«πίστευε και μη ερεῦνα... κ.λπ.».

Ὅταν ὁμως πήγε κάποιος που του εἶχε
λήξει ἓνα γραμματίο με 100 χιλιάδες
φράγκα που χρωστοῦσε κι ἦτανε σ' ἀδιέ-
ξοδο, τον ρώτησε, χωρίς να τον πληρώ-
σει.

— Άγιε μου πες μου τι να κάνω πού μου 'ληξε ένα γραμμάτιο με 100 χιλιάδες, που να τις βρω ο κακομοίρης; Μα τότε ο ντέρεκας ψευτοάγιος αναταράχτηκε και θύμωσε:

— Ρε δεν πας στο διάολο, άι σιχτίρ κι εσύ και το γραμμάτιό σου. Εγώ ήρθα και καρφώθηκα εδώ για 500 φράγκα, κι εσύ μου ζητάς να σου βρω 100 χιλιάδες; Ούστ λοιπόν από δω πέρα.

Οι άλλοι της κρουαζέρας πάσκιζαν να ψυχαγωγούνται πιο πολύ με τραγούδια και με σύντομα «σόκιν».

Κι ο γράφων, είχε με κέφι την ακοή του μες στο λεωφορείο, ενώ τα μάτια τα γαρίδωνε και τὰ 'παιζε έξω απ' τα παράθυρα, για πιότερες αισθητικές χαρές από υπέροχα τοπία!

Όταν περάσαμε την πόλη Περπινιάν, πήραμε τον ανήφορο, μες από μια κοιλάδα με ήμερη πολύμορφη και οργιώδη βλάστηση.

Ανεβαίναμε όλο ανεβαίναμε προς τα ισπανικά τα σύνορα.

Αντίκριξα γύρω, μια πολύβλαστη φύση. Τη χαρά της ψυχής, την ύψωναν άρπες από συναυλίες πουλιών και κελαρίσματα βρισονεριών.

Τούτες οι γείσεις μιας ακρόγωνης γαλιίδας γης, πότιζαν αγαλινά την αξεδίωστη ψυχή μου. Γιατί σ' εκείνον τον ανήφορο που κάναμε και δύο στάσεις, ένιωσα γλύκα ανοιξιάτικη, κι ας είμαστε σε δύση χινοπώρου.

Το τροχοφόρο μας αργά κι αγκοισεμένα, έβγαζε τις καγγελωτές στροφές· και η καρδιά μου λεύτερη, έπαιρνε πιότερη νέα πνοή και δύναμη, από θωριές και στοχασμούς, στο φυσικό εκείνο μεγαλείο.

Ισπανία

Σα βγήκαμε στην κορυφή, σε υψόμετρο πάνω από χίλια μέτρα και μπήκαμε στην Ισπανία, είδα πως δέσποζε πάνω σε λόφο ένας μαύρος αγαλματένιος ταύρος. Είναι το εθνικό έμβλημα, υψωμένο σε κάθε ραχοβούνι, σ' όλη τη χώρα των τσιγγανοταυρομάχων.

Προχωρούμε και βιγλίζω μικρά ιστοτόπια, άδεντρα και φαλακρά τοπία. Λίγα κοπάδια με προβατο-γέλαδα που τα σελάγιζαν βουκόλοι. Αραιά γεωργόσπιτα και λιοψημένοι Σπανιόλοι, σποριάδες σε χωράφια.

Εν' απαλό αεράκι που μοσκοβολούσε

χόρτο στεγνό από θυμωνιές μας περιέλουσε· μια μυρουδιά ανάκατη από νιόβγαλη χινοπωρίσια χλόη· κι από μπάλες και τόπια τριφύλι, συναγμένο σε λιβάδια κι αχούρια.

Παίρνουμ' έναν κατήφορο και μια ιστοτοπία και στρίβουμε όλο δεξιά.

Έπειτα συναντάμε τον ποταμό του Γκραν Βαλίρα που κατηφορίζει ενωμένος από τους δυο μικρούς βαλίρες κι από τις χαράδρες και τα φαράγγια των Πυρηνάων· και προχωρεί κι ενώνει τα κρύα του νερά, με του μεγαλοπόταμου Έβρου τα θολούρια.

Σε λίγη ώρα, τούτη η δημοσιά, μας έβγαλε στο ψήλωμα που οδηγεί στο κρατίδιο της γαλλοϊσπανικής Ανδόρας, ή Ανδόρας ντε λα Βέλιας.

Είναι χτισμένη αμφιθεατρικά, πάνω σε αυχένες από μακρόστενες κοιλάδες των μικροπόταμων Βαλίρα ντελ Νόρτε και Βαλίρα ντελ Έστε.

Γύρω γύρω της, αντικρίζουμε δασύλια και βίλες και λαμπικια καθαρά νερά. Το υψόμετρο είναι 900 περίπου μέτρα.

Εικόνα από την Ανδόρα

Η Ανδόρα μοιάζει σαν ορεινή όροσφολιά τρανή. Παλιότερα κτηνοτρόφων αετών... και σήμερα τη διαφεντεύουν οι γύπες του εμπορίου...

Επίζηλη κυψέλη τουρισμού. Εξάισιο κλίμα και περίσσιες χαρές κι ομορφιές.

Θαρρείς και όλα εκεί πάνω η θεία φύση, τα κέντησε τόσο ψηλά με ποικιλοπράσινους καμβάδες βελουδένιους· και με ξόμπλια λογιαστά και μαγικά...

Οκτ. '88

(Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος)

Πεζογραφία

Μελέτες - Λοκίμια - Λιηγήματα - Λαογραφία - Ιστορία

Αντιπολεμική αλληγορία

Περδικομαχία

Του Γιώργου Παπαστάμου

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ χειρότερο πράγμα σε τούτον το σκοτεινό και απάνθρωπο κόσμο του περιγελου και του χλευασμού, να σε κάνουν κάποιοι, άλλονε, διαφορετικόν απ' ό,τι είσαι. Να σε κάνουν θέλεις δε θέλεις αυτό, που αυτοί θέλουν.

Είσαι ας πούμε γαϊδαρος και σε κάνουν κουνάβι. Είσαι αηδόνι και σε κάνουν καρακάξα. Είσαι καρακάξα και σε κάνουν αετό. Ή και σε αναγκάζουν ετσιθελικά, να γίνεις αυτό που θέλουν αυτοί, από όσιος ας πούμε διάβολος.

Και τούτο το έκαναν και το πραγματοποιούσαν, στους υποτελείς τους από τα πανάρχαια ακόμα χρόνια οι βασιλιάδες και οι τύραννοι. Σκοπός τους ήταν πάντα η διασκέδαση και ο χλευασμός με τη δυστυχία του άλλου.

Ξέρεις τι θα πει να είσαι ένα ειρηνικό, πρῶο γαλήνιο, καλοκάγαθο και καλοπρουίρετο πουλί; Κι αυτοί οι βασιλιάδες οι μεγάλοι αυτοκράτορες του κόσμου να σε μεταβάλλουν για το γούστο τους και με το ζόρι σε κακόβουλο, εριστικό και φίλο, της φιλονικείας πλάσμα; Να σε κάνουν από ευγενικό και έντιμο, κακότροπο γκρινιάρη και να τσακώνεσαι με τους ομοίους σου. Κι αυτοί απ' τους θρόνους τους ψηλά, να κάνουν χάξι να χασκογελούν για τον εμφύλιό σου πόλεμο. Άρεσε και αρέσει πολύ ετούτο το πρόστιχο παιγνίδι της διαμάχης ομοίων μεταξύ τους πλυσμάτων, στους αυτοκράτορες. Εξάλλου και το πανάρχαιο «ωραίο» ρητό τους, αυτό τους προστάζει να κάνουν: «Λιαιρεί και βασιλευε».

Το λοιπόν, μάθε κόσμε τυφλέ και κουφέ. Διακόσια ογδόντα χρόνια ... μετά Χριστόν, κι ένας αυτοκράτορας είχε τη βάρβαρη συνήθεια να διασκεδάζει χαζεύοντας, με τ' αρσενικά περδικόπουλα με τα ωραία φιλήσυχα και ειρηνικά πουλιά.

Και πώς γινόταν αυτό; Να πώς: Ο αυ-

τοκράτορας αυτός Αλέξανδρος Σεβήρος, έτσι τον λέγανε, έβαζε κάποιους εξειδικευμένους δούλους του, να διδάσκουν και να μαθαίνουν τ' αρσενικά περδικόπουλα να τσακώνονται και να φιλονικούν μεταξύ τους, φτάνοντας φορές φορές μέχρι αλληλοσπαραγμού κι εξόντωσης. Κι όταν τα περδικόπουλα ήταν έτοιμα, καλά μαθημένα στο απαίσιο παιγνίδι, του αναμεταξύ τους μακελλέματος, οι δούλοι οργάνωναν τις περίφημες περδικομαχίες.

Πήγαινε μετά ο χαζός αυτοκράτορας στην αρένα της πρωτότυπης αυτής μάχης και καθόταν στο χρυσό του θρόνο. Μαζί πήγαινε κι ο δούλος αμόρφωτος λαός, ο υποτελής, που έκανε γούστο και χάξι τις ατέλειωτες μάχες των αρσενικών περδικόπουλων.

Μωρέ δουλειά κι αυτή; Δυο μέρες ολάκερες να βλέπεις τις πέρδικες να βγάζουν τα μάτια τους, σα θλιβεροί Λον Κιχώτες σε κωμικές και άσκοπες μάχες. Αψιμαχίες ανοησίας και ντροπής. Και σ' αυτόν τον ηλίθιο αγώνα της Περδικομαχίας έπαιρναν μέρος μόνο οι αρσενικές Πέρδικες. Οι θηλυκές δεν μπορούσαν να μάθουν να περδικο-μάχονται, δεν είχαν μήτε την καρδιά, μήτε τη δύναμη.

Αυτές αγαπούσαν και αγαπούν, όλο αγαπούν, από τα βάθη των χρόνων ως τα σήμερα. Είχαν ορκιστεί στα Ρόδα της Άνοιξης ν' αγαπούν, δίχως νά 'χουν μήτε μυαλό, μήτε λόγια να κρύψουν τα αισθήματά τους. Ν' αγαπούν τον άντρα τους και προπαντός τα παιδιά τους.

Η πέρδικα, λοιπόν, αγαπάει όσο ελάχιστοι σ' αυτόν τον κόσμο τα παιδιά της. Λε φεύγει το μάτι της το προστατευτικό, από πάνω τους. Τα σέρνει κοπάδι πίσω της νύχτα και μέρα. Τη νύχτα πάντα αγρυπνεί και δε φοβάται καθόλου για τον εαυτό της. Μόνο για τα παιδιά της νιάζεται. Παρακολουθεί με ανοιχτά πάντα τα μάτια της ψυχής, το απάνθρωπο και ύπουλο μάτι της νύχτας. Και στις πιο ήρεμες ώρες κι όταν ανοίγει στην αστροφεγγιά το νυχτολούλουδο, κι όταν κάνει ρόδινη τη φτερούγα του σύννεφου το

φεγγάρι πριν ανατείλλει.

Όμως υπάρχουν εχθροί εντελώς αθέατοι και φοβερά κονηροί, όπως οι αλεπούδες. Άμα πέσει το κοπάδι των παιδιών της πέρδικας πάνω τους, το κατασπαράσσουν αλύπητα και το εξοντώνουν. Τα περδικόπουλα με ματωμένη την άσπρη τραχηλιά τους, τρέχουν από θάμνο σε θάμνο με γοργούς λαρυγγισμούς μήπως και σωθούν. Μα μήτε η αγάπη, μήτε η μητρική αγωνία και στοργή μπορεί πια να τα σώσει.

Κι όσα προφτάσουν να ζήσουν απ' την ξαφνική σφαγή, πέφτουν ανάσκελα και βάζουν ένα φύλλο στα πόδια τους και καμώνονται φύλλα. Μα αυτό δεν αρκεί. Η αλεπού μπορεί να μην είναι κυνηγός με ντουφέκι, μα έχει ως φοβερό όπλο την όσφρησή της. Τα τρώει, όλα τα δύστυχα περδικόπουλα και σπάνια, πολύ σπάνια, να σωθεί κανένα.

Σε μια τέτοια καταστροφή, ένα μόνο ξέρετε, περδικόπουλο σώθηκε από την αλεπού της ερήμου.

— Ποιόν το Ρόμμελ εννοείς; ρωτάει ο κόσμος.

— Ναι, ίσως αυτόν... Ο πόλεμος, που έγινε προχτές, δεν ήταν Περδικομαχία του Σεπτήμιου ήταν σωστός παγκόσμιος όλεθρος. Χάθηκαν αναρίθμητα περδικάκια - στα πεδία των μαχών, στους βομβαρδισμούς— (Χαίρε Βαρσοβία) στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως στο Άουσβιτς, στην Τρεμπλίνκα, στο Τερεζίν... κ.λπ.

Τούτη τη γη, που την κατάμε αχνίζει ακόμα αίμα θολό από λαβωματιές που δεν έκλεισαν.

Έφυγε κ' η αγάπη από τους θρήνους μας για τους σφαγμένους πελαργούς και τ' αγκυρα περδικόπουλα της γης. Οι φωνές μας για πολύν καιρό χαμήλωσαν. Έσβησαν τα φώτα της ελπίδας σιγά σιγά, και το αίμα έγινε θάλασσα.

Κι ανάμεσα στις σκιές που φεύγουν αργά, μέσα στο μαβί καλντερίμι των αναμνήσεων, με ήχο μακάβριο, είναι και η μάνα η Πέρδικα. Αυτή που έχει χάσει όλα τα παιδιά της στον πόλεμο. Της τα κατασπάραξε η αλεπού της ερήμου και για καλή της μοίρα και τύχη της απόμεινε ένα μόνο ζωντανό - μονάκριβο παιδί της.

Πονάει βαθιά η καρδιά της, κάθε στιγμή, μη και το χάσει, που της είναι μοναδική πια ελπίδα κι απαντοχή της. Το μαθαίνει να την ακούει. Να μην απομακρύνεται

από κοντά της. Είναι έτσι, όπως τα λέει ο ποιητής:

Βόσκουν οι άλλες πέρδικες ή λούζονται
στ' αυλάκι
και μια με νύχια περκατεί πάνω σε
κοτρώνη
και γέρνει πίσω και τηράει μικρό ένα
περδικάκι
και τότε του γλυκομιλεί και τότε του
μαλώνει:

★

— Άκου της μάνας τη λαλιά κι ανέβα
στο λιθάρι,
γιατί η καρδιά μου λαχταρεί μονάκριβο
πουλί μου.
— Για ιδές, μανούλα το νερό, που βρέχει
το θιμάρι
για ιδές τα συνομήλικα, πως παίζουν
αντικρύ μου:

(Γ. Ζαλοκώστας)

— Μπορεί να παίζουν ξέγνοιαστα αντικρύ σου, τα συνομήλικα, μικρό παιδί - περδικάκι μου, έκανε η κονεμένη μάνα με σπαραγμό ψυχής: μπορεί να παίζουν χαρούμενα κι ευτυχισμένα μα είναι πολύ καλά στο σπίτι τους.

Δε χάθηκαν τ' αδέρφια τους στο Μπέρκεν - Μπέλσεν όπως η χαρούμενη τριφερή παιδούλα του Άμστερνταμ, μήτε ο πατέρας τους, όπως ο δικός σου, στην περδικομαχία του Σεβήρου, ή στην «Περδικομαχία» της Νορμανδίας, ή της Ιβοζίμα...

— Δεν τα καταλαβαίνω αυτά που μου λες μανούλα! είπε παρακονεμένα το παιδί - περδικάκι, που πράγματι δεν καταλάβαινε πόση οδύνη στοιχισαν στον κόσμο αυτές οι «Περδικομαχίες»... Εγώ θέλω να παίζω με τ' άλλα τα συνομήλικα παιδιά!

Αναμνήσεις
από το Μακρονήσι
Του Καθηγητή
Δημήτρη Ηλ. Ροντογιάννη

Μια απρόσμενη συνάντηση
σε ματωβαμένο χώμα

Β'

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

Έπειτ' από μερικές μέρες συνάντησα το φίλο μου Τάσο και μου λέει:

Πώς πρόβλεπες τότε Δημήτρη ένα μήνα πριν, ότι θα μας έβρισκε μεγάλο κακό;

Μου 'βαλε υποψία η ξαφνική φυγή παιδιών και γυναικών των αξιωματικών.

Ναι, το θυμάμαι. Μάλιστα το μόνο παιδί που είχε απομείνει στο Μακρονήσι μαζί μας, ήταν ο πεντάχρονος Γιωργάκης ο ξανθούλης κι όμορφος γιός του συντρόφου μας Κώστα, που εκτέλεσαν δίπλα μας!

Για θυμήσου, Τάσο, είμαστε στην ίδια οχτάδα για τουφεκισμό. Ο Κώστας ήταν δεύτερος στη σειρά, εσύ έκτος κι εγώ έβδομος. Θυμάσαι όταν είπαν στον Κώστα να γονατίσει, μας κοίταξε και μας είπε:

«Όποιος ζήσει από σας, το νου σας στο παιδί μου!».

— Ποιός ξέρει, Δημήτρη, τι έγινε εκείνο το παιδάκι, μήπως τό 'χανε στείλει στη μάνα του, που ήταν φυλακισμένη στον Αλικαρνασό;

Νομίζω ότι τό 'στειλαν στη Λέρο, σε μια παιδόπολη.

Εδώ σταμάτησε η συζήτηση κι ακολούθησε μια μικρή σιωπή. Σκέφτηκα τις τραγικές εμπειρίες αυτών των ορφανών βλασταριών, που τότε ακόμα το στόμα τους μοσχομύριζε γάλα, που δεν κοιμήθηκαν ήσυχον ύπνο, που λαχταρούσαν από φόβο στις νύχτες των βαρβάρων, αντί να κοιμούνται ξένιαστα σε ζεστή θαλπωρή. Αντί να παίζουν και να χοροπηδούν σε αλώνες και ν' αντηχούν τ' αθώα ξεφωνητά τους, μεγάλωναν ορισμένα, δυστυχώς, σε φυλακές κι εξορίες!

Λοιπόν, Δημήτρη, θα πάμε στη Μακρόνησο την άλλη Κυριακή;

Ναι, έχεις το λόγο μου, θα πάμε.

Κι όταν η μέρα έφτασε με το γιωταχί του Τάσου, κινήσαμε για το Λαύριο. Ήταν μια διαδρομή που την περάσαμε ύστερ' από 40 χρόνια. Τότε την κάναμε νύχτα και με κλειστά στρατιωτικά αυτοκίνητα. Δε βλέπαμε που μας πήγαιναν, παρά μόνο, τους δυο φρουρούς μας στο πίσω μέρος της κλούβας που ήταν αμίλητοι και βλοσυροί. Βλέπαμε δηλαδή το κράνος και κάτω απ' αυτό, τη μύτη και τα χείλη σφραγισμένα· και πιο κάτω την κάνη του όπλου, που ήταν στραμμένη καταπάνω μας. Αν βέβαια η κάνη, που ήταν συνέχεια του χεριού, ήταν και πρόεκταση της καρδιάς, αυτό θα τό 'δειχνε η πορεία. Κι ας μας έλεγαν υπανάπτυχτες χώρες. Οι βασιτισμοί γίνονταν με την τελευταία λέξη της επιστήμης. Οι δήμιοι είχανε διπλώματα από ιταλογερμανούς κι αγγλοαμερικάνους.

Όταν φτάσαμε στο Λαύριο, πήραμε κατεύθυνση για την παραλία. Μπήκαμε σ' ένα караβάκι και σαλπάρησε. Ήταν σχεδόν γεμάτο. Μας φαίνονταν στην αρχή όλοι άγνωστοι. Μα σιγά - σιγά γνωριστήκαμε με πολλούς.

— Μήπως είσαι ο τάδες; Βρε, βρε, βρε!...

Ανάμεσά μας ξεχώρισ' ένας ξένος σαρανταπεντάρης με μια γυναίκα. Μας φάνηκε Αμερικάνος. Κοντά μαλλιά, μούσι, πίπα, τιράντες, πουκάμισο πολύχρωμο με ζωγραφιές. Έδειχνε πολύ σοβαρός. Η γυναίκα του ομιλητική. Αυτός απαντούσε ξερά μ' ένα «γίες» ή «οκέι». Εμείς δεν τους δώσαμε και τόση σημασία.

Όταν πλησιάσαμε να βγούμε στο νησί, άθελά μας, θυμηθήκαμε τη βασανιστική αποβίβαση του 1947...

Τότε, πολύ πριν αράξουμε, ερχόταν ένα μικρό πλεούμενο γεμάτο καννίβαλους με ρόπαλα κι άλλα σύνεργα και πλεύριζε το δικό μας. Ανέβαιναν πάνω και μας χτυπούσαν στα τυφλά, μάτωναν πολλούς, τους έκαναν κατάγματα. Έριχναν αρκετούς στη θάλασσα, φώναζαν, ορύονταν, βλαστημούσαν τα θεία, μας έβριζαν με αισχρολόγια, μας αποκαλούσαν «Βούλγαρους», «αλήτες», «προδότες», «κομούνια» και πολλά άλλα. Αυτά όλα, ήταν ένα πρώτο καλοσύρισμα. Όταν βγήκαμε στη στεριά, έπρεπε ένας - ένας να περάσουμε απόνα διάδρομο 2 μ. πλάτος και 50 μήκος. Ήταν διάδρομος θανάτου. Τον αποτελούσαν ροπαλοφόροι αντιμέτωποι και

μας χτυπούσαν όπου έβρισκαν. Όσπου να τον περάσουμε, τρώγαμε από καμιά δεκαριά ροκαλιές και αν είχε κανείς από μας την ατυχία να πέσει κάτω. Τότε αλίμονό του. Έπειτα μας συγκέντρωσαν πιο πάνω σε μιαν αλάνα. Καθήσαμε ν' ανασάνουμε από τα χτυπήματα, τη μακάβρια υποδοχή και την ταλαιπωρία. Μερικοί είχαμε ταξιδέψει από Καλαμάτα, στιβαγμένοι σε βαγόνια και κλούβες...

Ξαφνικά, με μια έφοδο μας περικύκλωσαν άλλοι, μ' άγριες και βραχνές φωνές σα λισσασμένοι λύκοι, έτοιμοι να μας κατασπαράξουν.

Μας χτυπούσαν στα κεφάλια με γροθιές, κλωτσιές στα στομάχια και πατήματα με τ' άρβυλα σε στήθια, σε πρόσωπα και όπου λάχαινε. Οι οίμωγές απ' τους εξόριστους, οι σπαραγμοί και οι θρήνοι έσμιγαν με τις ακατονόμαστες βλαστήμιες των δημιών και τα αισχρολόγια σε μανάδες κι αδερφές μας. Ενώ την ίδια στιγμή τα μεγάφωνά τους ορίονταν στην ένταση: «Είμεθα εναντίον της βίας και της τυραννίας οποθενδήποτε προερχομένης».

Σκεφτόμουν, το πως οι μάνες θά κλαίγαν μέρα - νύχτα, μαθαίνοντας όλα εκείνα τα φριχτά μαρτύρια των παλικαριών τους, που ήξεραν ότι αγωνιζόμασταν για ιδανικά και για πατρίδα... και μας βασάνιζαν εκεί οι συνεργάτες των καταχτητών.

Θυμάμαι τότε που λέγαν πολλές μανάδες: «Είμαστε περήφανες που είχαμε γιούς στ' αντάρτικα!...».

Περνούσαν οι μέρες, κι άλλαζαν μοτίβα στα βασανιστήρια. Μας έπαιρναν μ' ευγένεια τάχα με το καλό, για να μας πείσουν να κάνουμε δηλώσεις μετανοίας.

«Είναι κρίμα ρε να πεθάνεις για μια παλιούπογραφή. Δεν έχεις άλλη επιλογή, ή δήλωση ή θάνατος. Σκέψου το καλά. Έχει και χειρότερα, δε θ' αντέξεις. Στα λέω για το καλό σου, επειδή φαίνεσαι καλό παιδί...».

Αυτά κι άλλα τέτοια, ήταν μονταρισμένα σενάρια.

Εύχομαι σ' αυτή τη θέση να μη βρεθεί ποτέ, ούτε ο χειρότερος εχθρός μου.

Σαράντα ολάκερα χρόνια πέρασαν... και τώρα κάναμε τουριστική βόλτα στο νησί των καλιών στεναγμών. Περιπατήσαμε πρώτα από κει που ήταν το Α.Ε.Τ.Ο. (ειδικό τάγμα), που έβαζαν όσους είχανε

φακέλους με «βεβαρημένο παρελθόν».

Συναχτήκαμε οι ασπρομάλληδες σε μιαν αλάνα και φέραμε τον κάθε γολγοθά μας τότε στη μνήμη, κοιτάζοντας με δακρυσμένα μάτια τον τόπο του κρανίου. Πριν σκορκίσουμε, κρατήσαμ' ενός λεπτού σιγή και ψάλλαμε το πένθιμο εμβατήριο για τους συναγωνιστές που χάθηκαν...

Ύστερα, εγώ κι ο Τάσος προχωρήσαμε σ' ένα ρεματάκι κοντά στην αποβάθρα. Εκεί που μας έστησαν κάποτε για εκτέλεση τους οχτώ. Ήταν ένας υπολοχαγός που σκότωσε τους 6 και μείναμε οι δύο. Αυτός ο φονιάς, ήταν από λοχίας και είχε προαχθεί. Τότε σε μας δεν είχε άλλες σφαίρες το πιστόλι του κι έστειλε κάποιον να του φέρει.

Όμως, είχε προφτάσει τρέχοντας άλλος από τη διοίκηση και του είπε να σταματήσει, γιατί δεν είχε έρθει ακόμ' από την Αθήνα η έγκριση της κοινής του θανάτου...

Παρηγορήθηκε ο εκτελεστής, γιατί ήξερε πως η απάντηση θα 'ρχόταν σύντομα και καταφατική, αφού είμαστε για «σχάτη προδοσία».

Πλησιάζοντας το ρεματάκι με τον Τάσο, είδαμε το ζευγάρι των Αμερικάνων που ήταν στο βακοράκι, να στέκουν σιωπηλοί και συλλογισμένοι. Εγώ κι ο Τάσος είμαστε πολύ συγκινημένοι.

— Πάμε πιο πέρα μέχρι ν' απομακρυνθούν. Του είπα. Μα όπως σιμώναμε, ένας κόμπος ανέβαινε στο λαιμό μας. Η γυναίκα τ' Αμερικάνου τού βγαζε φωτογραφίες. Σταθήκαμε κάπου κοντά τους. Κι όπως καθόταν ο ξένος, σηκώθηκε κ' ήρθε πλάι μας. Με τα σπασμένα του ελληνικά, αργά, συγκινημένα μας είπε:

— Πλησιάστε, κύριοι, σ' αυτό το σημείο που βλέπετε εκτέλεσαν τον πατέρα μου!

Κοιταχτήκαμε με τον Τάσο κι ανατριχιάσαμε!

Ενώ δε βρήκαμε αμέσως δύναμη να του πούμε μια λέξη, εκείνος συνέχισε:

Μην αμφιβάλετε και μην απορείτε. Ήμουν εδώ κι εγώ τότε, μόλις πέντε χρονών. Όταν έπιασαν τη μάνα μου την έκλεισαν στις φυλακές του Αλικαρνασού κι εμένα μ' έφερε ένας συγγενής μου και με παρέδωσε στο Λαύριο στο φρουραρχείο και μ' έφεραν εδώ στον πατέρα μου. Να και η φωτογραφία του!...

Τον κοιτούσαμε στα μάτια... και σκουπίσαμε τα δάκρυά μας! Κι αυτός μας κοι-

ταζε κλαίοντας. Συνήλθα από την έκπληξη και του είπα:

Μήπως είσαι ο Γιωργάκης; Ευθύς έπεσε στην αγκαλιά μου και ξέσπασε σε λυγμούς.

Ναι, ο ίδιος είμαι. Μ' αποκρίθηκε συνεπαρμένος από βαθιά συγκίνηση χαράς και λύπης μαζί.

Κλάψαμε κι οι τρεις... και είπαμε πως ο αγώνας συνεχίζεται... όσους ήρωες και μάρτυρες κι αν έχασε ο λαός μας.

Πώς γλίτωσες από κείνη τη μπόρα; Τον ρωτήσαμε.

Το ίδιο βράδυ της εκτέλεσης του πατέρα μου, με πήραν πάνω στη διοίκηση και σε λίγες μέρες με πήγαν σε μια παιδόπολη της βασιλίσσας στη Λέρο. Και από κει σε λίγον καιρό με πούλησαν σ' ένα ζευγάρι Αμερικάνους. Μου είπαν ότι είναι θεός μου. Έτσι μεγάλωσα στην Αμερική και ζω με τη γυναίκα μου εκεί. Τώρα ήρθα εδώ, να πραγματοποιήσω ένα μεγάλο χρέος κι όνειρο της ζωής μου: Να φιλήσω το χώμα που βάφτηκε με το αίμα του πατέρα μου και να πάρω λίγο μαζί μου! Τα θυμάμαι όλα. Κι εσένα που με γυρνούσες αγκαλιά, δε σε ξέχασα ποτέ. Δυσκολεύτηκα να σε γνωρίσω. Αλλά επίτρεπέ μου να σε φωνάζω πατέρα. Αυτή τη λέξη την έχω από τότε πολύ νοσταλγήσει.

Γιωργάκη μου κι εσύ κι όλα τα παιδιά των αγωνιστών, παιδιά μας είσαστε και δικά μας σας νιώθουμε...

Είπαμε κι άλλα και ξαναγυρίσαμε στην Αθήνα.

Σε λίγον καιρό, έλαβα ένα γράμμα από την Αμερική που άρχιζε: «Αγαπητέ μου πατέρα» και τελείωνε: «Σε φιλώ. Το παιδί σου ο Γιωργάκης».

Ξαναδάκρυσα από χαρά για το Γιωργάκη, για τον κάθε ορφανό Γιωργάκη κι ευχήθηκα: Ποτέ να μη ζήσουν τέτοια βιώματα οι νεώτερες γενιές. Ανάθεμα στον πόλεμο, στον εμφύλιο και στο φασισμό...

Λευκάδα Μάης '89

Λάμπρου Μάλαμα:

«Αναφορά στην Αλβανική
Λογοτεχνία 1500 - 1986»

Ρεαλιστικό διήγημα

Ο υπηρέτης που 'γινε γιατρός

Του Ερρίκου Βλάχμπη

Πήραν το Θύμιο... Πήραν το Θύμιο...

Έτρεχε στους πετρόδρομους του χωριού ο Μιχαλάκης κι έσκουζε για να τον ακούσουν οι συγχωριανοί του. Λαχανιασμένος έφτασε και στο σπίτι τ' αφεντικού του. Ακόμα δεν είχε καλοφέξει και ο Δαρίκας κοιμότανε κι ονειρευόταν την κυρα-Σταμάτω, τη χήρα του Γρηγόρη, τη μαυρομάτα, που τον είχε ξεροψήσει το δόλιο με το σήμερα, με το αύριο και τίποτα δε γινόταν. Έσπρωξε την ξόπορτα ο Μιχαλάκης, μήκε στην αυλή και φώναξε.

Αφεντικό, αφεντικό, ζύπνα, πήραν το Θύμιο.

Ο Δαρίκας ανασηκώθηκε στο κρεβάτι, παραμέρισε την κουρτίνα, άνοιξε το παράθυρο και ρώτησε.

Τι είναι ορέ Μιχαλάκη και σκούζεις ξημερώματα;

Πήραν το Θύμιο, αφεντικό.

Ποιοί τον πήραν, μωρέ. Είπε ο Δαρίκας και πετάχτηκε ορθός, φόρεσε τα ρούχα του και κατέβηκε στην αυλή. Λέγε μωρέ, ποιοί τον πήραν;

Οι αντάρτες, αφεντικό.

Του Δαρίκα τ' ανέβηκε το αίμα στο κεφάλι.

— Καλά μωρέ, εσένα γιατί δε σε πήραν;

— Εγώ αφεντικό είχα βγει απ' την καλύβα, με είχε πιάσει κόψιμο. Κείνη την ώρα ήρθαν τρεις νομάτοι με όπλα και τσαπράζια και πήραν το Θύμιο. Εγώ ζάρωσα εκεί που ήμουν και δεν πήραν χαμπάρι.

— Καλά πάτε στο μαντρί κι έρχομαι.

Ο Δαρίκας χωρίς ν' αργοπορήσει, κλείδωσε το σπίτι και τράβηξε ανήσυχος για το μαντρί. Φοβόταν μαζί με το Θύμιο μη πήραν οι αντάρτες και τα δοχεία με τα τυριά, ή κανένα πρόβατο. Όταν έφτασε και τα είδε όλα στη θέση τους, απείραχτα, λάφρυνε η ψυχή του, η ανάσα του λευτερώθηκε κι άναψε ευχαριστημένος τσιγάρο. Για το Θύμιο δε στεναχωρέθηκε, θά 'βρισκε άλλον να βάλει στη θέση του. Έδωσε μερικές οδηγίες στο Μιχαλά-

κη και κατέβηκε πάλι στο χωριό. Είχε γίνει σχεδόν μεσημέρι. Οι χωριανοί έμαθαν το μαντάτο... και η κουβέντα τους ήτανε για τους αντάρτες και το Θύμιο.

Ο Θύμιος ήταν ένα ξενοπαίδι που είχε έρθει στο χωριό και ζήτηγε δουλειά. Ήταν δεν ήταν δώδεκα χρονώ. Εκεί στο καφενείο του Νικόλα έγιναν τα παζαρέματα. Ο Δαρίκας, αφού κοίταξε το Θύμιο από δω κι από κει, από πάνω μέχρι κάτω, λες και θα τον αγόραζε, τον πήρε στη δουλειά του.

Δις χρόνια έκανε στη στάνη ο Θύμιος, δυο χρόνια σημαδιακά για το παιδικό κορμί του. Ο Δαρίκας ήταν αχόρταγος και τσιγγούνης. Έβαζε το Θύμιο κι έκανε τις πιο βαριές δουλειές. Μήτε και κέρναγε απ' το νου του πως ο Θύμιος ήταν παιδί ακόμα. Όλα τα ζήτηγε απ' το Θύμιο. Ο Μιχαλάκης ήταν παιδί συγχωριανού του και δεν τονε ζόριζε. Τον έβαζε μόνο να φυλάει τα πρόβατα. Στο τέλος κι ο Μιχαλάκης παρίστανε τ' αφεντικό και διέταζε το Θύμιο.

Πολλά βράδια, εκεί που κοιμόταν ο Θύμιος, τινάζονταν ολάκερος απ' την κούραση και τα όνειρα που παιδεύαν τον παιδικό του ύπνο. Ξύπναγε κι άφηνε τα μάτια του ανοιχτά μες στο σκοτάδι και κοίταζε τις μέρες τις ξένιαστες που έζησε στο σπίτι του με τους γονείς του και το μεγαλύτερο αδελφό του τον Κώστα. Μέρες αξέχαστες, γεμάτες παιγνίδια, στοργή κι αγάπη. Μια ελπίδα φώλιαζε πάντα στο νου του και τού 'λεγε πως ο πατέρας του κι ο Κώστας μπορεί νά 'χανε γλιτώσει. Αυτός μόνο τη μάνα του είδε σκοτωμένη κι ας είπαν οι χωροφύλακες πως κανένας δε γλίτωσε απ' την ενέδρα που τους είχαν στήσει. Μπορεί οι χωροφύλακες να είπαν ψέματα. Σκεφτόταν ο Θύμιος και τα παιδικά του γαλανά μάτια γιόμιζαν από δάκρυα και κύλαγε ο πόνος βουβός πάνω στα δυο του μάγουλα. Έσφιγγε τα χείλη ο Θύμιος, μη κι έβγαινε ο πόνος απ' το στόμα του και τον καταλάβαινε ο Μιχαλάκης. Το πρωί τον περίμεναν δουλειές. Έπρεπε όλα να είναι στη θέση τους. Ο Δαρίκας αν έβρισκε τίποτα στραβό, κάτι που δεν ήταν στη θέση του, δεν αργούσε να δώσει σφαλιάρα και οι περισσότερες σφαλιάρες πέφταν στο σβέρκο του Θύμιου.

Πέρασε όμως ο καιρός κι ο Θύμιος ξεχάστηκε. Τέλειωσε και ο ανταρτοπόλε-

μος και ο Δαρίκας, εργένης ακόμα, κυνηγούσε την κυρα-Σταμάτω τη μαυρομάτα κι αυτή, όλο τού 'δινε υποσχέσεις, μα ποτέ δεν πλάγιασε μαζί του. Αυτή ήθελε πρώτα στεφάνι κι ο Δαρίκας φοβόταν. Δεν ήθελε να βάλει συνεταιίρο στο βιό του. Έτσι κέρναγε ο καιρός, κέρναγαν τα χρόνια, γέρασε και τα μαλλιά της κυρα-Σταμάτως δεν τα είδε στο μαξιλάρι του. Τον τελευταίο καιρό τον έτρωγε κι ένας κρυφός πυρετός, που τον έλιωνε, τον είχε κάνει σκιάχτρο για τα χωράφια. Ευτυχώς ο Μιχαλάκης είχε παντρευτεί και με τη γυναίκα του τον γηροκομούσαν.

Κάποια μέρα μια είδηση έφτασε στο χωριό κι έδωσε ελπίδες σ' όσους έπασχαν απ' αρρώστιες. Στην πόλη είχε έρθει ένας γιατρός από τη Βουλγαρία και είχε γιατρέψει ένα σωρό ανθρώπους. Η φήμη του είχε απλωθεί παντού κι όλοι τρέχανε σ' αυτόν.

Ο Μιχαλάκης κάποιο βράδυ έφερε την είδηση στο σπίτι και μίλησε για το γιατρό στο Δαρίκα.

— Να πάμε, Μιχαλάκη, είπε ο Δαρίκας και το μάτι του άνοιξε λίγο από ελπίδα. Αν ο γιατρός του έκοβε αυτόν τον πυρετό, που του ροφούσε τη ζωή, ίσως ξανάβρισκε πάλι τον εαυτό του.

Μόλις κατέβηκαν απ' το λεωφορείο τον κράτησε γερά απ' το μπράτσο ο Μιχαλάκης, για να μην πέσει κι αφού ο Δαρίκας στέργισε το βήμα του στο δρόμο, τράβηξαν για το ιατρείο.

Λες να με γιατρέψει, Μιχαλάκη, λες να γίνει το θαύμα, μουρμούριζε κάθε τόσο στο δρόμο ο Δαρίκας.

— Σίγουρα θα σε γιατρέψει, τού 'δινε θάρρος ο Μιχαλάκης.

Στην αίθουσα αναμονής ένα σωρό ασθενείς καρτέραγαν τη σειρά τους. Κάθησαν και περίμεναν.

Κάποια στιγμή ο γιατρός άνοιξε την πόρτα και παρακάλεσε αυτόν που είχε σειρά να περάσει.

Ο Μιχαλάκης ταράχτηκε ολάκερος. Το πρόσωπο του γιατρού του ήταν γνωστό, κάποιον του θυμίζε, μα δεν μπορούσε να τον φανερώσει η μνήμη του. Ο Δαρίκας τον ρώτησε αν ήρθε η σειρά τους. Μα αυτός δεν του απάντησε. Η θύμησή του υπόφερε σαν ετοιμόγεννη, έπρεπε να γεννηθεί, έπρεπε να λυτρωθεί, έπρεπε να μαντέψει ποιός κρύβεται πίσω απ' του γιατρού το πρόσωπο.

Ο Θύμιος! Έκανε ξαφνιασμένος κάποια στιγμή και χτύπησε με την παλάμη του το μέτωπό του. Ναι, αυτός είναι ο Θύμιος! Πω, πω! Άφησε ασυναίσθητα να του ξεφύγει το επιφώνημα.

Έπαθες τίποτα, Μιχαλάκη; Τον ρώτησε ο Λαρίκας.

Τι να πάθω, αφεντικό, ξέρεις ποιός είναι ο γιατρός;

Ποιός; Έκανε αδιάφορα ο Λαρίκας.

Ο Θύμιος, αυτόν που πήραν οι αντάρτες.

Ο Θύμιος! ψέλισε αναστατωμένος και για μια στιγμή τώ 'χασε. Θυμήθηκε πόσο σκληρά του είχε φερθεί. Θυμήθηκε που είχε πάει στο μαντρί ένα βράδυ μεθυσμένος κι επειδή κοιμότανε το παιδί το έσπασε στο ξύλο. Άλλη φορά πάλι με το χαστούκι που του έδωσε του μάζωσε τη μύτη, γύρισε το παιδί και τον κοίταξε μ' ένα βλέμμα μαχαίρι, θύμωσε και τού 'δωσε δεύτερο χαστούκι, θυμήθηκε... Όλα τα θυμήθηκε και τού 'ρθε η σκέψη να σηκωθεί, να φύγει. Πώς θα παρουσιαζότανε μπροστά του; Με τι μάτια θα τον αντίκριζε; Τι να του έλεγε; Όλες οι μνήμες, είχαν ορθωθεί άγριες, απειλητικές και τον έσπρωχναν έξω απ' το ιατρείο. Ήταν όμως άρρωστος κι είχε την ανάγκη του Θύμιου, του γιατρού, δεν ήξερε τι ν' αποφασίσει.

Τι θα κάνουμε τώρα, Μιχαλάκη; Ρώτησε, για ναμαντέψει και τη δική του σκέψη.

Τίποτα, θα περιμένουμε τη σειρά μας.

Ο Μιχαλάκης έκανε τη σκέψη πως ο Θύμιος θα είχε ξεχάσει ότι τράβηξε μαζί τους. Μπορεί και να μη τους θυμόταν, έπιτα από τόσα χρόνια. Ζάρωσαν στη θέση τους και περίμεναν. Όταν ξανάνοιξε την πόρτα ο γιατρός, για να φωνάξει πάλι έναν πελάτη, κάρφωσε τα μάτια πάνω τους.

«Σίγουρα μας κατάλαβε», σκέφτηκε ο Μιχαλάκης, μα δεν είπε τίποτα στο Λαρίκα. Έλεος, ήρθε κ' η σειρά τους. Σα ζεματισμένοι γάτοι μπήκαν μέσα και κόβησαν στις καρτέλες. Πρόσεχαν την κάθε κίνηση του γιατρού. Περίμεναν πρώτος αυτός ν' αρχίσει.

Τι έχεις παππού; ρώτησε ο γιατρός το Λαρίκα.

Ο τρόπος που του μίλησε και το φωτεινό πρόσωπο του γιατρού έκαναν το

Λαρίκα να λυγίσει.

Θύμιο, παιδί μου, σχώραμε, ξέρω πως δεν σου φέρθηκα...

Παπού, τον έκοψε ο γιατρός, για άλλον με πήρες. Εμένα δεν με λένε Θύμιο.

Πώς, δεν είσαι ο Θύμιος; Ρώτησε πάλι απορημένος ο Μιχαλάκης.

Όχι, δεν είμαι ο Θύμιος. Μα ποιός είναι αυτός ο Θύμιος;

Ο Λαρίκας ένιωσε να φεύγει από πάνω του το βάρος που τον πλάκωνε.

Τίποτα, παιδί μου, του είπε ανακουφισμένος. Να, ήταν ένα τσομπανόπουλο που το πήραν εκείνο τον καιρό οι αντάρτες.

Α, έτσι έκανε ο γιατρός. Και μένα, όταν ήμουν παιδί, με είχαν πάρει οι αντάρτες.

Ο Μιχαλάκης κάτι θέλησε να πει, μα το κατάπιε. Ήταν σίγουρος πως ο γιατρός ήταν ο Θύμιος. Τώρα γιατί δε θέλησε να φανερωθεί και τους είπε ψέματα, αυτό δεν μπόραγε να το καταλάβει. Αν ήταν όμως να γύριζε κι αυτός γιατρός, καλύτερα να τον είχαν πάρει κι αυτόν οι αντάρτες, παρά που γλίτωσε κι έμεινε τόσα χρόνια δούλος στο γέρο Λαρίκα.

Έλα παπού, ξεντύσου. Του ξαναμίλησε με καλοσύνη ο γιατρός και παρακάλεσε το Μιχαλάκη να βγει έξω.

Ο Λαρίκας χαρούμενος άρχισε να ξεντώνεται. Είχε πιστέψει πως αυτός ο γιατρός θα έκανε το θαύμα, θα τονε γιάτρευε.

Σέρρες Μάης '89

Το νόημα της ζωής, στέκεται πιο ψηλά, από την ευτυχία για την ευτυχία· βρίσκεται στην ομορφιά και στη λαχτάρα να φτάσουμε τους σκοπούς. Και πρέπει κάθε στιγμή της ζωής, να έχει τον υψηλό της σκοπό.

Ο άνθρωπος κοιμάται... και μεταβάλλεται σε κτήνος. Θέλει ένα καρτσίκι και το φλογερό χόδι της αγάπης ύστερ' απ' το καρτσίκωμα. Κι όταν ντραπεί και πονέσει από το χτύπημα δόστου πάλι ένα φλογερό χόδι και θα ξαναγεννηθεί.

Οι άνθρωποι είναι πάντα παιδιά. Κι έχουν πάντα ανάγκη από ανατροφή, από κηδεμονία κι αγάπη. Πρέπει να φροντίζει κανείς σδιάκοπα να δίνει στις ψυχές τους μια υγιεινή και φρέσκια τροφή.

Μαξίμ Γκόρκι

Ιστορικά παραλειπόμενα

Ένα Αγροτικό Κίνημα στην Αττική το 1862 και ο αρχηγός του Α. Γούδας

Του Κώστα Α. Βελλιαρούτη

Στις 2 Μαρτίου 1862 ημέρα Σάββατο το βράδυ ξέσπασε στον Κόκκινο Μύλο της Αττικής η ένοπλη εξέγερση των χωρικών της περιοχής. Από τις εφημερίδες της εποχής πληροφορούμεθα ότι ήταν μυημένοι αγρότες από το Μενίδι, τα Χάσια, τα Λιόσια και από τον κάμπο της Θήβας. Το ξεσκήνωμα στρεφόταν κατά της Οθωμανικής τυραννίας και κατά της άρχουσας τάξης, που καταδυνάστευαν την αγροτιά, που ήταν ο μεγαλύτερος πληθυσμός της χώρας μας.

Τη λαϊκή αυτή εξέγερση οργάνωσε ο Ηπειρώτης άξιος πολιτικός ηγέτης Αναστάσιος Ν. Γούδας. Ο Γούδας είχε γεννηθεί στο κεφαλοχώρι Γραμμένο των Γιαννίνων το 1816. Πέθανε στην Αθήνα το 1882. Είναι ο πρώτος φοιτητής που γράφτηκε στο νεοϊδρυθέν Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Σπούδασε στην Ιατρική Σχολή και πήρε το δoκτοράτο με άριστα. Και μάλιστα το πρώτο. Σπούδασε ακόμα και στο Παρίσι και θεωρείτο για την εποχή του διαπρεπής.

Από το Παρίσι επέστρεψε επηρεασμένος από τα επαναστατικά γεγονότα της Γαλλίας. Και μετά τις γιορτές για τα 25 χρόνια του Όθωνα πέρασε ορμητικά στην πολιτική και στο επαναστατικό αντιοθω-

νικό ρεύμα. Και το ξεκίνημα έγινε με το ποίημα «Τα μοιρολόγια του Σουλιώτη». Εξόν από το ιατρικό περιοδικό «Ιατρική Μέλισσα» εξέδωσε και το περιοδικό «Μέλισσα των Αθηνών», που ο αναγνώστης θαυμάζει την επεξεργασία των νεοελληνικών προβλημάτων.

Ακόμα, το 1859 εξέδωσε για δύο χρόνια περίπου την εφημερίδα «Ανεξαρτησία», που χτυπούσε το οθωμανικό καθεστώς. Για την αρθρογραφία του αυτή, τον Νοέμβριο του 1860, καταδικάστηκε σ' ένα χρόνο φυλακή, σε μια δίκη σκοπιμότητας.

Ο Γούδας εξέτισε την ποινή του στις φυλακές του Γκαρμπολά και στη Ζάκυνθο. Και απέρριψε όλες τις ταπεινωτικές προτάσεις που του έκανε ο Όθωνας είτε για χάρη, είτε να τον κάνει καθηγητή στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Έτσι ο Γούδας έγινε μια δεσπόζουσα φυσιογνωμία και απόχτησε μια πολιτική αχτινοβολία σ' ολόκληρο τον ελληνικό χώρο. Σαν ηγέτης μέσα στην επαναστατική κίνηση αναπτύσσει έντονη επαναστατική δραστηριότητα. Μια απ' αυτές ήταν και το ένοπλο ξεσκήνωμα στον Κόκκινο Μύλο.

Η οργάνωση έγινε στις 3 Μαρτίου 1862. Αλλά, απέτυχε. Γιατί μόνο 30 χωρικοί εμφανίστηκαν ένο-

πλοι με επικεφαλής το Γούδα. Δεν ξέρουμε τι έφταξε! Είναι συνηθισμένο φαινόμενο στις εθελοντικές εξεγέρσεις αυτό. Οι ένοπλοι χτύπησαν μια έφιππη περίκολο του οθωμανικού στρατού, με αποτέλεσμα να τραυματιστεί ένας στρατιώτης και να σκοτωθεί ένα άλογο. Το βράδυ, ύστερα από την επιδρομή του στρατού, διαλύθηκαν και έγιναν πολλές συλλήψεις. Και ο Γούδας έφυγε και ήρθε στην Αθήνα, γιατί καταλάβαινε τι τον περίμενε.

Εδώ, για να μη συλληφθεί, κρύφτηκε σ' ένα υπόγειο λάκκο του σπιτιού του, όπου έμεινε για δέκα ώρες. Μεταμφιεσμένος ύστερα κατέφυγε στον Ισπανό πρόξενο Τακ. Ο Τακ με μαζί τον φυγάδευσε στον Πειραιά, όπου τον επιβίβασε στην αγγλική ναυαρχίδα «ΑΡΗΣ». Αυτό οφείλετο σε μεσολάβηση του Άγγλου πρεσβευτή Ουάις. Ο Ουάις αφού τον εφοδίασε με αγγλικό διαβατήριο, τον παρέδωσε σαν πολιτικό πρόσφυγα και Άγγλο υπήκοο στον πλοίαρχο του γαλλικού ταχυδρομικού ατμοπλοίου «ΟΡΟΥΔΙ», που λεγόταν Fouchard. Το καράβι αυτό θα πήγαινε για τη Σμύρνη.

Σύμφωνα με το δρομολόγιο το γαλλικό καράβι έπιασε στη Σύρα. Τότε η Σύρα ήταν ένα σημαντικό ελληνικό κέντρο. Τόσο τα επαναστατικά γεγονότα της Αθήνας και της άλλης Ελλάδας, όσο και ο Γούδας, ήταν γνωστά στη Σύρα. Και ο λαός της ήταν δημοκρατικός. Πληροφορήθηκε τη φυγάδευση του Γούδα και άρχισε να ανησυχεί για την τύχη του. Και ο δημοκρατικός πυρετός ανέβηκε στο λαό της Σύρας.

Λαογραφική μελέτη

Η έλλειψη ανεξιθρησκίας στην Ελληνίδα όπως πα- ρουσιάζεται στα δημοτικά τραγούδια

Του Βασίλη Περσειδίη

Στους παλιότερους καιρούς, η έλλειψη ανεξιθρησκίας ήταν πολύ έντονη και ιδιαίτερα, ανάμεσα σε χριστιανούς και μωαμεθανούς. Ίσως όμως, σε κανένα λαό, η θρησκευτική μισαλοδοξία δεν είχε τόσο απaráβατες πολλές φορές αρχές, όπως στον ελληνικό.

Ο φθόνος και η αποστροφή των Ελληνίδων προς τους αλλόδοξους επί 5 αιώνες κατακτητές, αρχίζει με το φανέρωμα των μουσουλμανικών εθνοτήτων και έχει την αιτία του στις συνεχείς επιδρομές των βάρβαρων αυτών ασιατικών λαών, ενάντια στη βυζαντινή αυτοκρατορία και στις αλλοτριωτικές κι εξισλαμιστικές βλέψεις τους. Η ελληνική εθνότητα, διαισθανόμενη το μεγάλο κίνδυνο, από την αυξανόμενη δύναμη του ισλαμισμού και για την καλύτερη προφύλαξή της, καλλιέργησε, ανάμεσα σ' άλλα και το αίσθημα της μισαλοδοξίας και τό 'στησε ψηλό κι ανυπέρβλητο φραγμό. Το δημοτικό μας τραγούδι, θεματοφύλακας κι εκφραστής της

γιατί εκείνες τις μέρες ήταν στο λιμάνι ελλιμενισμένος ο ατμοδρόμων «ΕΛΛΑΣ» με κυβερνήτη τον Α. Παλάσκα, που αργότερα στα Απομνημονεύματα περιέγραψε τα γεγονότα.

Αφού το γαλλικό καράβι αγκυροβόλησε στο λιμάνι, το περικύκλωσαν οι λέμβοι που είχαν τις τοπικές αρχές και τον εισαγγελέα. Ο εισαγγελέας, αφού ανέβηκε στο κατάρωμα, ζήτησε την παράδοση του Γούδα. Ο Γάλλος πλοίαρχος αντιτάχθηκε με διάφορα επιχειρήματα και ιδιαίτερα με τον ισχυρισμό ότι είχε ο Γούδας αγγλικό διαβατήριο. Στον έντονο διάλογο, ότι θα τον συλλάβουν βιαίως, ο πλοίαρχος απείλησε ότι κι αυτός θα εφαρμόσει βία. Έτσι οι ελληνικές αρχές υπεχώρησαν και ο Γούδας διασώθηκε.

Ο λαός της Σύρας έμαθε τα διατρέξαντα και πανηγύρισε για τη νικηφόρα έκβαση. Και έκανε τότε μια θαυμάσια και αξιέπαινη εκδήλωση για να τιμήσει τον άξιο λαϊκό πολιτικό ηγέτη Γούδα, αλλά και το Γάλλο πλοίαρχο. Αυ-

θόρμητα γέμισε το κατάρωμα του γαλλικού καραβιού με λουλούδια. Ο Γούδας συγκινήθηκε από το φρόνημα του ωραίου νησιού των Κυκλάδων και ξέχασε την πίκρα της αποτυχίας της ένοπλης εξέγερσης στο Μύλο της Αττικής.

Το γαλλικό πλοίο τράβηξε για τη Σμύρνη. Ο Γούδας δεν είχε πάρει αμνηστία μετά την εξέγερση της Κύθνου. Στη Σμύρνη οι Τούρκοι τον υποχρέωσαν να φύγει ή για το Ικόνιο, ή για την Πόλη. Προτίμησε για την Πόλη και απ' εκεί έφτασε στο Λονδίνο. Εδώ τον βρήκε η Επανάσταση της 10 Οχτωβρίου 1862, που ανέτρεψε τον Όθωνα. Από το Λονδίνο ήρθε στον Πειραιά. Εδώ έγινε το παρακάτω αξιοσημείωτο γεγονός, που μου το εξιστόρησε εδώ και χρόνια ο Σπύρος Λεωτσάκος, απόγονός του, εκ θηλυγονίας γνωστός αστυνομικός συντάχτης σε πολλές Αθηναϊκές εφημερίδες και λογοτέχνης.

Ο Γούδας δε θέλησε να ανεβεί στην Αθήνα με το τρένο, αλλά ζήτησε από

τους δικούς του να του φέρουν τη φοράδα που είχε στο εξοχικό του και την αποκαλούσε Αμαλία και το πουλάρι της που το είχε βαφτίσει Όθωνα. Και έτσι καβάλα στην Αμαλία ήρθε στο σπίτι του στην Αθήνα. Αλλά ο Γούδας δεν ήταν μόνο σκληροτράχηλος, είχε και γρανιτένιο ήθος. Την ίδια μέρα μαζεύτηκαν έξω από το σπίτι του οι φοιτητές και κραυγάζοντας ζητούσαν να γίνει καθηγητής στο Πανεπιστήμιο. Αλλά ο Γούδας απέρριψε το αίτημα αυτό. Γιατί δεν ήθελε να γίνει αλεξιπτωτιστής.

Τελειώνοντας πρέπει να σημειώσω ότι: ο Γούδας φιλοδόξησε στην πολιτική και επαναστατική του δράση να δημιουργήσει στη χώρα μας αστικό κράτος δικαίου. Στον προεκλογικό του λόγο της 28.2.1865, σαν υποψήφιος της Αθήνας ανάμεσα στα άλλα είπε:

Απανταχού να βασιλεύει ο νόμος, πανταχού η ισότητα, πανταχού η δικαιοσύνη, πανταχού η έμφρων διοίκησης και πανταχού η καλώς εννοούμενη οικονομία!

εθνικής μας ζωής, παρουσιάζεται και σ' αυτό το ζήτημα πλούσιο και κατηγορηματικό.

Το μίσος και η απέχθεια της Ελληνίδας απέναντι στον Τούρκο δυνάστη, είχε αναπτυχθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε, το να γίνει αυτή γυναίκα Τούρκου, λογιζόταν κάτι το αταίριαστο, το εχθρικό, το παραφύση, γι' αυτό κι επικρατούσε σαν αδιανόητο.

Η κ. Παπαχρήστου, σε σχετική μελέτη της, γράφει: «Προδίνοντας τη λευτεριά της σαν Ελληνίδα, προδίνει τη λευτεριά της και σα γυναίκα, δηλαδή κάνει δούλες την ομορφιά της, την παρθενιά και την τιμή της, όπως και την πίστη της και την ελληνικότητά της. Και όταν πάλι προδίνει την τιμή της σα γυναίκα, προδίνει το αίμα της το ελληνικό, προδίνει της φυλής της το όνομα».

Γι' αυτό η Ελληνίδα γυναίκα, στην κάθε περίπτωση που θα βρισκόταν μπροστά στο δίλημμα να κάνει μίαν ευτυχισμένη ζωή παίρνοντας έναν Τούρκο άντρα: ή να δυστυχήσει, ακόμα και να πεθάνει: Αδίσταχτα προτιμά πάντοτε το δεύτερο.

Η μάνα στέκει ο πιο πιστός φύλακας των εθνικών παραδόσεων. Είναι φορές όμως που η μάνα, μπιζερισμένη από τη δυστυχία και την καταφρόνια της φτώχειας και σπρωγμένη από μητρική στοργή, μπορεί να συμβουλέψει την κόρη της να κάνει ένα γάμο, επίμεμπτο από κάποια αποψη. Στην περίπτωση του τραγουδιού που ακολουθεί, η φτωχή μάνα προτρέπει την κόρη της να παντρευτεί τον Τούρκο που την αγαπά και που μαζί του θα κάνει μια πλούσια κι ευτυχισμένη ζωή, ξεφεύγοντας από τη στέρηση και την αθλιότητα που έζησε εκείνη. Η κόρη όμως, πάνω κι από την προσωπική της ευτυχία βάζει την αξιοπρέπεια, βάζει την τιμή της σαν Ελληνίδα, και αρνείται αποφασιστικά την τόσο δελεαστική πρόταση, για να μη μολύνει το αίμα της, να μη μαγαρίσει την πίστη της.

Κάτω στη Ροΐδο, στη Ροΐδοκοΐλα,
Τούρκος αγάπησε μιὰ Ρωμιοκοΐλα.
Κ' η Ρωμιοκοΐλα δεν τότε θέλει,
κ' η σκύλα η μάνα της την προξενείει.
Πάρ' τονε κόρη μου το λεβεντάκι,
να σου κόψει ρούχα κι άσπρο φουστανάκι.
Μάνα μου σφάζομαι, τα όρη παίρνω
τον Τούρκον άντρα μου δεν τότε θέλω.

Passow, σ. 430

«Μέγιστος είναι ο αριθμός των νεαρών Ελληνίδων γυναικών, όσαι απαχθείσαι αιχμάλωτοι υπό Τούρκων, εκροτίμησαν τον θάνατον, αντί της συμβιώσεως μετά του άρπαγος». Τέτοια παραδείγματα έχομε πάρα πολλά. Αναφέρουμε μερικά. Αρχίζουμε με απόσπασμα από το τραγούδι της Λιάκαινας.

Πας λάμπει ο ήλιος στα βουνά, στους κάμους το φεγγάρι,
έτο' έλαμπε κ' η Λιάκαινα στα τούρκικα τα χέρια.
Πέντε πασάδες την κρατούν και δέκα βοΐβο-
ντάδες,
κι ένα μικρό πασόπουλο στέκει και την ξετάζει.
Λιάκαινα μ' δεν παντρεύεσαι, να πάρεις Τούρ-
κον άντρα,
να σ' αρματώσει στο φλοιφί, μέσ στο μαργαρι-
τάρι.
Κάλλιο να ιδώ το αίμα μου τη γη να κοκκινί-
σει,
παρά να ιδώ τα μάτια μου Τούρκος να τα φιλήσει.

Passow, σ. 72

Η Λιάκαινα του τραγουδιού, ίσως να ήταν γυναίκα του Κλέφτη Λιάκου. Μπορεί όμως να ήταν η γυναίκα και κάποιου άλλου. Πάντως ήταν μιὰ παντρεμένη Ελληνίδα που έπεσε στα χέρια των Τούρκων. Οι Τούρκοι, γεμάτοι χαρά, κρατάνε καλά το ακριβό τους τούτο λάφυρο, που μέσα στο ζόφο της τούρκικης σκλαβιάς και της αιχμαλωσίας, λάμπει όπως ο ήλιος και το φεγγάρι! Η φεγγοβολή αυτή μπορεί να προέρχεται από την ομορφιά της νέας γυναίκας — όπως λέμε αλλού. Και όμορφη όμως να μην ήταν η Λιάκαινα πάλι θα έλαμπε. Και η φεγγοβολή αυτή θα έβγαινε από το φωτιστέφανο που πλαισιώνει τη μορφή του ηρωικού μάρτυρα, που πιστός στο χρέος της τιμής, προχωρεί αδίσταχτα στο δρόμο της θυσίας.

Το ίδιο γίνεται και με τη Λένω Μπότσαρη.

.. Κόρη για ρίξε τ' άρματα, γλίτωσε τη ζωή σου.
Τι λέτε μαρ' παλιότουρκοι κι εσείς παλιοζαγά-
ρια;
Εγώ είμαι η Λένω Μπότσαρη η αδερφή του Γιάνη
και ζωντανή δεν πιάνομαι εις των Τουρκών τα χέρια.

Χαρακτηριστικά είναι και τα ακόλουθα

Οι Συγγραφείς και τα Βιβλία

Μικρές αξιολογήσεις, παρουσιάσεις, γνώμες και κρίσεις

Από τον **Λάμπρο Μάλαμα**

Κάνει κριτική δημοιργώντας και όχι ψάχνοντας να βρω λάθη.

Μιχαήλ Αγγελός

Δημήτρη Α. Λέου

«... Πίσω στα Σπήλαια», Μυθιστόρημα, εκδ. «Σμυρνιωτόκη», σελ. 150.

Είναι ένα πρωτότυπο και δυνατό έργο του γνωστού μετανάστη Πειραιώτη συγγραφέα, του αφρικάνικου Νότου. Μια συναρπαστική κι αποκαλυπτική δημιουργία ήθους και ύφους.

Ο ανθρωπιστής πεζογράφος, μας χαρίζει σ' αυτό, μηνύματα πανανθρώπινης αγάπης κι ευτυχίας που παραδειγματίζει τόσο απλά κι εύγλωττα, από μια κοινωνία ημιπρωτόγονοι βίου.

Σε όλες τις σελίδες που, λάμπουν οι ζωντανές περιγραφές και παραστάσεις από την αχανή, την ιδιόμορφη και γεμάτη παρθένα ποιητική γοητεία νοτιοαφρικάνικη γη, με όλα τα επίγεια, αρμονικά στοιχεία και τα χρυσοφόρα εγκατιανά κοιτάσματά της.

Ο Λέος είναι από τους δυναμικούς καλομάστορες του λόγου. Ερευνάει κι αποκαλύπτει έναν κόσμο πρωτόγονο από σπηλιοκατοικητα αφρικάνικα βάθη. Αντικαθρεφτίζει μονιασμένες ομαδικές ζωές από ανάμικτες φυλές μαύρων, μιγάδων και λευκών κολοράτων, σκορές από παλιούς δυτικοευρωπαϊούς χρυσοθήρες. Τους ζωγραφίζει με γλαφυρό, καιρικό και ουσιαστικό λόγο, μαζί με την κλοίσια φύση του Νότου, στοιχειωμένους βράχους, ποτάμια θεοποιημένα μυθικά είδωλα, λίμνες, νησιά, καταρράχτες και τραγλοδύτες αγριάνθρωπους. Για μας, όμως, με τη δική τους εθιμική παράδοση, σύμπνοια κι ομόνοια, μέσα σε φτωχικούς σπηλιόβιους οικισμούς (Φολέγα, Πορτάλα, Νομπέλα κ.λπ.).

Ταξιδεύοντας ο ίδιος επί τόπου, μας δίνει ένα «λαβύρινθο» ονειρικής και πρωτογονικής ομορφιάς, από πολλά εξωτικά μέρη και βιβλικά τοπία, με γιορτές αυτών των ιθαγενών, που αγαπούν το κρασί, το χορό, τη φιλία, τον έρωτα, τη ζωή, όπου τη χαίρονται τόσο ξένιαστα κι απλοϊκά, με πάθος και μεράκι και στα μουσικά τους όργανα, μακριά από κακιές ανάμεσα τους, αλλά σε μια κοινωνία ιδιάζουσα, δική τους, κι ο καθένας ίσος προς ίσον.

Συγχαίρουμε ολόψυχα και γι' αυτό του, το όγδοο πρωτότυπο και διδαχτικό έργο, τον εξαιρετο συνάδελφο και ρέκτη της σύγχρονης μεταναστευτικής λογοτεχνίας.

Γιάννη Παυλάκη: «Λυρικοί Απόηχοι», Ποιήματα, εκδ. «Σμυρνιωτόκη» Αθήνα '89, σελ. 160.

Ο κ. Γ. Παυλάκης, ο καθηγητής και σχολάρχης στην Υκαπαντή του Κερατσινιού, είναι γνωστός και από άλλα παιδαγωγικά και κριτικοαισθητικά του έργα. Κορυφαίος ηθοκλάστης παιδαγωγός, ιδεώδης και διδαχτικός συγγραφέας, ποιητής, κριτικός, δοκιμιογράφος και μεταφραστής του Σοφοκλή, του Γκαίτε κ.ά.

Η με τον παραπάνω τίτλο συλλογή είναι το 10 βιβλίο του, που το χωρίζει σε 5 μέρη. 1) Τα «Λυρικά Βιώματα» 2) Τα «Αφιερώματα», 3) Τα «Σατιρικά», 4) «Μεταφράσματα από την Παλατινή Ανθολογία», 5) «Ξένα και ποικίλα».

Σ' όλα του, παρουσιάζει μια τέχνη καρινετική, μετρημένη και αρμονική, με δύναμη υποβολής και καθαρού λόγου, με σκοπό τη συγκίνηση και την αγωγή.

Βασικό κίνητρο και γνώμονας λογικής, είναι η αγάπη του στην Αλήθεια, την ηθική αποστολή της τέχνης και στον άνθρωπο γενικότερα. Έχει ποιήματα γεμάτα ευγένεια, τρυφερότητα και καλοσύνη, που τ' αφιερώνει στην ιδανική συντροφισσα της ζωής του Κατερίνα.

Κύριο γνώρισμα αυτής της συλλογής είναι, μια ειρηνική κι ανθρωπιστική φιλοσοφική ενστένιση του ανθρώπου. Είναι ένα ξεχείλισμα πόνου και καμού για την ηθική διάπλαση της κοινωνίας και μια αναπόφευκτη παρόρμηση του παιδαγωγικού προσορισμού του.

Ο Γ Π, έχει ανώτερο ήθος και απλό δικό του εκφραστικό ύφος, που απορρέει από την ίδια τη συναισθηματική ψυχική του ιδιοσυστασία.

Η τέχνη του είναι αιθόρμητη κι έχει ρυθμό και γοητεία.

Είναι εξάρσεις, ενθουσιασμοί και διακυμάνσεις των ωραίων στιγμών του παιδευτικού λειτουργικού του βίου. Μιλούν στην καρδιά του αναγνώστη, με πρωτότυπες κι όμορφες εικόνες και συμβολισμούς, και διανθίζουν συγκινησιακά το ποιητικό του στερέωμα.

Έχουν πλατιά θεματική κλίμακα μες από τις ατομικές, κοινωνικές και φυσικές αντιθέσεις.

Οι επιδράσεις του, είναι κατά βάση κι από την αναγεννήτρια φύση, αλλά προκάντων κι από το Δημοτικό, το της γενέτειράς του κρητικό τραγούδι, που έχει και ζηλευτή αισθητική τελειότητα. Αλλά, κι από μελέτες Ελλήνων και

Ε άλλων ρομαντικών και παρνασιστών.

Έξω, ο αναγνώστης, στον «Λυρικούς Λήπτες» του κ. Παυλάκη, νιώθει μια όμοια ρή, παρρηγορη, λατρευτική κι ευφρόσυνη ποιητική απόλαυση, που πηγάζει από τα βιογραφικά και ηθοπλαστικά μηνύματα και οράματά του.

Θεοδόση Λασκαλόπουλου: «Βίκτωρ Ουγκώ - Ο φιλέλληνας Ανθρωπιστής και Οραματιστής - Συμβολή στον αγώνα του ελευθερωτισμού Γ' - Δοκίμια» Εκδ. «Μαυριδίδη» Αθήνα '88, σελ. 128.

Ο γνωστός Γυβοιάς συγγραφέας σημάδεψε πολύ ευσυνειδήτητα από τα πρώτα του πνευματικά ξεληδήματα κι αναφερόμενα, τη δημιουργική του πορεία. Και όχι μόνο με τα 5 βιβλία του από το 1939, παρά και με το Περιοδικό του «Γυβοϊκός Λόγος», που άφησε εποχή με βασικό συνεργάτη στα σχόλια το μακαρίτη Γιάννη Σκαρίμπα στα «πουλιά με το λάστιχο».

Ο Θ. Λασκαλόπουλος είναι μια λεπτή κι ευαίσθητη συναισθηματική ιδιοσυγκρασία, στα πολεμικά εργατικά και ανθρωπιστικά βιώματα και γράμματα. Ένας αγνός και συμπαθής στους λογοτεχνικούς κύκλους της χώρας πεζογράφος. Δέχτηκε όλες τις σκληρές δύστιχες κι απάνθρωπες επιδράσεις από την τραγωδική πραγματικότητα της πολεμικής δεκαετίας 1940-50... και διαμόρφωσε τον ηθικό και συμπονετικό του χαρακτήρα.

Μετά τα δοκίμιά του «Ώρες Μάχης» και το μυθιστόρημά του «Έννεθότω Άνθρωπος», ο Λ. μας δίνει με τον «Β. Ουγκώ» του, μια γενικότερη επιλεκτική και ανθολογική εταστική εικόνα, από τη ζωή και το έργο του γίγαντα των Ευρωπαϊκών γραμμάτων.

Το βιβλίο του περιέχει 5 κεφάλαια, διανθισμένα με πολλά αποφθέγματα, από το φωτοβόλο πνεύμα του κορυφαίου της παγκόσμιας λογοτεχνίας και με αναφορές σε διαπρεπείς ποιητές ξένους και ντόπιους, όπως είναι ο Κάλβος, ο Σολωμός, ο Παλαμάς, ο Ψυχάρης και άλλα νιοκλασσικά πνεύματα του περασμένου αιώνα, αλλά και Φιλέλληνες αγωνιστές του 1821.

Οι κρισιές της ανθρωπιάς και της αδελφοσύνης του Ουγκώ, γίνονται και φωνές πολυήχες του Θ.Λ. που σκίζουν τα πέπλα της απαισιοδοξίας και της απελπισίας των ανθρώπων. Γίνονται γροθιές που γκρεμίζουν τα τείχη της αδιαφορίας, για το ανέβασμα των ψυχών σε κορφές λυτρωτικού κι αδερφικού προσορισμού.

Η δοκιμογραφική αυτή μελέτη του Λ. για το Έ άλλο πνευματικό κολλοσσό της ανθρωπότητας, είναι συγκινητική. Το αιτίσιο πνεύμα του Ουγκώ πετάει πάνω από πολέμους, εχθρότητες και μίσση. Η δυνατή του λάμψη από τα φώτα των μεγαλόπνοων οραμάτων του, κομματιάζουν και ξεπτείζουν τα φάσματα της απελπισίας και του πεισιμισμού. Θρημματίζουν τα πορόματα της δουλείας και λυτερώνουν τον άνθρωπο από το βούρκο της αμορφωσιάς και της μζέ-

ριας. Τον ωθούν προς δημιουργικά πελάγη ευτυχίας και προόδου.

Ο Θ.Λ. μελέτησε κι επηρεάστηκε πολύ από τα έργα του Ουγκώ, και είναι ευτυχής που έμεινε στη λογική και στο ρομαντισμό του, στη «δημιουργική ενότητα ύλης και πνεύματος», στο Σοσιαλισμό για την οικονομική ισότητα της κοινωνίας και στη Δημοκρατία για τον πολιτισμό της ψυχής.

Κύρια φιλοδοξία του στο βιβλίο του αυτό, είναι να βοηθήσει τον πάσχοντα και δύστυχο άνθρωπο των χρόνων μας, διαμέσου του οδηγητικού πνεύματος και του ανθρωπιστικού μεγαλείου του Ουγκώ.

Σκοπός του συγγραφέα και μελετητή σ' αυτή τη σταχυολόγηση, είναι να διαδόσει πλατύτερα το λυτρωτικό στοχασμό, που ξεχωρίζει σαν κυρίαρχο στοιχείο.

Το βάρος των κειμένων στο βιβλίο του, δεν είναι οι κάποιες πλατύστερες και παρθενικές ερμηνείες των υπέρμαχων και σωτήριων (για ανθρώπους και λαούς) ιδεών του Ουγκώ. Αυτές θα μπορούσαν να δώσουν προεκτάσεις στη σύγχρονη κοινωνιολογική και φιλοσοφική σκέψη. Πάντως, ο διαχωρισμός και η διάταξη του υλικού, αν δεν έχει τη σειρά που απαιτεί η φιλολογική επιστήμη σε παραπομπές και υποσημειώσεις, γενικά, είναι μια άμεση και εύχρηστη εκλαϊκευμένη εργασία, ευκολονόητη και διαφωτιστική. Έχει πολλά αποφθεγματικά αξιώματα. Και ο κάθε αναγνώστης, κερδίζει ανάλογα, εντυπωσιακά και ωφελιμιστικά διδάγματα.

Χρυσούλας Βαρβέρη-Βάρρα:

«Το Τελευταίο Ρεπορτάζ». (Αφιέρωμα στο διεθνές έτος ειρήνης 1986) Μυθιστόρημα, εκδ. «Νικολαΐδη» σελ. 128, Αθήνα.

Ένα έργο άξιο του τίτλου του και της εξαίρετης γραφής του. Είναι το 5 βιβλίο της ποιήτριας και πεζογράφου από το 1960. Θα το χαρακτηρίζαμε νεορεαλιστικό πολιτικοκοινωνικό μυθιστόρημα. Ήρωες θετικοί, με διακριτική ποιότητα χαρακτήρων.

Το όραμα και το πάθος για την παγκόσμια ειρήνη, βρίσκει την πιο πειστική δικαίωση στις σελίδες της κ. Βαρβέρη. Αληθινή ψυχολογία. Υπέροχη όραση. Κεντρομόλος άξονας η ανθρωπιά. Απλή κι αβίαστη η αφήγηση. Ουσιαστική και φιλοσοφημένη η αντίληψη σε πρόσωπα και πράγματα.

Δuo δίδυμα αδέρφια Ελληνόπουλα (δημοσιογράφος και γιατρός) μιας χήρας μάνας με πλούσια αισθήματα αλληλεγγύης, αυτοστρατεύονται και πάνε στο Σάλβατορ το 1982 εθελοντές, να προσφέρουν τη βοήθειά τους στον καθημαγμένο εκεί λαό, από τον εμφύλιο...

Ο λογικός και γνωστικός έρωτας πρωτανείει από την αγωγή της μάνας, στο γιό το γιατρό με τη Μαρκέλα του στην Αθήνα που εργάζε-

ται νοσηλεύτρια στο ΚΑΤ, ως τον δίκαιο κι αναπόφευκτο, δυνατό και πρωτόγνωρο έρωτα του δημοσιογράφου με κοπέλα σαλβατοριανή...

Η σ. συνδιάζει με κολλή γνώση και συνείδηση, το απλό με το βαθύτερο νόημα της ζωής. Όλα συγκερασμένα με το πνεύμα του αλτροϊσμού και της αυτοθυσίας, που το διαλέγεται γενναία, μέσα στη φωτιά και στο σίδερο του σαλβατοριανού εμφύλιου, με το συνάδελφό του, Ιταλό Βαλέριο, ο δημοσιογράφος Σάκης.

Στο τέλος του έργου επιστρέφοντας στην πατρίδα, ο ίδιος αποκαλύπτει το «τελευταίο ρεπορτάζ» του πεσόντα στο Σαλβατόρ εθελοντή φίλου του Βαλέριο. Ένα ρεπορτάζ συναρπαστικό με τόσο απλό και δυνατό λόγο, που συγκινεί ολόψυχα τον αναγνώστη και χαρίζει τα πιο ανθρωπιστικά μηνύματα στο σημερινό ανισόρροπο κι απάνθρωπο κόσμο.

Η κ. Βαρβέρη στο μεγαλύτερο μέρος του έργου της, μας περιγράφει με πολλά ενημερωτικά στοιχεία για τη μακρινή χώρα του Σαλβατόρ συγκλονιστικές σκηνές από το αδερφοκτόνο δράμα του λαού της, αλλά και τα αγνά κι αιθέρια ερωτικά πάθη των ηρώων της. Με την τέχνη της αυτή, προσφέρει καινούργιο αίμα στην πιο ζωντανή νεοελληνική μυθιστοριογραφία και ιδιαίτερα στο προβληματιστικό και άκρως διδαχτικό πολιτικό μυθιστόρημα, που αυτό το είδος, σα νεώτερο, πρέπει να επιβληθεί και στην πεζογραφία μας, αφού προηγείται άλλωστε από Ειρώπη και Βαλκάνια, παρά το γοργό εξελικτικό ρυθμό των απαιτήσεων του βίου μας.

Η σ. έχει σωστή και φιλοσοφημένη αντίληψη και θέση στα προβλήματα της ζωής και των ιδεωδών της, που μας δίνει με ζηλευτό αφηγηματικό ταλέντο και με δυνατό ρεαλισμό Έστω και με φιλολογικά για τις έννοιες και κτηρηματικά στοιχεία, κερνάει άμεσα και γοητευτικά τα μεγαλόψυχα ανθρωπιστικά μηνύματα. Ακόμα και σε μια ευρύτερη και ουσιαστικότερη ανάλυση κοινωνιολογικών εννοιών της ερωτικής ζωής.

Το γλωσσικό της ύφος είναι απλό, αβίαστο, στρωτό, γλαφυρό και με μια έλξη μαγνητικής κι ευχάριστης διδασχής, που σε αιχμαλωτίζει.

Η ερωτική της ψυχογραφία, δε βασίζεται μόνο στα παραδοσιακά ήθη της ελληνικής οικογένειας και κοινωνίας, παρά και στην αξιοπρέπεια των λογικών και δικαίων αναγκών του νεώτερου ανθρώπου. Αλλά, και στα σύγχρονα ήθη, προβάλλει μια ιδεώδη κι επιδεχτική φιλοσοφική διάσταση. Όμως, πάνω από τις ερωτικές διαθέσεις των προσώπων της, η κ. Β. θέτει τη συνείδηση και την έγνοια της ανθρωπίνης και διεθνιστικής αλληλεγγύης των δυο παλικαριών, να βοηθήσουν εθελοντικά το '82 και με κίνδυνο ζωής τον αγώνα του σαλβατοριανού λαού.

Άλλο χαρακτηριστικό της γνώρισμα είναι η ορθολογική ανάλυση των αξιών, που συνθέτουν τα ανώτερα ανθρωπιστικά ιδανικά και η βιθο-

μέτρηση της ουσίας κάθε ιδανικού, που όλα τα εξαρτά από την ύπαρξη, τη δύναμη και το φως της αγάπης, της λευτεριάς και της ειρήνης.

Σε κέρτατη κρίση δικαιοσύνης και τετράγωνη λογική, κατατάσσεται και η σωστότερη άποψη και θέση της, για τη σκληρή τιμωρία από το νόμο, κάθε κοινωνικού κακού.

Αν και περισσότερο πολιτικό, το έργο τούτο της κ. Βαρβέρη, έχει στέρεο ιδεολογικό και προοδευτικό υπόβαθρο. Σφύζει από ζωή και δράση, με περιεχτικά και σύντομα μικρά κεφάλαια. Η τεχνολογία της αυτή που μας κερνάει το γλυκό κρασί μιας λαχταριστής πρωτοτυπίας και μας γοητεύει, είναι το ρεπορταζιακό μίθιστόρημα, που θα πρέπει να συνεχίσει αυτό το είδος πάνω στα εχθρικά μας δεδομένα, καθώς το απαιτούν και οι ανάγκες των καιρών μας.

Θέμη Τζίφα: «Απάτες και Αυταπάτες -

Ο πολιτικός ευνοχισμός ενός λαού». Αθήνα '89, σελ. 302

Ο Θ. Τζίφας, ο πυργιώτης στην πρωτεύουσα και στην επαρχία, τίμιος κι ακατακόνητος αγωνιστής δημοσιογράφος και συγγραφέας, είναι γνωστός από την εφημερίδα του «Ειθύνη», που εκδίδει 25 χρόνια τώρα, με διακοπές και δίκες και κατατρεγμούς. Αλλά, πάντα παρών στη σωστή δημοσιογραφία, την αληθινή κι ασυμβίβαστη με την ψευτιά και τη δημαγωγία.

Είναι θαιμαστή η σκληρή κι επίμονη στάση και θέση του κοντά στον αδικημένο και πάντα προδομένο λαό, στην ατίμητη πολιτικοκοινωνική λειτουργία της δημοσιογραφίας.

Ο Τζίφας είναι μια ξεχωριστή μορφή στα γράμματα, που βαστάει μέσα του μια καμινόφρα ψυχή! Μια ψυχή που φλέγεται από τη δίψα της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της αγάπης για το φτωχό και γελασμένο ταλαίπωρο κοσμάκη. Είναι ένα πνεύμα ανήσυχο, κεραινοβόλο, που μάχεται κι εκτοξεύει μύδρους, για κάθε κοινωνική αδικία και απάτη. Είναι μια άγρυπνη συνείδηση και μια καρδιά που κέρασε απτόητη, στιγμές κλονισμών και κινδύνων. Η ζωή του είναι μια φλεγόμενη βιάς και μη καιόμενη Ξέφυγε από παγίδες και λάκκοις εχιδνών και λεόντων νικήτρα.

Το κείσμα και η ακαμψία του στο βδομαδιακό εκδοτικό αγώνα της «Ειθύνης» του, τον προίκισε με πολλά εΐσημα ηθικής αντοχής. Και τα βιβλία του εκτός από τα ποιήματα κι ένα σατιρικό δράμα είναι ταυτισμένα με την ίδια δόκιμη και ταλαντούχα εκρηκτική του ιδιοτυκία.

Ο συναισθηματικός του κόσμος γίνεται ηφαιστειο, να ξεχυθεί, να κατακάψει με τη λάβα του λόγου του, τις αντίρροκες σκοτεινές δυνάμεις κι όλα τα ζιζάνια της πανουργίας και της υποκρισίας, στην πολιτάραχη και δηλητη-

ριασμένη ζωή των ημερών μας.

Γράφει άρθρα, μπροσούρες, ρεπορτάζ και κριτικά σχόλια, πολλές φορές και με καταπληχτική και ασφυχτική γλωσσοπλαστική ευχέρεια. Συνεπώς, γράφει αληθινή ιστορία. Με το πάθος και τη σημαία της αλήθειας ψηλά, όταν το άδικο πλημμυρίζει γύρω μας, ο Θ.Τζ. γίνεται δρυσύτερος και οξύτερος στα κονταροχτυπήματά του.

Το γερό συγγραφικό του τάλαντο, το απορροφάν οι τσουχτερές δημοσιογραφικές του καμπάνιες.

Και στο νέο του 7 βιβλίο, σπαρταρά η ρεαλιστική και ζωντανή κριτική και επικριτική, πάνω σε συνταραχτικά γεγονότα, στην τραγελαφική πολιτική πραγματικότητα που ζούμε.

Ο Τζ. γίνεται τολμηρός και αποκαλύπτει γυμνή την αρρωστημένη αναρχοδημοκρατία, τον υποβιβασμό και τον εξευτελισμό των αξιών και των θεσμών στη χώρα μας, την υποτίμηση, την περιφρόνηση και την αποχαύνωση της νοημοσύνης του λαού.

Στις «Απάτες και Αυταπάτες» χωρίζει τα περιεχόμενα σε δύο μέρη. Στο πρώτο έχει τα καυστικά πολιτικά του άρθρα για τα εξαχρειωμένα ήθη και στο δεύτερο περιέχει γενικά, μικρά, έντεχνα αφηγηματικά σκίτσα, βγαλμένα και χειροπιαστά μέσα από την τρέχουσα κοινωνικοπολιτική ζωή των ημερών μας, που πείθουν, συγκινούν και προβληματίζουν.

*Αγγελου Δημητρίου: «Σύφλογος»

Ποιήματα, Θεσ/νίκη '88, σελ. 58, με πρόλογο Γ. Ζωγραφάκη.

Και με τη συλλογή του αυτή, ο Δ. Τσινικόπουλος δικηγόρος στη συμπρωτεύουσα, με το ψευδώνυμο Άγγελος Δημητρίου, επιβεβαίωσε στο τέλος του περασμένου χρόνου, την αδρή ποιητική του παρουσία. Η έγκυρη κριτική την αποδέχτηκε όχι μόνο με κατάφαση, παρά και με θαυμασμό.

Το «Σύφλογος» δείχνει μια καρδιά που φλέγεται να τραγουδάει με ονειρικούς καημούς και προικισμένη φαντασία το «μικρό θεό», την αιώνια πηγή της ζωής, στο πρόσωπο του ωραίου φύλου.

Μεσ από τις 58 σελίδες του, ξετυλίγονται αντίστοιχα υμνητικά για τον έρωτα ποιήματα, σε ελεύθερο στίχο και σε «γάι-κάι» με λεπτή και τρυφερή εκφραστική ευαισθησία. Σε μορφή και περιεχόμενο, σε ρομαντική διάθεση και υμνητική λατρεία, μοιάζει να συγγενεύει με Πέρσες και Σύριους, Ινδούς και Κινέζους ποιητές.

Ο Δ. Είναι τροβαδούρος με πολυφωνική κι ευδαιμονη ερωτική στόφα. Ξέχειλο το αίσθημά του χρωματίζει τον κάθε ψαλμό του με αβρότατο κι εκλεπτυσμένο τόνο, στο βωμό του ιδανικού έρωτα. Τον ειδοποιεί, του δίνει διαστάσεις στην ομορφιά και στην ευτυχία του. Μας θυμίζει τη δυνατή και υπέροχη ερωτική ποίηση του Θύμιου Χριστόπουλου.

Ο Α.Δ. έχει χαριτωμένες εικόνες, με ακόρεστη δίψα, επίμονη και ιπποτική θα λέγαμε αφοσίωση. Οι στίχοι του ξεχύνονται σαν κανάλια με λαμπίκια νερά και με γλυκούς μελωδικούς κυματισμούς και απαλούς τριδισμούς, ποτίζοντας το δέντρο της αγάπης, με την ενόρμηση, την ενσυναίσθηση, να το υψώσει στους εφτά ουρανούς.

Α. Μάλαμας

Ένας επιστολικός δυθίραμβος
του Κ.Π. Μιχαήλ

Για το έργο του δελφικού ποιητή Θύμιου Χριστόπουλου —Θεϊκό Ερωτικό Ανάκρουσμα— «ΣΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ» 1988

... Ένα ερωτικό παραλήρημα πληρότητας και ομορφιάς. Ένα όνειρο που το σάρκωσες, το έζησες, το χάρηκες με όλες σου τις αισθήσεις —σαρκικές, ψυχικές, νοητικές— σε στιγμές, σε ώρες, σε χρόνους όχι μόνο γήινους, αλλά ακόμα και υπέργειους.

Ένας απόμακρος ονειρικός όμως και τόσο κοντινός και ριζωμένος μέσα σου όπως γράφεις —στα εσώτατα εντός σου, στα εκ βαθέων σου - καρφί, - γλυκό αγκάθι από ροδωνιά, όπως λέω εγώ - απόηχος, που ακόμα σε συνταράζει και θα έλεγα— στη ζωή σε κρατάει, οδηγητής, στρατοκόπος και φτερό ανοιγμένο σε θεσπέσια πετάγματα.

Τραγουδί ερωτικό από τα πιο γλυκόχηχα και ουσιώδη, τραγουδισμένο με τη φόρμιγγα του Απόλλωνα, κρουσμένη με πλήκτρον ηλίου φάος— και σε όλες της τις χορδές:

«... Οι —νεατές— οι υψίφωνες χορδές/για του καλοκαιριού φωνές που ηχούνε/οι —ύπατες— βαρύφωνες, χειμώνες/κι οι μέσες —δωρίο ρυθμό—/κι όλα λουλουδία, σμάρια, μέλισσες και πεταλούδες, χελιδόνια/χαρές και φως του έαρος τραγούδια τα γυρίζαν...» (Κ. Μιχαήλ: Δελφικό σελ. 48). Και χαιδία παίζανε τα δάκτυλα —ω! τα τρισεύγενα τα χαιδοδάκτυλα—, ως άγγιζαν, ως έκρουαν τα πλήκτρα που τις ερωτικές χορδές μόλις π' ακούμπαναν, σπίθες μονάχα, για ν' ανάψουνε τις πυρκαγιές των πόθων, να τις κατασταλάξουν χόβολες με κάρβουνα αναμμένα, που γράφαν σ' αγαπώ, ευχαριστώ!

Κύπριδα, Κυθρεΐα αφρογέννητη και Δωδωναία, και ύμνους να αναμέλπουνε για την τρισόλβια χαρά που δίνει «το εξαισίο το γυμνό το κάλλος» (Δελφικό σελ. 78).

Του Απόλλωνα του Μουσαγέτη η φόρμιγγα, που σέρνει το χορό μες στο τραγουδί σου, με τις Πιερίδες Μούσες λέξεις σου, έξοχες εκφράστριες των συναισθημάτων σου.

Μια δυο χίλιες σαρκικές σπονδές σε βωμούς της Διογέννητης, ή της απ' τους αποκομμένους από τον Κρόνο δίδυμους του ουρανού αφρογέννητης του Έρωτα, του πόθου και του πάθους Θεάς. Σπονδές που τις καθαγιάζουν και στα ύψιστα τις ανεβάζουν τα θημιάματα της ιερουργίας σας—από άχραντες κι άμωμες, χαλκουργημένες σε πόθου αμόνια καρδιές σας Ναών Ωραιές Πύλες!

Σάρκα πόθος και πάθος και μετάληψη Θεΐα, από τα ολόγεμα χυμούς κροντήρια άσπιλον «καρδιοσειστή» χρισσοφτέρου του Θεού, έρωτά σας.

Το αξεπέραστο εις τους αιώνες δίδυμο Λιδόνσου-Απόλλωνα, το γραμμένο, το υφασμένο με πυρκαγιές νου και σάρκας σαϊτίες, στις δυο μετώπες του Δελφικού του «υπό Παρνασσόν νιφθέντα» ναού του Φοΐβου (Δελφικό σελ. 114) με δώθε, σάρκα τις Θυιάδες, τις Δελφικές μαινάδες που όμως «Λιονύσω και Απόλλωνι μαινόνται (σελ. 113) κι εκείθε τις Ελικωνιάδες τα αιθέρια του πνεύματος πετάγματα.

Λιδόνσος και Απόλλωνας. Το αξεπέραστο εις τους αιώνες δίδυμο, το σαρκωμένο το δνευρο μιας άξιας να τη ζούμε ζωής— Το αρχαίο ελληνικό πνεύμα, και η πλήρης και ολόπλευρη αίσθηση και συναίσθησή του,

Σχόλια για πικρές αλήθειες

Με το σφυρί

του Άλκη Φωτεινού

«Γίνου χαλί τερα σφιρί
για να μην είσαι αμόνι».
Γκαίτε

στα καμώματα

Επικαιροί αινιγματικοί στίχοι
για τους ανθρώπους των γραμμάτων

Χάφτει κότα... έζει πόρτα...
μα κι εμείς δεν τρώμε χόρτα,
νά 'ναι θέλει των γραμμάτων
πρόεδρος αξιωμάτων.
Μ' όλα είναι τα κουβέρνα
κι έχει τη ντροπή στη φτέρνα,
είναι στις επιτροπές ακόμα
κι αφορίζει του ΠΑΣΟΚ το κόμμα
που υμνοίσε ως χτες με κέφια
ο κ... κι ο διάβολος αδέρφια
που δεν μπαίνουν στο μπουκάλι
τ' έχουν κάλους στο κεφάλι.
Τι κακό μας ήβρε μέγα
νά 'ναι τ' άλφα και τ' ωμέγα
θέλει σ' αγορές βιβλίων
δότης εύνοιας βραβείων.
Ρε αμάν τ' έχουμε πάθει
και στα ύψη και στα βάθη
πάντοτε αυτός καβάλα
κι όλο έξω από τη γιάλα.
Μόν' αυτός γράφει - ξεγράφει
κι όλ' οι τίμιοι στο ρύφι.

στην πιο ανθημένη του Ώνα

Εικόνες άφθαστοι κάλλους στο ποιητικό σου αντί-
φωμα. Ευρηματικός, στο άριστο σίν-μυθίσι, από
απόσταγμα τρισέγγων χιμών (βότρις Διδόνισσι και
κούπα Βάικχου). Συναίσθημα-Αιρισμός, Αίτινα εν ανα-
ζωπιράσει και τη συνταράζει «ένιας αγαθής Παι-
γυθής» διάφορας άλλας Τιφωάας, ρικές τα μαστιγώ-
ματα με ροδοπέταλα από τον Έρωτα ροδωνιάς της
Πλάσης» (Δελφικό σελ 162)

Ένας «κοιμισαίστης-συνταραχτής» «σάρμας και καρ-
διάς κι όχι Εγκέλαδος-Γαιοσαίστης-καταστροφάας» -
Τιφωάας (Δελφ σελ 59).

Ομορφιά, Αφροδίτη και Χάριτες σε συναγωνισμό
Πάθος, ύψη ανεμοδαρμένα από πικραμένους ανέμους,
και λιβικές φλόγες.

Ρεαλισμός εκφρασμένος με την πιο τέλεια ευγένεια.
Φτερό που απογειώνεται σε αιθέριους στράβιλους, απ'
όθε κι αναδίδεται πάμφωτο το τραγοίδι σου. Κι ανα-
ρωτιέμαι: Τι μπορούν να πουν ένα και περισσότερα
Εύγε:

Με φιλικά αισθήματα
Κώστας Π. Μιχαήλ (Αθήνα 2.5.1989)

Ποίντος νάτος, κούντος νάτος
ο σαλταπηδιάρης γάτος,
μόνιμος κατεστημένος
σ' αλλαγή παραλλαγμένος
μέτριο προφασοράκι
που των άξιών τρώει το «χάκι»
με τις καταστάσεις όλες
και τις κούφιας του παρόλες,
πάντα σε αρχή γραμμάτων
ειωδιά των αποκάτων.

Τα μπούμερανγκ των 97

διακηρυξη-τζήδων

Παντρεμένοι 8 χρόνια με το Πασόκ και σφι-
χταγκυλισμένοι οι «97 διανοούμενοι» (ανάλο-
γα όπως είχαν δηλώσει) κι όπως τους παρου-
σίασε από τη σκοπιμότητά του ο Τύπος, μέλη
οι περισσότεροι της κοιλωτουριάς εταιρίας
της Γαχτσούς... και πρόσφατα της τεγκ-σια-κι-
γκο-φάγας καταγγελίας, υπογράψαν το Μάη
μια διακήρυξη και αποκήρυξη στα ως τότε
μελαχάδικά τους. Σκέφτηκαν οι κωνηροί, (όπως
συνή οι χλαπαχλούρες) ότι, απόκυσχα, δεν
τράβηξε άλλο του Πασόκ, ο ξεβιδωμένος κυβερ-
νητικός αρμπακός και η μπόχα των σκανοάλων,
είχε φλομώνει την ατμόσφαιρα.

Έτσι οι παρατρεχάμενοι και παραχαϊδεμένοι
διαμέλισαν τα χρυσά ιμάτιά τους με το Πασόκ
και πήραν διαζύγιο.

Ήταν ηλίου φαινότερη η πρόβλεψη, ότι θα
γεννηθεί μια νέα μετεκλογική πορεία και κατά-
σταση. Κι έπρεπε αυτοί, πάλι, να είναι πρώτοι
και καλύτεροι, τάχα αμάλαχοι από το βούρκο
του Πασόκ, να αναλάβουνε τα νέα της κουλ-
τούρας τα ηνία.

Ήθελαν και να περάσει λίγος καιρός, να
λησμονήσει σχετικά τις φάτσες τους (κόβοντας
και τα μούσια τους) η αμνήμονη κοινωνία της
σκοτούρας, της αγωνίας και της αβεβαιότητας.

Σκάρωσαν λοιπόν τον αφορισμό τους κατά
της ξεφτισμένης και κυραυμένης κυσοκικής
κατάστασης και τόνισαν πως, φτύσαμε στο χα-
μηλότερο σκαλί της «ηθικής σήψης και απο-
σύνθεσης», που δεν είναι άλλο παρακάτω στο
κακό τη σκάλα, όπως έλεγε κι ο Παλαμάς!

Το νου σας λοιπόν, μη βασκάνετε τους ευ-
νοιοκράτες, που αποκήρυξαν και τους ίδιους
τους εαυτούς των και που όλα τα χρόνια εθε-

κότυφλοι και στρουθοκαμηλικοί τουρτοφάγοι, υπηρετούσαν την παρακουλτούρα του Πασόκ και οργιάζαν σε προβολές και σε μύσες.

Αυτοί οι κουλτουριάρηδες, οι υπέρμαχοι του πλουραλισμού, του Μαρκούζε και του Αλτουσέρ, οι πονόκαρδοι τάχα της δημοκρατίας, αποτάσσοντας έτσι το σατανά του Πασόκ από μέσα τους, αποκήρυξαν και τον 8χρονο σχεδόν προηγούμενο εαυτό τους.

Κατηγόρησαν τους «ιθύνοντες» για «κατάλυση της ισηγορίας» (πως δεν την είδαν τόσα χρόνια;) Λες και δεν ήταν και οι ίδιοι υπεύθυνοι για τον «ολοκληρωτισμό» που κατάγγειλαν; Δεν τον έβλεπαν στα πρόσωπά τους, αφού ήταν σχεδόν οι μόνες χαλκομανίες στην ελεεινή τουβούλα(!).

Εκτός από ορισμένους ιδεολόγους που έβλεπαν από χρόνια τον κατήφορο και είχαν διαβλέψει και διαπιστώσει ενσυνείδητα για το τι εστί Πασόκ... Οι άλλοι οι πιο πολλοί; Είναι καιροσκόποι και μασαδόροι και κανείς δεν τους πίστεψε και δεν τους υπολόγισε.

Για πέστε μου αλήθεια, οι έχοντες μνήμη και κρίση, έλλειψαν ποτέ κάθε 8 και 15, από τις παραπροβολές των κρατικών καναλιών οι κ.κ. Γεωργουσόπουλος, Ζάννας, Χριστοδούλου, Βασιλικός, Κουμανταρέας, Μανιώτης, Μάτεσης, Τ. Μιλιέξ, Αργυρίου, Φωστιέρης και τόσοι άλλοι που έχωναν τη μύτη τους, χαρδαλούπες, σε γερά παρτίδια, χάψες και παχιούς μεξέδες; Έτσι παραλίγδωσαν οι τρώγοντες και αλληλοτροφώμενοι, με πολλές μασέλες και κουτάλες. Κι ο πολύς ο Καμπανέλης που επέστρεψε όπως έγραψε στην ιδεολογική του Ιθάκη... Και μετάνιωσε σαν παιδί για τις αταξίες του, όλα τα χρόνια διευθυντής Ραδιοφωνίας(!).

Όλοι οι αχάριστοι στα περί διαγραμμάτων, ακολούθησαν την ταχτική του χαβιροπέψιου κοιλαρά με τις τιράντες, του μουζικάντη της κακιάς ώρας που, αφορίζοντας τους ταϊστήδες του, επικαλέστηκε τη νου-δου στις εκλογές, για να διώξει όπως διατυμπάνιζε τους «γύφτους του Πασόκ από την εξουσία». Γιατί, είχε βαρεθεί, να τρυγεί από δαύτους τα εκατομμύρια των ερτζιτζήδων τις χρονιάρες μέρες... και να τους μουντζώνει κι από πίσω με τα τρελά του ασμάτια(!). Αλλά, δεν βαριέστε. Από τον ασύδοτο κι αφύλαχτο ταβλά... έφαγαν και κάμποσοι σαχλοτραγουδιστάδες, συγγραφείς και συγγραφίσκοι. Οι λύκοι πάνω στην αντάρα και στην αντράλα χαίρονται.

Άλλωστε, πάντα, για τους επιτήδειους σε τέχνες και σε γράμματα, δεν ξαναζωντανεύει πια ποτέ, ο Φτωχοπρόδρομος και η «ψάθα»!

Γι' αυτό, δεν έπρεπε ν' αφορίσουν τα καζάνια της ΕΡΤ και του ΥΠΠΟ, που ορμούσανε με μακροβούτια και κολυπούσαν μες σ' αυτά(!)

Τους επαίνεσε μάλιστα αποκαλώντας τους κι «επιλήσμονες» τους υπογραφήκηδες της «δικήρυξης» και της «πολιτικής βιτρίνας» του

Πασόκ και ο καλός φιλόλογος, ένας γερός στην πείρα και στα γράμματα σήμερα στη χώρα κ. Δ. Μαρωνίτης, επικρίνοντας και την κ. Μερκούρη... αφού εξύμνησε «το ήθος και τη γοητεία της» (αμάν, αμάν, προπάντων την τωρινή της γοητεία!). Όμως, «δίκης οφθαλμός» δεν θα ισχύσει για υποκριτές κόλακες και καιροσκόπους κ. Μαρωνίτη. Αυτοί θα είναι πάλι μπροστά, σε όποια νέα κυβερνητική κατάσταση.

Σε τυφλούς, οι μονοκοίτες...

είναι πάντα αρχοντοσπίτες.

Όταν είδα τη διακήρυξη των 97... κι έτρεξαν και κάποιοι άλλοι να προσκολληθούν, για ν' ακουστεί τ' όνόμά τους, αμφέβαλα για την ειλικρίνειά τους: και θυμήθηκα έναν λόγο του Δάντη:

«Η αμφιβολία δε με θέλγει λιγότερο από τη γνώση».

Ένας ο Θεός της ποίησης

Στην Ελλάδα φίλοι μου, πρέπει να το μάθετε μια για πάντα ότι: για μερικούς ανευθυνούπευθονους κατεστημένους, μιας γενοκτόνας των ταλέντων κάστας, ένας, είναι μόνο στη χώρα μας, αλλά και στον κόσμο ολόκληρο ο ποιητής των ποιητών, ο Γιάννης Ρίτσος.

Ποίηση λοιπόν εστί, γι' αυτή την αθεράπευτα προσωπολατρική φατρία, μόνον ο Ρίτσος, καθώς και πορνοπεζογραφία πάλι Ρίτσος (από πέρυσι και Μύκης) και ζωγραφική εστί Ρίτσος. Και μουσική εστί Ρίτσος. Και θέατρο εστί Ρίτσος. Αυτός εστί το παν. Και όποιος αμφιβάλλει, ή τάν ή που-τάν(!). Στα νεώτερα προοδευτικά γράμματα, άνευ Ρίτσου «ουδέν γέγονε».

Η πάσχουσα από ισόβια ριτσιτίδα, θεοπλαστική συντροφιά, του καθιέρωσε καθημερινά τιμητικά γιορτάσια.

Τον πήγανε στη Μόσχα, τον δαφνοστεφάνωσαν με βραβείο Λένιν, στη Βουλγαρία με βραβεία Δημητρώφ κ.ά. Στην Ανατ. Γερμανία με βραβείο «μεγάλου αστέρα της φιλίας των λαών». Στην Ιταλία με βραβείο «Ταορμίνα» κ.λπ... Στη Γαλλία με «γκονκούρ» και Λακαριέρ. Στις Ην. Πολιτείες με βραβείο ειρήνης ΟΗΕ. Στο Λονδίνο με βραβείο αδελφάτου, Σ' όλα τα πανεπιστήμια του κόσμου, τον επέβαλαν επίτιμο διδάκτορα. Σ' όλους του Δήμους και τους Ξυλλόγους της Ελλάδας, επίτιμο δημότη και μέλος. Κι ακόμα δεν είχε κατακάτσει ο κουρνιαχτός από το κουβάλημα του βαριού φορτίου των δαφνών και δεν είχε κατασιγάσει ο ντόρος από τους πανηγυρισμούς των 70 χρόνων του... Έχουνε τρελαθεί οι άμοιροι ειδωλοποιοί και στον σούπερ θεό της ποίησης, καθιέρωσαν γιορτάσια για τα 80χρονά του. Ότι εγεννήθη στη χώρα των θρύλων, των μύθων και των τραλαλάδων πριν από 8 δεκαετίες, εις και μόνον εις και μέγας θεός της ποίησης ο Γιάννης Ρίτσος, που έσβησε και τον Όμηρο.

Αλλά πέστε μου, τίνος άλλου καλού, κορυφαίου, ή κι επαναστάτη ποιητή (καθώς η επαναστατική ποίηση ωθεί τον κόσμο καταμπρός) τιμήσαν έτσι 70χρονα ή 80χρονα; Τον Πακαδιαμάντη θέλησαν όσο ζούσε κάποτε να τον τιμήσουν... Κι ο σεμνός συγγραφέας της «Φόνισσας» στάθηκε αδιάφορος και δεν την καταδέχτηκε την τιμή. Αποσιώσαστε. Τον Βάρναλη, λίγο πριν πεθάνει στα 94 χρόνια, του έκαναν μια τιμητική βραδιά σ' ένα κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας. Αλλά και άλλοι σπουδαίοι και σημαντικοί άνθρωποι των γραμμάτων και τεχνών, πέρασαν σχεδόν στο «ντούκο» ινκόγι-τοι από τη ζωή, για τα Ηλίσια Πεδία.

Όμως έμεινε κάποιο έργο τους αθάνατο. Από το Ρίτσο τι θα μείνει. Το μέλλον και η ιστορία ξέρει.

Τώρα, από τους στίχους του, οι ζωγράφοι απασθανατίζουν εικόνες. Οι ξυλογράφοι σκαλίζουν ξυλοκοτοπόδαρα. Οι μουσικάνοι μπαγκετάρουν καιάνες και μελόδραμα Πουτσίνι. Οι θεατρίνοι ορνιθοσκαλίζουν από τους στίχους του τραγωδιακές κορώνες. Οι σταμπαδόροι απασθανατίζουν απάνω σε κιάτα, μαστρακάδες και μπρίκια την κοκκινομούσικη ιησουίτικη μορφή του. Οι καλαντζήδες στο γάνωμα των αγγειών, μαθαίνουν καλύτερα το στρίψιμο των πισινών τους. Και οι νεαροί στο «Ίσως νά 'ναι κι έτσι» σμίγουν με τον Αρίσστο και πάνε για τις αλλαξοκωλιές τους. Στη διάρκεια των 80χρονων, θα τον πάνε ακόμα και στην Ογκάντα του Νταντά Αμίν για βραβεία και στη Γουαδελούπη στο Τσιμπουτί και στη Χονολουλού... και στον ταμ-τομ για μαϊμοίδες(!) Γιατί ίσως, κιάνει και μεθάει πιότερο το όπιο των ειδώλων, στις άξεστες μάζες του παρασιρμού.

Αυτά και προς άρση πάσας παραξήγησης, γιατί ζηλείω και ολίγον τι ο ταλαίπωρος, που θα φύγω κάποτε από τον κόσμο της ψευτομυθοκλασίας, της άγνοιας και της υπερβολής ο ταπεινός, αβράβειτος! Γιατί έτσι κι αλλιώς, τώρα που γεννιέμαι στο αγνοηστάν, δεν προφταίνω να εκδώσω «200 βιβλία» που έχει σε κλοποφορία όπως δήλωσε ο αρχιβεντέτος... Ρίτσις (αργά τα ονειρεύτηκε).

Εμένα δεν πρόκειται να με μιρώσουν ούτε η καλαματιανή γλάστρα που φουρώνει μ' όλες τις καταστάσεις και σ' όλα τα κόμματα... ούτε η χοντροκωλοκλήθια του λαμπρακιστάν και του καθαφιστάν από τα παρασκήνια...

Έτσι τονε γιόρτασα κι εγώ ο ασήμαντος και να με συμπάθετε... Και εις άλλα με υγεία.

Ένα απερίγραπτο αίσχος «κρατικού» βραβείου» σε νέο Μαρκήσιο ντε Σαντ

Τ' ακωθημένα των ερωτικών σκανδάλων και ανομαλιών του, όταν ήταν νέος, περιγράφει με δήθεν δεύτερα πρόσωπα, σε παριζιάνικα ονόματα και γώρους, ο Μίκης Θεοδωράκης στο κορνοβιβλίο της αυτοβιογραφίας του με τίτλο:

«Οι Δεήμοι του Αρχάγγελου».

Ο ξικασμένος εγωκεντριστής και αλλαζόνας, φαίνεται ότι κερνάει τον εαυτό του για αρχάγγελο(!). Κύριε ελέησον. Προσπαθεί βέβαια ν' ανταγωνιστεί μ' αυτό σε χυδαιολογία, θράσος και τόλμη σε βρωμερό απόστημα σεξογραφίας και σχιζοφρένειας τον μαρκήσιο ντε Σαντ.

Ε, λοιπόν, η προκλητική πατρία του ΥΠΠΟ των «κρατικών βραβείων» τον ανταμείψε με 500.000 δρχ γι' αυτό το ανομολόγητο αίσχος (!) βράβεισε στ' όνομά του κράτους (κοιανού κράτους)... το θλιβερό συνθήκη που καταδέχτηκε ο φτωχούλης και τα τσέπωσε, από χείρως της φίλης του Μελίνας.

Από το χυδαιολογικό του αυτό τερατούργημα του σόνι και καλά λογοτέχνη (ας όφονται οι πατρώνη του) με βαθιά αίσθηση ντροπής, παραθέτομε ένα ελάχιστο, απόσπασμα για να ιδούν και να φρίζουν οι αναγνώστες μας; και... ας εκτελέσουν ηθικά, τοιλάχιστο, έστω αφοριστικά, της αθλιότητες και τις ευνοιοδοτικές χάρες μιας ελεεινής και σχεδόν μόνιμης (κ' όχι μόνο στα επάρατα μελίνεια χρόνια) κριτικής επιτροπής.

Διαβάστε μ'έκτιο κείμενο. Ο κ. Πελετιέ, που όπως άλλωστε οι άντρες είχε κι αυτός στο αίμα του το μικρόβιο της ομοφιλοφιλίας (εξ ιδίω φαίνεται κρίνει τα αλλότρια) έλεγε στην Κολέ τη στιγμή που έπιανε με τα δυο του χέρια τα οπίσθιά της, για να βρει την κατάλληλη θέση (ωκ) «Το κωμάράκι σα; θα έλεγε κανείς, πως ανήκει σε κανένα αγέννη, πράγμα που τη ξενεύριζε και συγχρόνως την ερέθιζε. Τόπ τον τικμάλωνε ακόμα πιο πολύ και τον κινούσε έτσι, ώστε το πέος του κ. Πελετιέ (γρόφι του κ. Μίση) να βρει επακρίβα; το σημείο που έπρεπε. Κι αφού η Κολέ τον άφησε στη μέση... σπειδίει ο πρίγκιπ ντε Πολινακ αυτοπικισώπως, βγάξει εντελώς το παντελόνι του κ.λ.λ., γονατίζει και φωνάζει με φωνή επιταχιστική και συγχρόνως αισθηματική: «Έλα! Τι περιμένεις;» Και ο κ. Πελετιέ αμαξάς, γιάς αμαξά, ξεπερνώντας τις... ταξιακές ανωστιαίες του προχώρησε στην παρά φύσιν ασέλγεια, ανωφωτών: «Στο κάτω κάτω ποιά η διαφορά ανώμεσα στον απόλο ενός πρίγκηπα και ενός κοινού θητηού;...»

Σταματάμε εδώ το «ηθοκλαστικό» μιμητικό κι αυτοβιογραφικό τρελοαπόσπασμα του νέου ντε Σαντ Μίση... και ζητούμε συγγνώμη από το αναγνωστικό μας κοινό. Του δώσαμε μια γεύση μόνο με κολλή ντροπή, για να καταλάβει τα τρελά έργα των ανθρώπων της διαφοράς, που βραβεύτηκαν επίσημα με το χρήμα του λαού (και μάλιστα σαν λογοτεχνία, ουστ ξεφτίλες) για να διαπαιδαγωγήσουν ηθικά τη νεολαία μας!...

Ε, τώρα, αυτοί οι ξετσίπωτοι κι αδίσταχτοι, επικρίνουν τα τρελά και διεφθαρμένα πρόσωπα και πράματα του Πασόκ, για να περάσουν κ'

λι μπροστά και πρώτοι, στη νέα κατάσταση...
«Αιδώς Αργείου».

Επιτέλους...

Όχτώ χρόνια μας είχε φεσώσει ο «μεγάλος» τη φίλη του Μελίνα στο υπουργείο πολιτισμού. Είναι απεριγράφτες οι σπατάλες και οι επιπόλαιες και καταχρηστικές δαπάνες του δημοσίου χρήματος, από μια πρόην...ηθοποιό...

Έχει γαλαντομήσει με τόση ξιπασιά, με εκατομμύρια-εκατομμυρίων τον ποδοσφαιρικό κόσμο, (για γοργότερη χουλιγκανική αποβλάκωση). Αλλά, περισσότερο ακόμα στο φιλικό θεατρικό της περιβάλλον, στα άχρηστα ΔΗΠΕΘΕ και σ' άλλα ελεύθερα και με την πιο ανίκανη, αυθαίρετη, άδικη και σιχαμερή κλικαδώρα ταχτική στα κρατικά θέατρα. Στα περιφερειακά, έδινε ακαταλόγιστες επιχορηγήσεις (γύρευε τεμπέληδες και τάιζε τζερεμέδες) σε βαθμό που ομολόγησε πρόσφατα μόνης της; «*Επιδοτούμε ένα θίασο επί 10 χρόνια... και δε βγάζει ούτε το 5% του ποσού της επιχορήγησης*». Αυτά, έπρεπε να τα ιδεί από τον πρώτο και δεύτερο χρόνο που φρατσάλιζε να επιδειχτεί, τάχα «πονετική και στοργική» θεατρομάνια (!) Τι να της πρωτοθυμηθεί κανείς;...

Έχει κρεπάρει στο φαγοπότι και στο γλέντι, σε γιορτές και δεξιώσεις παλιούς της φίλους καλλιτέχνες και ξεπεσμένους Ευρωπαίους.

Έχει ευνοιοδοτήσει βραβεία, σε απίθανους και σε αισχρούς ανθρώπικους γραμμάτων και τεχνών. Έχει τιμήσει και κηδέψει με δημόσια δαπάνη τραβεστίδες ψευτοπεζογράφους, που δήλωνε πράματα τρελά και τους παρουσίαζε και «σοφούς».

Στην έρμη την αληθινή λογοτεχνία, δε στάθηκε ποτέ αρρωγός, ούτε στο κακόμοιρο βιβλίο!

Τον αρχαιολογικό τομέα, τον είχε σχεδόν στο περιθώριο. Αστεία πράματα για ανασκαφές! Μονάχα από πέρυσι διατυμπάνιζε με κάποιους εράνους και συναυλίες, ένα νέο Μουσείο στην Ακρόπολη... Αλλά, είχε πανηγυρίσει και το ρεζίλι της Ρόδου (και προπαντός μην ξεχνάτε τα ελγίνεια (αφού και μη γελάτε)).

Για όλα αυτά, κανείς δεν τη συμβούλευε, για να τη συνεφέρει. Λέρα το τσερβέλο της και για την έπειτα από 7 χρόνια Ολυμπιάδα, για να φωτογραφίζεται και με το Σάμαραγκ...

Όλοι οι υπουργοί την είχαν και περί πολλού. Μόνο ο Δ. Τσοβόλας, ίσως, να τη στενοχωρούσε καμιά φορά για υπερβάσεις κονδουλίων... και καιά της έκανε.

Τον πρώτο λόγο, βέβαια, τον είχε ο «μεγάλος» που διόριζε κι απέλυε υπουργούς από τα ταξίδια του κι από τις ερωτικές φωλιές του, με τα τηλέφωνα.

Μα η Μελίνα είχε παλιό για κείνον μέλι... και ποτέ δεν είχε γι' αυτή το σθένος, μπροστά στις απαιτήσεις και στα τελεσίγραφα ξένων σκοτεινών διασυνδέσεων, να την αλλάξει ή να την πάψει.

Όλα, όμως, τα πρόσωπα και τα πράματα, έχουν ένα τέλος. Και το γενικό αιαλούμι τέλειωσε...

Υποθέτω πως ξεμπελιάσαμε από υπουργίνες τοιούτων φουραμύτων. Έτσι κατά πως λέει ο λαός: «*Έκλασε η νύφη, σκόλασε ο γάμος*».

Άδικες κι αφύσικες σπατάλες

Δεν έμεινε ευκαταφρόνητη, στα αποφράδια μελίνεια χρόνια του ΥΠΠΟ και η θλιβερή και καταγέλαστη ομοφυλοφιλία (!) Αντίθετα, τη φρόντισε πολύ μητρικά και στοργικά, η πρώτη κυρία του πολιτισμού... και ηθικά και χρηματικά.

Σε πολλές αναπτυγμένες και προοδευμένες κοινωνίες, η αφύσικη αυτή κι αρρωστημένη κακή συνήθεια, θεωρείται πράξη εγκληματική που παραβιάζει τη φύση, εξευτελίζει τον άνθρωπο, σαν άτομο μέσα στην ομάδα, στο σύνολο και τον υποβαθμίζει σε κατηγορία του χειρότερου ζώου.

Όμως, στην μπανανία μας, η ομοφυλοφιλία, επιχορηγείται υλικά και δοξάζεται ηθικά, από το ίδιο το κουβέρνο... που 8 χρόνια είχε πρώτο λόγο και πρώτες θέσεις σ' αυτό, οργανωμένη και θρασυτάτη.

Η χρηματοδότησή της από το ΥΠΠΟ, ξεπέρασε κάθε προηγούμενη αυθαιρεσία και διαφθορά.

Προς τι λοιπόν; Για να γρασάρουν και να λαδώνουν οι κίναϊδοι την άθλια και εητζ-ίτικη ωπή τους, έλαβαν γενναιόδωρη επιχορήγηση από καταχραστής του υστερήματος του λαού, για να κάνουν οργανωμένες εμφανίσεις, διαδηλώσεις και τσιτσιολίνικες σεξουαλικές προκλήσεις; Έτσι που τους κανάρισαν κι έφτιαξαν και το νέο μεγάλο σωματείο τους, την «*Ελληνική Ομοφυλόφιλη Κοινότητα*», προς δόξαν της «ηθοπλασίας»... Θα μουν και στη Βουλή σιγά σιγά, με κάποιον Τσιτσιολίνο (!)...

Κι έπειτα, οι δημοσιογράφοι μας, παραπονιούνται για εθνική υπογεννητικότητα...!

Για κάποια περιοδικά

Σ' ένα άρθρο τοι στην «*Ελευθεροτυπία*» τις 23.3.89 ο κ. Ευγ. Αρυνίτσης είχε δίκιο όταν έγραφε ότι:

«... στα περισσότερα λογοτεχνικά Περιοδικά, καλλιεργείται η πνευματική νιρβάνα, για να μην ενοχλείται η συντεχνία... Αρκοούνται στις μόδες των αφιερωμάτων και δεν αποδεικνύονται μαχητικά... Λιότι, περιοδικό σημαίνει (ή θα έπρεπε να σημαίνει) το αποτέλεσμα της μάχης, ενός επιτεύγματος, ενάντια σ' ένα άλλο που θεωρείται ξεπερασμένο». Και ότι σήμερα: «... η κατακόρυφη άνοδος του είδους «*αφιέρωμα*» συμπίπτει με την κρίση της έννοιας «*Περιοδικό*».

Είναι γνωστό ότι, στις μέρες μας, χρηματοδοτούνται και ευνοούνται ποικιλότητες αυτά τα περιοδικά στη χώρα μας, που χάνουν το

αληθινό περιεχόμενο. Είναι τα λεγόμενα κουλτουριάρικα που θέλουν να παρασταίνουν δήθεν τη μοντέρνα εγκεφαλική κι ερμητική γραφή. Να σπέρνουν τη σύγχυση, την ακατανοησία και την κάθε τρέλα του συρμού. Είναι και τα άλλα, με τα εύκολα αφιερώματα.

Το κακή τη μοίρα ΥΠΠΟ μάλιστα, ενίσχυσε κατά καιρούς όχι μόνο αυτά... αλλά κι εκείνα που έβγαιναν επί εφταετίας «κολονέλων». Τέτοια περιοδικά ενισχύονται πάντα, να 'ναι για τ' αφεντικά: «αινώδινα, αναιπαισχυτα, ειρηνικά» και κολακευτικά. Να μην έχουν ζωντανά κίτταρα μέσα τους. Να μη θίγουν τα «κακώς κείμενα». Να λιβανίζουν αβέρτα τους κρατούντες. Μη παραβλέποντες ποτέ το μπεζαχτά τους...

Παλιότερα, έβγαζε κι ο Σπύρος Μελάς την «Ελληνική Δημιουργία». Μα όταν ήρθε η Κατοχή, συμβούλευε ο λογοκλόπος και χαμαιλέον ατομικιστής: «Κάνετε εντονότερη συνεργασία με τους καταχρητές...».

Όμως, υπάρχουν και επιβιώνουν με σκληρό και υπεράνθρωπο αγώνα και θυσίες των δημιουργών τους, μερικά φιλολογικά περιοδικά, όπως ήταν για παράδειγμα στα τέλη του περασμένου αιώνα και στις αρχές του δικού μας, ο «Ασμόδαιος» και το «Άσπι» των Αφών Άντιγιοι, «Ο Ραμπαγάς» του Κλ. Τριανταφύλλου, «Ο Ρωμιός» του Σουρή, «Ο Νουμάς» του Ταγκόπουλου και άλλα νεώτερα, που αγωνίστηκαν και αγωνίζονται, με ζωντανή, μαχητική, διδαχτική και πρωτότυπη ύλη, εραιοκοδομητική, διαπαιδαγωγική και κοινωνική συμβολή.

Τα ελάχιστα σήμερα περιοδικά είναι άξια κάθε τιμής κι αγάπης, γιατί δίνουν ένα παρών τίμιο και περήφανο· γιατί, οι δημιουργοί τους δεν αντέχουν να βλέπουν το ψέμα να σκεπάζει την αλήθεια, την υπερβολή να κακοποιεί το μέτρο και να μισοποιεί σε απαράδεχτες και παραχαραγμένες διαστάσεις κάποιες αξίες της ζωής και του πολιτισμού. Δεν μπορούν να βλέπουν το σκοτάδι να καλύπτει το φως, την άγνοια να περιφρονεί τη γνώση. Τη δουλοκρέπεια, την υποταγή και το τυφλό ατομικό συμφέρο, να παραγκωνίζουν τη δίκαιη παρατήρηση και κριτική, το γενναίο παρών, των ολίγων παλικαριών, που αυτό και μόνο μπορεί να γράφει τρέχουσα αληθινή ιστορία.

Αυτά τα περιοδικά που παίρνουν πάντα θέσεις στα εγχώρια και διεθνή προβλήματα, θα έπρεπε να διαβάσει ο λαός πλατιά, να τα έχει σα φραγγέλια, να τ' αγαπάει, να τα έχει συντροφιά, να τον καλλιεργούνε ψυχικά και πνευματικά, να του διαμορφώνουν ηθική συνείδηση και πρόσωπα με ήθος και με ύφος, πολιτισμό ψυχής.

Αυτά είναι περιοδικά σαν το άλας που αντιδρά στη σαπίλα. Άμποτε, έστω και σ' αυτά τα ελάχιστα που υπάρχουν, το άλας της αλήθειας ποτέ να μη χαθεί. Διότι «εάν το άλας μωρανθεί, εν τίνι αλισθήσετε;»

Άημαγωγίες ερτιζήδου

Πόσες φορές αυτά τα χρόνια, η ΕΡΤ, δε ζήτησε από θεατρικούς συγγραφείς και δε μάζεψε τόσα εκδομένα κι ανέκδοτα έργα, μονόπραχτα και πολύπραχτα, τάχα για να ευχαριστήσει αντικειμενικά και διδαχτικά το ραδιοτηλεοπτικό κοινό της.

Όμως, τίποτα απ' όλα εκείνα δεν είδαμε ν' αξιοποιείται επιδεχτικά, δίκαια και ηθοπλαστικά για τους πολλούς, στη σκηνή και στην οθόνη.

Όποιος «είχε μαχαίρι, έτρωγε περόνη». Έτσι έπαιρναν μερτικό ή γλειφτοκοκαλάκι, από τα τυφλοκανάλια, μερικοί ασπόνδυλοι και κόλακες, των τόσων ισχυρών της ημέρας που ξαναλλάσσονταν κάθε λίγο, με τις «αλλαγές των αλλαγών» (!) Κι όποιος προλάβαινε «τον Κύριο έβλεπε». Ο αρπάξας του αρπάξαντος· και ο τσεκώσας του τσεκώσαντος (!)

Τα περισσότερα από κείνα τα υποβλημένα έργα, ασφαλώς έπιασαν μια νεκρή θέση στις βιβλιοθήκες επιτήδειων υπαλλήλων για συμπλήρωση των κενών τους.

Άμποτε να μην ξανατύχουν στα μέσα μαζικής ψυχαγωγίας κι ενημέρωσης, τέτοιες δημαγωγίες, λογοκοπίες κι αθλιότητες. Γιατί και οι τόσες καλλιές (εναλλαχτικές) μαμές, το βγάζουν πάντα στραβό και γκαβό το παιδί».

Ριτσολατρικοί ανταγωνισμοί

Χριστάμι χάρητες οι κύριοι κοντιλοφορίτσα κ Κοντράροι-Ρασιά, με αφορμή τη φωτογραφική έκθεση έργων του Γ. Ρίτσου στο Πνευματικό Κέντρο της Αθήνας στις 5 Μάη. Παίρνοντας λάβδανο η κοπέλα για να μη βασκαίνεται και... γλιστρίδα για ν' αποφύγει τα πολλά λόγια στα επίσημα εγκαίνια... μας διασκέδασε πολύ στο «Έθνος» να 'ναι καλά. Και τι δεν έγραψε! Σημεία και τέρατα διφραμβικά... αφού η καημενούλα δεν είναι κι αυτή απαλλαγμένη, από το γενικό ριτσολατρικό σύνδρομο.

Άρχιζε, λοιπόν, με κονσερβο-κασέτα που ακούονταν η φωνή του άλλου σύντεκνου θεού της ζωγραφικής των ναυτοπαιδαράδων Γιάννη Τσαρούχη, όπου έλεγε: «ειλογημένη η μοναξιά του Ρίτσου που τον ενώνει με εκατομμύρια ψυχών». Και ω μπούρδα μας αντίφασης (αν δεν είναι ονειροπαρμένη μεταφυσική άποψη) αλλά και υπερβολή στη μοναξιά του υπερτυχερού ποιητή που έθρεψε υπερτροφικά τον υπερροπτικό εγωκεντρισμό και ναρκισσισμό του. Κι όχι τόσο, βέβαια, την εκδηλωτική αγάπη και μάλιστα «σ' εκατομμύρια ψυχές». Και ο σεβαστός γερο-κορβολόγος, εγκωμιάζει «τις πέτρες και τις ρίζες των καλαμιών και τ' άρατο κρυμμένο μυστικό τους...». Γιατί καθώς είναι ο ποιητής κατ' εξοχήν μεταφυσικός (και κατά Πρεβελάκη) το ρίχνουμε και λίγο στον αυτοπαρήγορο μυστικισμό, σερβιρισμένο και με μαιντανό αοριστολογίας... Το ίδιο κάνει κι ο

προλογιστής γραμματέας του ΥΠΠΟ, που αποκάλυψε τον τιμώμενο «σπάνιο φαινόμενο»... και άνθρωπιδ «συνειδητά στρατευμένο που έχει κερδίσει την αγάπη όλου του ελληνικού λαού», (που είσαι Λεινία του «Δαυλού»).

Για ποιά «στράτευση μίλησε και για ποιάν αγάπη «όλου του λαού» (τίνος λαού); Ω, αποθέωση ανευθυνολογίας λοβιτουρατζήδων (!) Και τον αποκάλυψε «σύγχρονο Αριστοτέλη στο χώρο της Τέχνης, που δεν άφησε μορφή τέχνης, στην οποία να μην ξεχυθεί το ταλέντο του Ρίτσου». (Πίσω παραλίπες) (!)

Και του εύχεται ο κ. Αλαβάνος, όχι μόνο να τα εκατοστήσει, παρά να τα «χιλιώσει», δηλαδή, να ξεπεράσει κάθε ρεκόρ ζωής, να τον αγιάσουν και να τον έχουν είδωλο αναϊώνιο, νέο γκουρού και Ζαρωτούστρα (!). Να τον ξεχνούσε, δηλαδή, ο χάρος χίλια χρόνια. Αμάν τι θα τραβούσαν τόσες παγκόσμιες γενιές...

Είδατε, λοιπόν, με μια ευχή ο κ. Κ. Αλαβάνος και με ένα χλαπ, έφαγε την κ. Ρασιά, τη ρεπορταζού που συνέχίζει και με λίγο Σαμαράκη: «Στους πολύ λίγους λογοτέχνες λέει που τίμησαν το Γ. Ρίτσο με πραγματική χαρά, (μήπως υπήρξε και απρύγμια χαρά;) παρεβρέθη και ο Αντώνης Σαμαράκης. Διακριτική, σεμνή και τιμητική παρουσία». Βρε το καημένο το κορίτσι, βράβευσε και τη «σεμνότητα» του φίλου του Γιαννάκη, του διάσημου Αντωνάκη, που πριν από χρόνια του έφαγε πονηρά το βραβείο από τη βασίλισσα Φαμπιόλα (!) Αλλά, ο μάγκας ο παραβεντέτος «γιούνισεφ» ξέρει και τιμάει και κολακεύει τους πάντες και τα πάντα σε επίσημες δεξιώσεις, αποσκοπώντας και για δικό του 70χρονα και 80χρονα... κι ας είναι από έργα με το «τρίγκρι», ενώ του «μέγα» ποιητή το κάθε ποίημά του αριθμεί κι ένα βιβλίο... και κάθε πέτρα και πεντόβολό του κι ένα χαρμαμένο ξόμπλα!!!... Νά 'σαι καλά κ. Ρασιά. «Άρμεγε λαγούς και κούρευε χελώνες».

Επιδειχτικά παζάρια

Για το Λία και τον Απόλλωνα της σημερινής ποιητικής Ελλάδας Ρίτσο και Βρετάκο και για μια εμφανέστερη κι ευρωζωρότερη τιμητική εκδήλωσή τους από την Ε.Ε.Α. στο Ρεξ της Αθήνας, έγιναν παζάρια επιτυχίας, αλλά ταυτόχρονα και ατυχίας. Ο κατέχων το κιν/θέατρο κ. Μαρσοπούλης τους ζήτησε αρχικά 600.000 τη βραδιά. Έπεσαν στις 400.000 και συμφώνησαν. Αλλά φευ, η αριστοκρατίζουσα Εταιρεία την έπαθε! Κι ενώ είχε δικίο να επιδείξει πάση θυσία, μέγεθος χώρου και κόσμου, ανάλογα και με τα ποιητικά μέγεθη των τιμώμενων, υποχρεώθηκε από ένα αμετακίνητο τραπεζιόν στο Ρεξ... ν' αναζητήσει άλλο θέατρο και κατάληξε στο «Αθήναιο» με λιγότερα χιλιάδικα.

Ας μη λοιπόν τα μέλη της Ε.Ε.Α. παραπονιούνται για τις συνδρομές τους. Άσχετα αν είναι 700... και πραγματικοί λογοτέχνες είναι μόνο 150. Θα έρθει κ' η σειρά τους, όταν θα φτάσουν και αγγίξουν έστω και λίγο τους νεώ-

τερους μεγάλους θεούς (!) Υπομονή. Κι ας γίνονται σ' όλες τις πολιτισμένες χώρες, τέτοιες τιμητικές και σε μικρά αιθουσάκια και στην ύπαιθρο, κι όπου νά 'ναι, σεμνά και ταπεινά.

Εκείνο, βέβαια, που μετράει κι απομένει στο δημιουργό, είναι το έργο του. Το τι αφήνει πίσω του. Και όχι οι πολυτέλειες των παρατιμητικών επιδείξεων. Αλλά, τι να κάνουμε, που αυτές τις θέλουμε και οι κισσοί, να αναρριχηθούν κι αυτοί σε ξένους κορμούς, για να φανούν...

Κι ας λένε τα κακά τα στόματα πως τα λογοτεχνικά σωματεία δε δουλεύουν για το συνδικαλισμό τους και για το λαό. Κι ας λεν πως αγνοούν και το ρητό του Παλαμά: «Το καλό κρασί ευφραίνει, σ' όποιο ποτήρι κι αν το πιείς».

Ταλεντούχες αξίες

παραποιήσεις κι αδιαφορίες

Στη χώρα μας, όταν φτάνει κανείς κάποιους και τους προσπερνά στον ίδιο τομέα, αυτό, οι έχοντες ίσως μειωμένη δύναμη ταλέντου κι αξίας απ' αυτόν, δεν του το ανέχονται από αντιζηλία και δεν τον παραδέχονται για ικανότερό τους, από μικροψυχία, εγωισμό και φθόνο. Το όποιο τίμιο και με την πάλα του ανέβασμα γνήσιου ταλέντου από τα κάτω, από τη λαϊκή αναγνώριση και όχι από τους άνωθεν ευνοιοδοτικούς χρησμούς... δε θέλουν πολλοί υπερόπτες και δοκησίσοφοι να το αναγνωρίσουν. Γι' αυτό, διάφοροι καλοθελητές, με προσβάσεις σε μέσα προβολής, προωθούν και μασκαρεύουν μικρής πνοής κι εμβέλειας ταλεντούχους, ή κι επιτήδειους ατάλαντους, για να τους έχουν στην υπηρεσία τους. Τους καθιερώνουν ψεύτικα και πρόσκαιρα και τους διαφημίζουν με όλα τα μέσα όσο ζουν. Έτσι, καταφέρουν να ελκύουν το ενδιαφέρον του φιλότεχνου κοινού, σε όποια παραξία, για να τιμάται και να καλοπερνάει ως το θάνατό της. Ενώ, πολλοί αξιόλογοι και δυναμικοί δημιουργοί του πολιτισμού, περνάν και χάνονται, απαρατήρητοι στην πατρίδα τους και άλλοτε το έργο τους παραμένει καταχωνιασμένο κι άγνωστο, στην άγνοια και στη λήθη.

Υπεύθυνοι είναι, βέβαια, οι φιλόλογοι. Αυτοί θα έπρεπε να καταγίνονται με ζήλο, να μελετούν και να προβάλλουν τις αληθινές αξίες.

Αυστηρός, όμως, πολιτεία και φιλόλογια, κι άλλα φατριαστικά κατεστημένα, αποτελούν άρνηση.

Οι περισσότεροι φιλόλογοι, είναι φιλό-

Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα

Λόγια που κείνε

του Στέλιου Κεντρή

Ο Συγγραφέας έχει χρέος να γράφει την αλήθεια. Δηλαδή, δεν πρέπει να την αρνείται, ούτε να την παραλείπει, κι ούτε να τη μασκαρεύει. Η αλήθεια είναι χρήσιμη, όταν μετατρέπεται σε ενέργεια.

Θετικά κι αρνητικά του «σόσιαλ» - μονάρχη

Πολλά θα μπορούσε να συζητήσει ένας δίκαιος, αντικειμενικός παρατηρητής και μεγαλόψυχος Έλληνας πολίτης, στον οχτάχρονο μονάρχη μας, με την όχι ευνοούμενη και την όχι εύριθμη λειτουργία μιας αστικής δημοκρατίας. Και είχε όλη τη στήριξη και την άνεση να την εφαρμόσει. Μα την άφησε όπως την παρέλαβε το '81... και σιγά σιγά τη διέφθερε, την εκφύλισε και την εξέτρεψε σε φαίλη αναρχοδημοκρατία.

Δεν αναφέρουμε εδώ τις σχετικές επιτυχίες του στην εξωτερική πολιτική.

Την πρώτη τετραετία έριξε αρκετά παρακλινητικά δολιώματα, και κάποιες θετικές παραχωρήσεις στο λαό, που τον ανάδειξε με τα βασικά σινήματα «Έξω οι αμερικάνικες βάσεις» «Έξω από την ΕΟΚ και το ΝΑΤΟ» «ΕΟΚ & ΝΑΤΟ, το ίδιο συνδικάτο» κ.λπ.

Στα θετικά του πρέπει όμως, να καταλογιστούν:

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
λογοί, ή και «χωρίς φιλολογία» (Παπανούτσος έφη).

Από τον καιρό του Γκαίτε μέχρι σήμερα, αλίμονο, στα δικά μας καθεστώτα, παρουσιάζονται οι ίδιες ελλείψεις και γίνονται πάντα άδικες διακρίσεις και υπερβολές. Να τι έλεγε τότε, ο μεγάλος ποιητής.

«Η έλλειψη χαρακτήρα σε όλα τα άτομα που κάνουν έρευνες και γράφουν, να η πηγή του κακού της σύγχρονης φιλολογίας μας. Στην κριτική προπάντων η έλλειψη αυτή του χαρακτήρα έχει θλιβερές συνέπειες για τον κόσμο, γιατί διαδίδεται έτσι η πλάνη και όχι η αλήθεια, ή με κάποια τιποτένια αλήθεια εκμηδενίζουν μια μεγάλη, που θα μας ωφελούσε. Πάθος αληθινό για την αλήθεια και για τη διάδοσή της είναι σπανιότατα φαινόμενα. Ο ένας εγκωμιάζει και εξυψώνει τον άλλο, γιατί κι αυτός επίσης θα εγκωμιάσει και θα εξυψωθεί...».

1. Το Ε.Σ.Υ. (έστω κι όπως είναι)
2. Οι ανάλογες κοινωνικές παροχές
3. Η καίση της κομματικής αστινόμενης σε πολίτες β' και γ' κατηγορίας
4. Η επίσημη αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης
5. Οι σχετικές συντάξεις σε θέματα πολέμου και ανάπηρος του ΕΑΜ - ΕΛΑΣ
6. Η αποκατάσταση αξιών της Αντίστασης καθώς και άλλων δημοσίων υπαλλήλων.
7. Η ευκαιρία συγκρότησης διαφόρων Συνεταιρισμών
8. Το χτίσιμο ε-ρισμένων εκατοντάδων σχολείων και μερικών νοσοκομείων.
9. Τα μικρά αρδευτικά και υδροηλεκτρικά έργα, δρόμοι κ.λπ.
10. Το άνοιγμα των ελληνοαλβανικών σχέσεων κ. ά.

Δεν αξίζει τον κόπο βέβαια να μιλήσουμε για τον πολιτικό γάμο και για την ισότητα των δύο φύλων. Πρέπει ο πρώτος να θεωρηθεί αποτυχία και ο δεύτερος αστεία υπόθεση (!).

Όμως, θα ήταν άδικο, να μην απαριθμήσουμε εδώ τ' ανάλογα αρνητικά.

1. Τα μεγάλα έργα (Ρίο, Αχελώος, Μετρό, Αεροδρόμιο Σπάτων) που έμειναν λόγια (!)..
2. Τους πειραματικούς αντεργατικούς νόμους.
3. Την παράλυση της παιδείας.
4. Τη δημιουργία προβλημάτων στο Αιγαίο, που χάσαμε τα 6 από τα 12 μίλια το Μάρτη του '87.
5. Την άλωση της ΕΡΤ στις τέχνες και στα γράμματα, από δράκες κιναιδών κι αρρωστημένων κυρσοκόπων και γλωσσοκακοποιών.
6. Την αποχαίνωση της νεολαίας και του κοσμάκη με τα ποδόσφαιρα, τα προ-πό και τα ναρκωτικά.
7. Την κόλλωση του δικομματισμού και τα δισεκατομμύρια που μοίραζε στα κόμματα για να λειτουργεί η αλειτούρητη ψευδοδημοκρατία.
8. Τα δισεκατομμύρια που χορήγησε στ' αποβλακωτικά και «χουλιγκάνικα» ποδοσφαιρικά σωματεία.
9. Το φιάσκο και κακό θέατρο που έπαιξε με τη δεσποτοκρατία, για την εκκλησιαστική περιουσία... που κατάληξε σε κοροϊδία του λαού και απάτη.
10. Την κατάργηση του σταυρού προτίμησης

στις εκλογές του '85, στο δικαίωμα των ψηφοφόρων να εκλέγουν πρόσωπα ικανά κι αξιοκρατικά, για την αντιπροσώπευσή τους.

11. Τη μετατροπή της χώρας σε ξέφραγο αμπέλι και την εισβολή διεθνών αλητών, ναρκοτέμπορων, κακοποιών... και το ατιμώρητό τους.

12. Τις διάφορες κρατικές και άλλες προμήθειες από την ΕΒΟ με τα προσχήματα και την καπηλεία της ειρήνης.

13. Την εγκατάλειψη της φρουτοπαρωγαγής και το θάψιμό της σε χωματερές. Καθώς και το σκάνδαλο του Καλαμποκιού ...των 600 εκατομμυρίων.

14. Την ασυδοσία κι ατιμωρησία σε κλοπές, ατασθαλίες, δημόσιες καταχρήσεις, νομικές και κρατικές παραλυσίες.

15. Τη μη χρησιμοποίηση του τίμιου και καθαρού, του πιο ζωντανού, έμπειρου και δημιουργικού έμψυχου υλικού της Κεντροαριστεράς, που αυτό περίμενε ο λαός, από μια Κυβέρνηση προοδευτικού Κέντρου... κι εξαπατήθηκε όπως πάντα.

16. Το νόμο υπέρ των «αντιρρησιών συνείδησης» για τη στρατιωτική θητεία.

17. Την κατάργηση της θανατικής ποινής και την αποθράσυνση των εγκληματιών.

18. Την απαράδεκτη για λαό με κάποιες ηθικές παραδόσεις προκλητική προσωπική ζωή του, και τη διάλυση της οικογένειάς του.

19. τον ασυγκράτητο πληθωρισμό και τις ανατιμήσεις, τα δημόσια ελλείμματα, και το εξωτερικό χρέος που το παρέλαβε 5 1/2 δις και το 'φτασε 25 περίπου δις δολάρια.

20. Τις παρακολουθήσεις τηλεφώνων με τους περιβόητους κοριούς.

21. Το διαβόητο σκάνδαλο Κοσκωτά με τις Α.Κ.Ο και την Τράπεζα Κρήτης.

22. Τον εμπαιγμό για τους φακέλους των εγωνιστών και τη διατήρησή τους.

23. Τις Συμφωνίες των αμερικάνικων βάσεων, του δε φαίνονται...

24. Το θάψιμο του φακέλου της Κύπρου, του εκθέτει και τους τρανούς υπεραφέντες... και που τό 'κανε παμπόνηρα προς ευγνωμοσύνη των ομογάλακτων πατρώνων του.

25. Ένα άλλο σκάνδαλο με 100 εκατομ. μάρκα, από τις φρεγάτες ...όπως και τ' άλλα με τις προμήθειες του Ο'ΠΕ και της Ολυμπιακής. Γι' αυτό... «κατακαημένη μου λαέ καλέ κι αγαπημένη,

πάντοτε ευκολόπιστε και πάντα προδομένη». Μετά το «θεό» της «Πολιτείας» έπεσε από τη Σκύλα στη Χάρυβδη και είχε τον «μεγαλοσοσιαλό»-μονάρχη, που, *άλλα* σου 'λεγε το γιόμα...

κι *άλλα* σου 'κανε στο στρώμα...

'Αλλα έλεγαν τα χείλη του

κι *άλλα* η καρδιά του.

'Αλλα ήταν τα λόγια του

κι *άλλα* ήταν τα έργα του.

'Αλλα τα λεγόμενα

κι *άλλα* τα βλεπόμενα...

Ο φίλος του κ. Κήλυ είχε δίκιο όταν του ξέφυγε κι είπε:

«Μην ακούτε τι λέει ο Ανδρέας,

αλλά το τι κάνει μας ενδιαφέρει...»

Τέλος ας τον κρίνει κάποτε καλύτερα κ' η ιστορία.

Μύκεια καμώματα

Ο Μύκης Θεοδώρακης είναι αναμφισβήτητα μια προσωπικότητα της μουσικοσυνθετικής ζωής των χρόνων μας. Κι έχει την ιστορία του. Έγινε διάσημος σαν μουσικός που ξεπετάχτηκε από το βασανισμένο λαό της Αριστεράς και κάποια στελέχη της, θέλησαν να τον κάνουν με το ζόρι πολιτικό, χωρίς νά 'ναι σε θέση να μετρήσουν και ν' αποτιμήσουν την παθολογική, ύστατη κι επιδειχτική, αντιφατική και ανεργμάτιστη ψυχολογική και διανοητική του κατάσταση. Σκέφτηκαν πως μπορούσαν, να ξεσηκώσουν λαό, γύρω από τη μουσική του απήχηση κι αχτινοβολία. Διότι, οι Έλληνες του σήμερα, κατεξοχήν αμελέτητοι, υποτιμώντας το πνεύμα και υπερτιμώντας το τραγούδι, συνεπάρθηκαν και παρασύρθηκαν σε παραληρήματα υπέρ του Μύκη. Τον έκαναν βουλευτή, τον ειδωλοποίησαν. Αυτές ήταν συνέπειες μιας ουτοπιστικής και υπεροπτικής ηγεσίας. Υπήρχαν βέβαια και πολλοί άλλοι μουσικοσυνθέτες αλλά, πέτυχαν μια μαζική υποβολή για το Μύκη. Όπως έκαναν και για το Ρίτσο που θεοποίησαν, υποτιμώντας άλλους πιο δυνατούς και δημιουργικούς συγγραφείς. Η συμπεριφορά του Μύκη απέναντί τους, ήταν ένα φέρεσθαι ανεκδιήγητης και μοροφιλόδοξης παιδικής ψυχολογίας. Έχει ένα πάθος αθεράπευτο, να γράφεται και να προβάλεται κάθε μέρα τ' όνομά του στον αθηναϊκό Τύπο. Όταν συμβαίνει το αντίθετο, πεισμώνει, παραπονιέται, επικρίνει, δηλώνει παράξενες απόψεις και την ίδια μέρα αναθεωρεί. Του χάλασαν μια ζαχαρένια, όπου κι αν βρίσκεται, αποσκιρτεί. Σαν μουσικός που η τέχνη δεν έχει σύνορα, αν δεν του 'διναν «αέρα» οι κάποιοι «αθύνοντες» που θέλουν να κηδεμονεύουν την κουλτούρα, θα ήταν υπερκομματικός, υπολογισίμος και πολύ σεβαστός απ' όλους. Του κόλλησαν το μικρόβιο της πολιτικής, που είναι ασύμφορο για το ταλέντο του στη μουσική. Υπήρξε αναγεννητής μιας ολάκερης μεταπολεμικής εποχής στο ελαφρο - λαϊκό τραγούδι της πατρίδας. Την τίμησε μ' αυτό και στον έξω κόσμο. Από τα λίγα του Βάρναλη στα πολλά του Ρίτσου, κι απ' του Σεφέρη στα περισσότερα του Ελύτη, από τα προσωπικά του βιώματα, τους Ωρωπούς και τις Ζάτουνες, ίσαμε τα συρτάκια και τα καντο - τζενεράλια του. Όλα του καλά. Μα η πολιτική που αναδείχτηκε τόσο ανεμοδούρας, γιατί να ζημιώνει και να δολοφονεί τη μουσική του υπόσταση; Αρχισε την ελεεινή πολιτική του κα

ριέρα από εμετικών ύμνο στη δικτατορία της 4ης Αυγούστου, με τα πρώτα του κοιητικά φτερουγίσματα. Πάρτε μια γεύση:

*«Έχω πίστη στο Χριστούλη
σέβομαι το βασιλιά
σαν μεγάλο πατερούλη
αγαπώ το Μεταξά*

*Τέσσερ' άστρα γύρω - γύρω
καταμεσίς ήλιος λαμπράς
τέσσερα χρόνια όλο μύρο
κι ο ήλιος - αρχηγός*

Μίκης Θεοδωράκης

Μην απορείτε. Στην Κατοχή όμως ήταν (όπως είπε) «ελεύθερος σκοπευτής» σ' εκείνο τον αγώνα. Έπειτα πήγε κι εξορία. Το 1963, ηγήθηκε της Νεολαίας Λαμπράκη. Αργότερα εκειδή μεσουράνησε στη μουσική, έγινε μέλο Έριδας. Σήμερα στην Ε.Δ.Α. σύριο στους αναθεωρητές, μεθαύριο στο Κου - κου - έ. Παραμεθαύριο, κατάγγελλε την Κ.Ν.Ε. που δεν τον ήθελε. Κι ο Φλωράκης της απαντούσε πως «κι αν είναι τέτοιος, δε θα τον χαρίσουμε στη δεξιά». Ύστερα, έκανε την κίνηση για την ενότητα της Αριστεράς, που τότε με αξιμένα πάθη και αρχομανίες, ήτανε μια ουτοπία και απέβηκε άκαρπη. Στην παραδοκοιλία δικτατορία, Ωνάσης και Σερβάν Σρεμπέρ τον πήραν με ειδικό αεροπλάνο από κρατούμενο του Ωρωπού ελεύθερον στο Παρίσι. Ξανάπλωσε τη φήμη του στην Ευρώπη, με τη μουσική.

Στο Βραχάτι, έχτισε βίλα μες στη θάλασσα, που απαγορευόταν. Γυρίζοντας στην Ελλάδα, δαφνοστεφής με το «ή Καραμανλής; ή τανκς». Έδωσε λεφτά... Τον ξανάβγαλαν βουλευτή. Τον πήγανε στη Μόσχα και του απένειμαν οι Ρώσοι το βραβείο Λένιν, ενώ προτίτερα είχε επικρίνει την Ε.Σ.Σ.Δ. κι είχε αποκρημίζει τον κομμουνισμό. Δημοσίευσε μάλιστα στην «Απογευματινή» αποκλειστικά λίβελους κατά του σοβιετικού καθεστώτος. Αλλά ο μακαρίτης Γ. Σκαρίμπας όλα εκείνα του τα χαρακτήρισε

«μελό φιλολογία. Κι όταν κανείς καθεστωσιολογεί, δεν μπορεί να ξεκινάει από την άγνοια και να καταλήγει στη σύγχυση. Σε κάθε γραφτό του συγγέονται και αλληλοσχετίζονται τα άσχετα. Κάθε ιδέα του Μ. Θεοδωράκη μοιάζει με τη φοράδα του Ρολάνδο που είχεν όλα τα χαρίσματα του κόσμου, με μόνο ένα μικρούτσικο ελαττωματάκι, ότι ήταν ψόφια! Κι έτσι χωρίς αυτόν, την πολιτική του και τις συνθέσεις του, μάλλον δεν θα μελαγχολήσει η Ελλάδα...». Ερχότανε σε διαφωνίες και προστριβές με τους νονούς και ειδωλοποιούς του. Παιριτούνταν από την πολιτική, τό 'σκαγε για το Παρίσι κι έριχνε αφοριστικές πέτρες πίσω στην Ελλάδα, πως τάχα δεν ξανάρχεται... και νάτος, σύντομα, φάντης μπαστούνης, λάβρος και κοτσωνάτος. Ζούσε πάντα έντονα και στιγμιαία. Λησμονούσε σήμερα, τι δήλωνε χτες.

Πολιτική επιδειχτική μεν, αλλοπρόσαλλη δε. Τον ξανάβγαλαν βουλευτή στις εκλογές του '85. Είπε πως δεν τον άφηναν να μιλάει στη Βουλή. Τους χάρισε το αξίωμα και το ξανάσκασε στην Ευρώπη το 1986. Αυτή τη φορά όμως πήγε στο Πασόκ. Ανεπίσημα βέβαια, αλλά οι καθημερινοί εμετικοί ύμνοι του προς τον

φίλο του Α. Παπανόρεου και το «χαρισματικό» του ύφος και βάθος (χαίρε βάθος αμέτρητο) η κοινή γνώμη ερμήνευσε την κωνηρή μετάστασή του... με στόχο ένα υπουργείο. Υπηρέτησε τον Ανδρέα τυφλά στα ελληνoturκικά πράγματα. Συνδίαζε τα χειροκροτήματα της

μουσικής με μιαν ανέφικτη πολιτική. Ο «μεγάλος» τον καλούσε στο Καστρί, συνέτρωγαν, τον έστειλε μεσολαβητή με μηνύματα προς Οζάλ... Έχτιζε όπως πάντα - στην άμμο, τάχα ελληνoturκική φιλία κι αγέρα κοπανιστό.

Μα ο μέγας αναδομητής με τις συχνόπικνες αναδομήσεις του, στάθηκε κόλακας και ρίχτης στο φίλο του Μίκη και υπουργό δεν τον έκανε. Είπε κι απόειδε, μούντζωξε κι αρχηγό και Πασόκ.. κι ύστερα κι από τα σκάνδαλα, του φέλνει τον αναβαλλόμενο... Πάντα έφτυνε εκεί που έγλειφε και τανάπαλι. Τονε βράβευσε με χρυσό μετάλλιο ο δήμαρχος Αθήνας Μ. Έβερτ. Τώρα βρίσκεται με το φίλο του το Μητσοτάκη. Τού 'γραψε προλογικό διθύραμβο στο βιβλίο του (γιατί τον έχουν κάνει και λογοτέχνη και μάλιστα με κρατικά βραβεία, αλλ' αυτό σε άλλη στήλη). Πρόσφατα δήλωνε πως είναι ανεξάρτητος. Αλλά, κανένας λόγος του δεν είναι πιστευτός. Αν δεν τον έκαναν τ' άλλα κόμματα, θα τον κάνει ο συντεκνός του υπουργό «Ο Σινασπισμός αυτοπαγιδεύεται κι έχει το δικό του όραμο, κι εγώ το δικό μου». Είπε: «Τα επιφανή στελέχη της κυβέρνησης του Πασόκ, είναι λωποδύτες...» «Σήμερα μ' έκανε περιθωριακό της πολιτικής ζωής ο θρίαμβος της πασοκτικής πολιτικής». «Το μείζον θέμα σήμερα στην Ελλάδα είναι να φύγει η κυβέρνηση των κλεφτών. Και την κάθαρση μπορεί να την κάνει μόνο η Νέα Δημοκρατία.

Τάσσομαι ανεπιφύλακτα στο πλευρό του Κ. Μητσοτάκη προσωπικά. Και εύχομαι για την αυτοδυναμία του».

Οι καλινόρομησεις, οι μεταστάσεις και οι καλινωδίες του Μίκη, δεν έχουν τελειωμό. Ο χώρος δε μας επιτρέπει ν' αναφέρουμε περισσότερα. Κλείνουμε μ' έναν τελευταίο ζιγδείο αφορισμό. Οργισμένος ο γερο - δημοκράτης, όταν διάβασε τον πρόλογο της πολιτικής βιογραφίας του Κ. Μητσοτάκη, έριξε τα κεντρίσματα του: «Πρόκειται για μια νέα εκδήλωση ηθικής... αποσύνθεσης του συμπαιθούς συνθέτη

Διότι μόνος του χειροτονήθηκε διάκος του αρχιερέα του πολιτικού αμοραλισμού... και μη χειρότερα».

Φλογερές παροτρύνσεις

ή διάλογοι μιας Τσικνοπέμπτης

Είπε στο νταρντάνικο μανουλομάνουλό του, ο ιμάμης της Εκκλησίας:

Πρέπει μωρούλι μου, να βρω να πω κάτι καινούριο, απόψε στις 16 του Ιούνη στο Σύνταγμα, για να εντυπωσιάσω τον ανόητο λαουτζικό, που με θεοποίησε ως «χαρισματικό» και ως «μεγάλο» (!). Ξέρεις όταν παίζω με τις λέξεις και δε με καταλαβαίνουν, με περνάνε για σοφό. Πρέπει να βρω... γιατί βαρέθηκα να τους λέω όλο τα ίδια και τα ίδια. Έτσι τους ξεγέλασα και το '85. Να βρεις να πεις τζουτζούκο μου, ό,τι νομίζεις. Ξέρεις εσύ να με ρωτάς, γιατί όπως τ'όρες, έχω κι εγώ «λαϊκό ένστιχτο» ενώ η Μάγκυ σαν βουλγαροαμερικάνα δεν είχε. Μη, Μιμή, μου τη θυμίζεις. Εσύ, έχεις λαϊκό ένστιχτο, γιατί πέρασες κι έζησες πολλά... στη γη και στον αέρα...

Ναι μωρούλη μου, έχω. Μπορεί να μην έχω με τόσες παντριές; Όμως με σένα, «κλείνω» τα σεξουαλικά μου. Γιατί, από τόσους άντρες που γνώρισα, δεν περίμενα να τους επισκιάσεις όλους στα 72 σου χρόνια κιόλας (!). Και δεν περίμενα ποτέ, «να γίνω και γυναίκα αρχηγού κράτους». Και τι θα πεις λαχτάρα μου στο Σύνταγμα, να 'χει το νου του κι ο Μπυρσίμ;

Ξέρω εγώ τι θα πω σουλτάνα και μπεμπέκα μου. Αλλά, εσύ να μην έρθεις εκεί κοντά μου στην εξέδρα, γιατί, είσαι ένα «ανυπεράσπιστο κορίτσι». Θα κάτσεις κάπου παρέα με το Μαρούδα το «λεβέντη» και με τον Κατσιφάρμας είναι και η Τουρλουμούση, δε σε ζηλεύει ούτε αυτή ούτε η Μπέμπα κ' η Μυριαλένα. Πάντως δεν πρέπει να φανείς στο μπαλκόνι μαζί μου, γιατί σαλιάζουν και ξερογλείφονται οι υποταχτικοί μου, βλέποντας στην ομορφιά σου... εκείνη τη γυμνόστηθη την Τσιτσιολίνα... Εγώ να ξέρεις θα πω στον όγλο μου:

Το Πασόκ είναι αιδώ, για «το ραντεβού με την ιστορία» και «για την αλλαγή της αλλαγής» ω αλλαγή!! Οι αλλαγές των αλλαγών, ταις αλλαγές, ω αλλαγές...

Ω γιος γιος παπά μου κοκορίκο μου μπράβο σου! Αυτός είσαι, ο νικητής της Κυριακής!!!...

Και ο μαμωνάς των ρασοφόρων

στην Τράπεζα Κρήτης

Τι φταίει ο καθηνοούλης, ο Γιωργάκης Κοσκωτά, να κάθεται και να μαρμαζώνει τώρα στη «σιωνή» την ψειρού του Σάλεμ, όταν για την Τράπεζα Κρήτης και για ό,τι έκανε, εκτελούσε

και παραγγελίες των «μεγάλων», είχε και τις ευλογίες του κ. Σεραφείμ Τίκα και της Ι. Συνόδου. Τους έριξε λοιπόν κι ο ίδιος ένα δέλεαρ 2% για τη «Συνοδική Εκκλησιαστική Λογία». Τι εστί αυτός ο τίτλος (γράφει: τσέπες δεσποτάδων). Κι ας μη κολαζόμαστε. Ό,τι αφορά τον οίκο του Θεού, είν' όλα μυστήρια που δεν ερμηνεύονται... Θεία εντολή (!). Μπρρρ.

Μόνο παραθέτουμε χωρίς άλλα λόγια την «αγία» εγκύκλιο 169, για την τρισμακάριστη Τράπεζα Κρήτης, που στάλθηκε από το θεοφώτιστο μητροπολίτη Βόλου. Καμαρώστε τη:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Αριθμ. Πρωτ. 1677

Βόλος τη 12 Οκτωβρίου 1987

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ υπ' αριθμ. 169

Προς τους Αιδεσιμωτάτους Εφημερίους Προέδρους των Εκκλ. Συμβουλίων, Προέδρους της Χριστιανικής Αλληλεγγύης, Προέδρους των Ερανικών Επιτροπών.

Αγαπητοί μου,

Προ ημερών σας εγνωρίσαμεν απόφαση της Ι. Συνόδου της Ιεραρχίας με την οποία όλα τα νομικά πρόσωπα της Εκκλησίας ήτοι: ιεροί ναοί, ιερές μονές, ή Χριστιανική Αλληλεγγύη, Ερανικές Επιτροπές κ.λπ. θα έπρεπε να αναλάβουν κάθε κατάθεσή των από την Εθνική Τράπεζα.

Ήδη όμως, με νεότερη εντολή της η Ι. Σύνοδος μας συνιστά τις καταθέσεις μας να τις τοποθετήσουμε στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ, η οποία με εγγραφή της προς τον Αρχιεπίσκοπο εγνώρισε ότι προσφέρει τον υψηλότερο τόκο της αγοράς, επί πλέον δε και 2% κάθε χρόνο επί του συνόλου των καταθέσεων της Εκκλησίας, εφ' όσον αυτές θα είναι τουλάχιστον του ύψους των 2 δισεκατομμυρίων. Το επί πλέον δώρον αυτό βέβαια θα κατατίθεται στο κεντρικό Ταμείο της Εκκλησίας δηλ. στην Συνοδική Εκκλησιαστική Λογία που συνεστήθη, προκειμένου να δυνηθή η Εκκλησία να αντιμετωπίσει τον οικονομικό της αποκλεισμό. Τούτο όμως δεν είναι, νομίζω, λόγος για να αδιαφορήσετε, επειδή πρέπει, επί τέλους, να μάθουμε να σκεπτόμαστε συλλογικά και ενωτικά και όχι ατομικά συμφεροντολογικά. Όταν η κεντρική διοίκηση της Εκκλησίας έχει χρήματα και ανταποκρίνεται στις ανάγκες της, τότε όλοι μας πρέπει να είμεθα ευχαριστημένοι. Εάν εκείνη δεν ευημερεί, μοιραία θα στραφή προς εμάς ζητώντας μας να την συντρέξουμε στις ανάγκες της.

Κατόπιν των ανωτέρω παραγγέλλομεν όπως προβήτε ΑΜΦΩΣΩ στην κατάθεση κάθε αποθεματικού που έχετε είτε ως Εκκλ. Συμβούλιον, είτε ως Ερανική Επιτροπή, είτε ως Χριστιανική Αλληλεγγύη, στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ, δηλώνοντας βέβαια και την προέλευση της καταθέσεως, ότι είναι δηλ. της Εκκλησίας. Ευχής έργον θα ήτο εάν το ίδιο επράττατε και για τις προσωπικές, τις ιδιωτικές σας καταθέσεις, εάν έχετε. Αντί άλλης Τραπεζής να προτιμήσετε αυτήν που μας συνιστά η Ι. Σύνοδος, Έτσι θα αποδείξετε και τη δύναμη που έχουμε και την ενότητά μας.

Εάν κοντά σας δεν υπάρχει Υποκατάστημα της Τραπεζής αυτής, τότε μπορείτε να μην εφαρμόσετε αυτό το μέτρο, παρά το γεγονός ότι η Τράπεζα Κρήτης πληροφόρησε την Ι. Σύνοδο ότι ιδρύει εντός

του προσεχούς μέλλοντος άλλα 30 Υποκαταστήματα σε διάφορες πόλεις ή κομποπόλεις, ερεκτείνοντας έτσι το δίκτυό της σε περισσότερα μέρη. Εάν, λοιπόν, σας είναι δύσκολο να έρχεσθε στο Βόλο εφ' όσον κατοικείτε στον Αλμυρό, όπου δεν υπάρχει μέχρι στιγμής Υποκατάστημα της Τραπεζής Κρήτης, παραμείνατε στον Αλμυρό, καταθέτοντας τα χρήματά σας σύμφωνα με την προηγούμενη Εγκύκλιό μας.

Θεωρώ περιττόν να σας τονίσω, ότι θα παρακολούθησω τις ενέργειές σας και επιθυμώ να διαπιστώσω την ταχεία εφαρμογή της εντολής αυτής. Είναι όπως είπα, μια ευκαιρία να αποδείξομε όπου πρέπει τη δύναμη της Εκκλησίας μας και την ενότητά μας. Μόνον έτσι οι αγώνες επιτυγχάνουν. Άλλως, θα είμεθα άξιοι της τύχης μας.

Με αγάπη και ευχές
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ Δημητριάδος
Χριστόδουλος

Υ.Γ. Παρακαλώ ο καθένας σας να μας αναφέρει εντός των προσεχών ημερών την εκτέλεση της παρούσης εντολής μας, ώστε να γνωρίζομε τις ενέργειές σας.

Οι αδικίες των μορίων

Τα μόρια που χρησιμοποιούν τ' αρμόδια υπηρεσία για μεταθέσεις και τοποθετήσεις των δημοσίων υπαλλήλων, νομίζομε πως είναι πανάκεια και αναξιοκρατία.

Πραγματική αξιοκρατία θα γίνονταν μόνο με το πέρας ολουνών από ειδικά τεστ μορφωτικής στάθμης γνώσεων, μέτρηση διανοητικών ικανοτήτων, εμπέλειας της αντιληπτικής κεραίας, για σωστή και δίκαιη βαθμολογική κατάταξη.

Μόνο έτσι μπορεί να επιβληθεί αξιοποίηση της παιδείας και των πηγαίων και γνήσιων δυνάμεων του λαού, κοθητή αξιοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη.

Τα δικαιολογητικά μόρια, σε χρόνια υπηρεσίας, και άλλα κοιροφέξαλα για επίσημες θέσεις σε πόλεις... και ραχάτι και τυφλώση στη νεολαία... και δυσκινησία και δυσλειτουργία στον κρατικό μηχανισμό, είναι προνόμια για ανάξιους, κι επιτήδειους, καιροσκοπούς και τεμπελχανάδες... και τίποτα δεν πάει μπροστά, σε τούτον τον άμοιρο τον τόπο.

«Οι αρετές πρέπει να αμείβονται, τα ελαττώματα να τιμαρκούνται». Κι ο καθένας να παίρνει το δικίο που του αξίζει. «Ο κατάλληλος άνθρωπος, στην κατάλληλη θέση».

Διπλωματικά περι Κούβας

Ο κρέσθης των ΗΠΑ στην Αθήνα, εξέδραμε στις 15 Μάη στα Γιάννινα, για να δώσει διάλεξη στο Πανεπιστήμιο. Όμως, κάποιες φοιτητικές οργανώσεις με κινητοποίηση, κλειδαμπαρώματα και συνθήματα αποκροφής... τον απότρεψαν.

Αργότερα, μίλησε σε 20 άτομα στο ξενοδοχείο «Ξενία» κάπως ντροπισμένα, με θέμα: «Η κρίση της Κούβας το 1962».

Μίλησε στ' αγγλικά και είχε δυο διερμηνείς έναν εξ αριστερών τον κ. Μαλακάση κι έναν εξ ευωνύμων, ενώ ξέρει φαρσί ελληνικά. Τά 'χε φανερώσει αφ'

όταν τον πρωτοδιόρισε η Ουάσιγκτον, είχε και χαρακτηριστικά πως: «Η Ελλάδα είναι σπίτι μου...».

Τά 'λεγε όμως στην ὀμιλία του στο «Ξενία» από χειρογράφοι» και τὰ 'θελε όλα δικά του. Ζιγά - μονά, κορώνες, - γράμματα, όλα υπέρ των ΗΠΑ.

Αφού ἴμνησε βέβαια και την περεστρόικα και τη «γκλάσνοστ» του Γκορμπατσόφ... στα της Κούβας... εξέφειγε διπλωματικά, σαν καλός διπλωμάτης.

Όταν υποβλήθηκαν ερωτήσεις ακροατών... εκείνος είχε και ότι «η πικραιική κρίση στην Κούβα το '62 ὄφειλε τις δύο υπερδυνάμεις στο χεῖλος του πολέμου (παισιότητα του Φιντέλ και των Ρώσων, ενώ οι ΗΠΑ δεν θα επιτίθονταν...».

Ένας φοιτητής τάλμησε και του είπε: «Γιατί τότε είχαν επιτεθεί 17 φορές στον Κόλλο των Χοίρων... σφαι' λέτε πως δε θα επιτίθονταν η χώρα σας; κι σφαι' δεν εκμβαίνετε στα σωτηριακά των άλλων χωρών;». Άφωνος ο κ. κρέσθης και οι διερμηνείς τα περιέπλεκαν ανάλογα, για να τον βγάξουν κι από δύσκολες θέσεις. Ο κομβανικός λαός, ἔκανε μια επανύσταση και είχε κάθε δικαίωμα να την περιφορηθήσει. «Την ευθύνη των επανωστάσεων, φέρουν ουχι οι εκτελούντες, αλλά οι καθιστώντες αυτά, ανακούφιστοις». Έλεγε με το δικίο του κι ο Χαρίλαος Τριαντάφυλλος.

Για τη βυζαντινή μουσική

Τη Μ. Πέμπτη μίλησαν τηλεοπτικά 3 - 4 καθηγητές της μουσικής ειδήμονες, για τη βυζαντινή μουσική, αλλά κανείς δεν μπόρεσε να αναλύσει σωστά κι αληθινά το νόημα της, τα αίτια της γένεσής της, τα βαθύτερα και ουσιαστικότερα ελατήρια της ανάπτυξης και προόδου της, που ήταν ο πλήμμυρος ανθρώπινος κόπος, το αλάφρωμα και η διέξοδός του, η παρηγοριά και η ελπίδα σε μια δύναμη ανώτερη ή και από του αληθινού χριστιανισμού τα όνειρα, τη θλίψη που προκαλούσαν οι Ρωμαίοι και οι άλλοι βάρβαροι επιδρομείς στις μακραιώνες δουλειές. Κανείς δεν μπόρεσε να δώσει ιστορικά μια σωστή ερμηνεία για την αξία αυτή της μουσικής που αποτελεί την ακένωτη πηγή του εθνικού δημοτικού μας τραγουδιού, τις ψυχικές εξάρσεις και ανατάσεις, από τα βάσανα και τις συμφορές της δουλείας, κι από τα οράματα για τον κόθο της ελευθερίας και της εθνικής και κοινωνικής αναγέννησης.

Της κάλπης και του έρωτα

Γραφικός και λαλίστατος πρόβαλε στην προεκλογική ρεβάνς ο βλαχο - κεφαλονίτης κ. Τρίτσας, για να σπάσει όλες τις ρίζες των σάπιων αστικών κομμάτων, με το νεοσύστατο δικό του «ριζοσπαστικό».

Αλλά, όσο κι αν αποδείχτηκε συμπαθής, βγήκε μαυρισμένος και πολυπικραμένος ο καθημένος, και πιότερο από τα εχθρικά τα ράσα... που τον εκδίκηθηκαν, γιατί αποκειράθηκε (έξω από τις εντολές του «μεγάλου») να τους μειώ-

σει τα «μοιλικία» τους και το «θεάρεστο» μαμωνά τους. Του μπουκοτάρισαν ακόμα και τα ψηφοδέλτια στα εκλογικά τμήματα... Και δε διαμαρτυρήθηκε μόνο αυτός αλλά, και η Μιμή του η Ντενίσση: «Κοντεύω να τρελαθώ... που δημιουργούν προβλήματα στον Αντώνη μου...» Δήλωσε εκεί που πήγε να ψηφίσει. Κι αντί να ρίξει στην κάλπη το σφραγισμένο φάκελο... από τη σύγχυσή της... έριξε άλλ' αντ' άλλο. Και ζήτησε και ξαναμπήκε πάλι στο παραβάν για να ψηφίσει το ΕΡΚ.

Βλέπετε τι κάνει ο καρδιοκλέφτης, ο μικρός

Τηνε τρέλανε ο Αντώνης, όταν ήταν μπάρμπας της Κορώνης... Και: «χαράς στα μάτια του γαμπρού που διάλεξαν τη νύφη».

«Ο έρωτας κι βήχας εύκολα δεν κρύβονται».

Λίγα από τα Γιατί και τα διότι του Γιακουμή και του Νότη

ΓΙΑΤΙ, ορισμένες πριμαντόνες της θεατρικής μας ζωής όταν βάζουν υποψηφιότητα σε εκλογές αναδειχνονται βουλευτίνες και υπουργίνες, ενώ λογοτέχνιδες ποιήτριες, ποτέ καμία;

ΔΙΟΤΙ, οι πρώτες προβάλλονται αλλιώς, μ' όλα τα μέσα, εξοικειώνονται περισσότερο με το κοινό, που το ελκύουν και τις αγαπάει. Ενώ οι δεύτερες, αν έχουν ταλέντο αντοχής, ζουν και δημιουργούν και πεθαίνουν άγνωστες, σ' ένα κουβέρνο που περιφρονεί το πνεύμα και σ' ένα λαό που διαβάζει λογοτεχνία μόνο το 10 με 15%. Κρίμα! Αυτή είναι η διαφορά. Κι έπειτα, οι καλλιτέχνιδες του θεάτρου, ταυτίζονται περισσότερο και συγγενεύουν πιο στενά, διότι η πολιτική ζωή μας δεν είναι παρά, ένα δραματικό και γελοίο θέατρο (!).

ΓΙΑΤΙ, η προεκλογική μποχαίλα έφτασε σ' ένα θρίαμβο εξευτελισμού των μονομάχων του δικομματισμού και μπάφιασε την ατμόσφαιρα;...

ΔΙΟΤΙ, βάλθηκαν τη λάσπη και το βούρκο μ' εντατικό ανταγωνισμό, να τα κάνουνε χαβούζες (!) Και βάλθηκαν τον ηθικά εξαχρειωμένο πολιτικό λόγο, να τον ανεβάσουν στην πιο ελεινική του αποθέωση. Και διότι, όσο κι αν η καταδίκη της υγιεινής κοινής

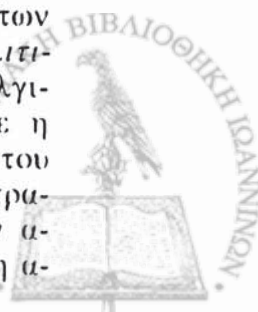
γνώμης υπήρξε καιρία, όλοι οι καυγάδες ήταν για το πάπλωμα, για τις νομές της εξουσίας, τους κανακάρηδες τους φαταούλες (!)

— ΓΙΑΤΙ, από τους 40 ή 50 χιλιάδες εκπαιδευτικούς στη χώρα, δε βρέθηκαν ίσως ούτε οι μισοί ν' αγοράσουν με τα 20 χιλιάδικα που τους έδωσε το υπουργείο Παιδείας έστω από δυο-τρία βιβλία για τα μάτια του κόσμου· κι ορισμένοι ζητούσαν ψεύτικες αποδείξεις από βιβλιοπώλες να γράφουν οτιδήποτε άλλο (ως και χαρτί σόφτεξ) πλην μόνο να μην αναφέρουν βιβλία;

ΔΙΟΤΙ, τα 4/5 των εκπ/κών, όχι μόνο δεν έχουν καμιά σχέση με τα βιβλία, που έπρεπε να είναι τα βασικά εφόδια και όπλα τους, αλλά είναι παγερά αδιάφοροι κι εχθροί του βιβλίου γενικά. (Εξαιρούνται ασφαλώς οι γεννημένοι για δάσκαλοι, μελετητές βιβλιόφιλοι και γνωστικοί, φωστήρες). Δυστυχώς, οι μη έχοντες σχέση με τη μελέτη βιβλίων, οι ακαλλιέργητοι, οι νωθροί και οι άχρηστοι, αυτοί έθαψαν στα χρόνια μας την παιδεία, τον «άταφο νεκρό» όπως τη χαρακτήρισε προπολεμικά ο μεγάλος δάσκαλος Δ. Γληνός.

— ΓΙΑΤΙ, οι Ελληνίδες ψηφοφόρες υποτίμησαν τόσο το φύλο τους στις εκλογές τις 18 Ιούνη και δεν έβγαλαν στη νέα Βουλή ούτε την κ. Κυπριωτάκη - Περάκη, ούτε καν την κ. Καλλιόπη Μπουρδάρα;

ΔΙΟΤΙ, υπήρξαν αχάριστες οι αθηναίες. Έγραψαν ακόμα και την ισότητα των δύο φύλων (που ιδρωκοπήθηκε τόσο η πρώτη) στα... Μα και τις έγες που τόσο πάλεψε η κομμα-τού η δεύτερη, χωρίς μπουρδολογίες... Αυτό θα πάθαινε ίσως και η άλλη «διύσημη...» των ακαταλόγιστων δαπανών υπέρ των φίλων της, η ρέκτισσα των «πολιτιστικών πρωτευουσών», και των ελγινείων μαρμάρων... Αλλά, πρόλαβε η πονηρή και ο «μεγάλος» (παλιά του αδυναμία) την εσιγούρεψε στο επικρατείας. Αίσχος λοιπόν, να μείνουν ασταύρωτες τόσες έγες. Μεγαλύτερη α-

γνωμοσύνη, δεν έχει ακουστεί στη νέα ρωμοσύνη (!)

- ΓΙΑΤΙ, τόση αρχομανία και αλαζονεία για το πρωθυπουργιλίκι κι όχι μόνο οι «μεγάλοι» οι μονομάχοι, παρά και οι μικροί για το βουλευτιλίκι, σ' όλη την προεκλογική και χρηματοσπάταλη αναμπουμπούλα:

ΔΙΟΤΙ, όποιος καβαλάει το άτι της εξουσίας, γιομίζει τη σακκούλα. Κι αφού κανείς δεν είχε πρόγραμμα... αλλησπαράσσανταν στο βρισίδι και στη λάσπη κι άναψαν τα αίματα και οι σκασίλες του λαού και τους άφησε από κλειοψηφία στη Βουλή μπουκάλα να βουρλίζονται και να τεμενάρουνε το Φλώρο... για να μη χάσουν την κουτάλα (!)

ΓΙΑΤΙ, ο λαός ζητάει την «κάθαρση» για τις ρεμούλες και τα σκάνδαλα. Κι όλο οι τιμωρίες γίνονται φοίσκες και μπουρμπουλήθρες στον αέρα:

ΔΙΟΤΙ, μπλέκει πάντα με σάνδαλα - μάνδαλα... και δεν μπορεί να εκδικηθεί για «μια του ψεύτη, δυο του κλέφτη, τρεις και την κακή του μέρα».

ΓΙΑΤΙ, ο νέος Ίμπν Σαούντ, με το μεταφερόμενο και υπουργοποιημένο χαρέμι του, 8 χρόνια μονάρχης και δικτάτορας, πάντα αφ' υψηλού διόριζε κι απέλυε υπουργούς κι ούτ' επισκέφτονταν ποτέ κανένα υπουργείο:

ΔΙΟΤΙ, ένας μαχαραγιάς και στα γεράματά του, δεν ευκαιρεί... και οφείλει νά 'ναι πάντα κόκορας και μπίχτης στις τουρλουμοβσικές του παλακίδες (!) Υψηλά καθήκοντα φίλε μου (!) Άλλωστε, για τέτοιες επισκέψεις σε υπουργεία και σε τράπεζες... είχε τον «κολλητό» του 25 χρόνια, το γλειφτοπόδη και θελήματά του «μπάρμπα» ή «Ρώσο»... κι ας τονε κλώτσησε τώρα γανωμένον σαν γιοισοίφαρο αράπη.

- ΓΙΑΤΙ, το σύνθημα της «Κάθαρσης» των σκανδάλων το παρακαπηλεύτηκαν στις εκλογές τις 18 Ιούνη κι έμοιασε με το άλλο της «αποχουντοποίησης» μετά τη μεταπολίτευση του 1975:

ΔΙΟΤΙ, και τα δυο συνθήματα, οι έχοντες μνήμη και κρίση, ήταν προκαταβολικά πεπεισμένοι, ότι, αυτά τα φληναφήματα αποτελούσαν σακουνόφουσκες, κοίφιο κοπανιστόν αγέρα, αστεία, και γελοία υπόθεση δημαγωγίας... Πόσο δίκιο είχε κι ο Ερ. Ίψεν όταν έλεγε: «Χίλια λόγια δεν αξίζουν, όσο μια πράξη».

- ΓΙΑΤΙ, τα εκατομμύρια τις μικροκαταθέσεις των Ελλήνων πολιτών της μεσοαστικής και μικροαστικής τάξης, τα παίζουνε μπιλιάρδο οι ευνοιοκράτες και οι διάφοροι τυχοδιώκτες, λωποδύτες και απατεώνες με τα ανεκδιήγητα κι ανώμαλα εκμεταλλευτικά τραπεζικά σιστήματα:

ΔΙΟΤΙ, αυτοί οι λυμεώνες, δεν ζουν χωρίς τεμπέλικη ευμάρεια, χλιδή, βίβλες, σαμπάνιες, δεξιώσεις, κότερα, μερσεντέδες, μακροπρόθεσμα και χαρισματικά μεγαλοδάνεια. Ας είν' καλά γι' αυτούς το σύστημα, που κάνει κατά πως λέει κι η παροιμία:

«Άλλους να σπέρνουν, να θερίζουν κι άλλους να τρών να μακαρίζουν».

- ΓΙΑΤΙ, κατέλαβε η Αλόμα (αρχηγός των τραβεστηδών της Αθήνας) την οδό Θεμιστοκλέους προεκλογικά και ματι παράτησε τη Συγγρού:

ΔΙΟΤΙ, ήθελε να μιμηθεί απόλυτα την Τσιτσιολίνα (!) Και αφού η Νου - Δου έλεγε: «Αξίζουμε και μας αξίζει μια καλύτερη Ελλάδα...». Κι αφού το Πασόκ υπόσχονταν «καλύτερες μέρες...» η Αλόμα ήθελε να υποσχεθεί κι αυτή στην εφηβική μαρίδα «καλύτερες νύχτες...».

Άλλωστε είχαν κι έχουν και τα τεκνά το δικό τους κόμμα το ΠΑΚΙ (Πανελλ. Αδέσμευτο Κίνημα Ισότητας). Και η συγκέντρωση έπηξε από 500 νταρούς (κρίμα που δεν πήγαν κι οι φίλοι του Ταχτσή οι λογοτέχνες της παρακουλτούρας να τον ανακηρύξουν «άγιο»), όταν η Αλόμα έβγαλε ομιλία με τα τα στήθια της έξω. Ήβρε ευκαιρίες εκμαυλισμών και μοίρασε και πορνοταινίες. Έτσι καταχειροκροτήθηκε η ζαλιάρη (!) Ζήτω η Ελλάς, να την κλαις και να γελάς, πάει μπροστά και θριαμβεύει (!)

ΓΙΑΤΙ, αναστατώθηκαν στις 15 Απρίλη στο Μπραχάμι γυμνασιόπαιδα, λυκεσπαιδα, γονείς και κηδεμόνες, που παραλίγο να λυντσάρουν έναν θεολόγο κιναιδόπαπα;

ΔΙΟΤΙ, αυτός ο τάλας ο Νικόδημος, καλοθρεμένος, παχουλός και με σταυρούς και λευτεροκουνήματα, που τα συγκάλυπτε το ράσο, ερχόμενος από το αδελφάτο της Αγγλίας και προηγμένος σε αρχιμανδρίτη... από τα πολλά της πισωστρέφειας σουτζούκια κι αγγουράκια, πλήρωνε, ξεπλάνευε και ξεπαρθένευε στην παστάδα του, ακόρεστος, «νταβραντισμένος», 15χρονα αγορομάνουλα... και μ' έμπειρα και εκπ/κά τερτίπια στο πολυοργωμένο λούκι του. Αλλά την έπαθε ο καημακλής (κι ας μη δεν είχε έητζ) που τον μυρίστηκαν οργισμένοι οι γονείς... και οι καταγγελίες πήγαν στον αρχιεπίσκοπο. Έτσι, ο προκαθήμενος, υπερασπίζοντας και το γόητρό του φύλου του αντρικού, υποσχέθηκε να τον ξυρίσει, ή να τονε στείλει πάλι πεσκέσι στο τεκνο - βασιλείο της Αγγλίας. Εδώ, δεν τη χάρισε του παπα - Κατινά που ήταν από τους αποπάνω... και θ' άφηνε το Νικόδημο τον αποκατιανό; Οψόμεθα εις Μπραχάμιον!

ΓΙΑΤΙ, οι Δυτικογερμανοί ηγέτες μ' εντολή ως φάνηκε και του Μπους και της Θάτσερ, επιφύλαξαν θριαμβευτική και παλλαϊκή υποδοχή στον Μ. Γκορμπατσόφ αποκαλώντας τον και «λαμπρότερο πολιτικό αστέρι του σημερινού μας κόσμου;»

ΔΙΟΤΙ, ο Γκόρμπι, όπως τον αποκαλούσαν τρυφερά λατρευτικά, τους τα δίνει όλα, ό,τι του ζητούνε...

Άλλωστε, τι άλλη μαρτυρία θά 'θελε κανείς από τούτη την αλλαξοσκορδόπιστη δήλωσή του;

«...Πρέπει ν' ανοίξουμε το δρόμο σε κάθε τι που θα συμβάλει ν' αλλάξει ριζικά η κατάσταση. Να γυρίσουμε τον εργάτη γης πίσω στη γη του, στα μέσα παραγωγής, να τον κάνουμε νοικοκύρη της υπόθεσης...».

Φτάνει μόνο ν' αναφέρουμε και το γεγονός ότι τα παλιά τζαμιά και τα μοναστήρια που από το 1923 είχανε γίνε βιομηχανικά κέντρα που έφτιαχναν

τρακτέρ και άλλες μηχανές... τώρα έκλεισε ο Γκόρμπι τα εργοστάσια και ξανάνοιξε τις εκκλησιές και τις μονές και χτίζουν και καινούριες, για να γεμίζουνε προσκυνητές του αλλάχ και των άλλων θεών, της «επουράνιας βασιλείας» και της αιώνιας μεταφυσικής μακαριότητας και βλακειάς (!) Χαίρε ω χαίρε περεστρόικα, ότι μεγάλα και θαυμαστά τα έργα σου, α, εποίησες διά την λύτρωσιν των ψυχών (!)

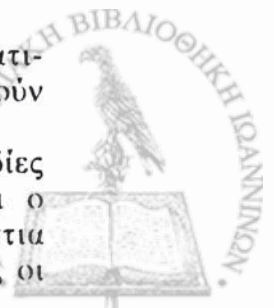
ΓΙΑΤΙ, τα κινεζόπουλα έχασαν τη μάχη στην πλατεία «Τιενανμέν»; Μήπως δεν ήξεραν να χειριστούν καλά τ' αρπαγμένα όπλα; Η μήπως ο θεός της Κίνας ο Κομφούκιος αγάπησε τα παιδιά, αλλά και τους νοικοκυραίους;

— ΔΙΟΤΙ, η πολιτική των «ανοιχτών θυρών» και η επίσκεψη του Γκόρμπι, δεν ήταν μόνο το πνεύμα αλλά και το οινόπνευμα. Δεν ήταν μόνο τα στενά σουβλοπαντάλινα, τα καραβοπάνινα του Λεβή, που τα δυσκόλευαν στις κινήσεις τους... Απότυχαν διότι, δεν πρόφτασαν να καλέσουν στο Πεκίνο, για επιτελικό τους αρχηγό, το φίλο μου τον κ. Πάγκαλο...

— ΓΙΑΤΙ, η άπραγη και άχρηστη οργάνωση της «Διεθνούς Αμνηστίας» έκανε την παρουσία της στις 5 Μάη από την τουβούλα μας και μίλησε με μια εκπρόσωπό της στην Αθήνα για την κατάργηση της θανατικής ποινής;

— ΔΙΟΤΙ, η αντιπρόσωπός της, ήτανε μια νοικοκυρούλα κ. Κωστάκου, που για να δείξει κι αυτή την ανάλατη κι αλαφρόκαρδη, ανθρωπιστική συμπόνια για τους εθελούσιους φονιάδες και με αναληγησία και αδιαφορία για τα θύματα, που γι' αυτή δεν τα γέννησαν μάνες... παράτησε η καημένη και το φαγάκι της που τσίκνισε στην κατσαρόλα.

ΓΙΑΤΙ, οι Βρετανοί είναι τόσο φανατισμένοι στο φούτμπωλ και προκαλούν συχνές τραγωδίες στα γήπεδα; ΔΙΟΤΙ, οι Άγγλοι τέτοιες τραγωδίες τις έχουν ψωμοτύρι. Η μανία κι ο τυφλός φανατισμός είναι αρρώστια και συρμός. Κακή επιδημία, όπως, οι

κείνες στην Αφρική, τα ναρκωτικά στην Αμερική, οι μαύρες μαγείες στην Ασία... οι αλληλοεξοντώσεις στο Ισλάμ και οι σκοτωμοί για τις άλλες τρελοθησκείες.

‘Αλλ’ αντ’ άλλα...

Οι πιστοί σύμμαχοι, δορυφόροι και δορυφορίσκοι των ΗΠΑ και της τάχα φιλειρηνικής πολιτικής στην Ευρώπη, προσποιήθηκαν ότι, αποκρούουν τον εκσυγχρονισμό των πυραύλων του Μπους στη Δυτική Γερμανία... και τάσσονταν δήθεν υπέρ του αφοπλισμού!

Αλλά, μόλις ήρθε στην Ευρώπη, στα τέλη Μάη, ο σαρκοβόρος, αρχιγέρακος, αρχηγός και τους έτριξε το ράμφος... σίναξε το νατοϊκό κοκάδι του στο μαντρί, κι όλα του δήλωσαν υποταγή (!) Συν και ο πολύς ο Κωλ με τις αρχικές του αντιδράσεις. Συν και ο «μεγάλος» των «έξη» του μπανανιστάν (!)

Όλοι τους έσκυψαν τα σβέρκια και τους έριξε και φάκα, τύπου Καραγκιόζη προς Χατζατζάρη.

Οι «φιλειρηνιστές» μιλούν και ωραιοποιούνται από τη μια τάχα για την ειρήνη, κι από την άλλη, φτιάχνουν και πουλάνε όπλα, για να σκοτώνονται οι λαοί! Πιστοί βλέπετε στο αξίωμα: «Μίλα για ειρήνη κι ετοιμάσου για πόλεμο». «(Οι φωνές φωνές Ιακώβ και οι χείρες χείρες Ησαΐ)».

Άλλωστε, ο υπεραφέντης τό ‘χε κει, όταν ήταν αντιπρόεδρος του Ράμπο Ρήγκαν: «*Ίσως είναι αναπόφευκτη μια ιδρογονοβόμβα από μας στην Ευρώπη, έτσι για δοκιμή*».

Τώρα που έγινε και πρόεδρος, ας έχουμε το νου μας, μη μας τη ρίξει για τρανό κουφέτο, στο πάντρεμά του με το Γκόρμπι...

«Όταν μικρομαθαίνεις δεν μεγαλοσφήνεις».

Αλήθειες για το κινέζικο δράμα

Πολλά πειραματικά στάδια πέρασαν οι Κινέζοι ηγέτες στο καθεστώς που εγκαθίδρυσαν από το 1949, κερδισμένο βέβαια με την επανάστασή τους.

Όμως, η «πολιτική των ανοιχτών θυρών», στάθηκε γι’ αυτούς νόμισμα με δύο όψεις. Με το «ουδέν καλόν αμιγές κακού», μυγιάστηκε ως φάνηκε σιγά σιγά, από τα ψυχοφθόρα υλικά αγαθά, ένα μεγάλο τμήμα νεολαίας. Σύνδρομες επιδράσεις.

Ζήλησαν μάλλον κι αποθύμησαν τον αμερι-

κάνικο «παράδεισο» του νόμου της ζούγκλας, του «ο θάνατός σου, η ζωή μου», την κοινωνία της θεωρίας: «ο άνθρωπος στον άνθρωπο = λύκος».

Ίσως βαρέθηκαν να είναι κειθαρχημένοι, μονιασμένοι, χτίζοντας το νέο σοσιαλιστικό τους καθεστώς.

Άλλωστε 4 δεκαετίες, είναι πολύ λίγες για τον πολυπληθέστερο και τόσο ανήσυχο λαό του κόσμου (που τους άρχισε το 1949 ο Στάλιν τη βοήθεια, απ’ το κουταλοπήρουνο) για να φτάσουν σ’ ένα ανώτερο επίπεδο προόδου στον τόπο τους.

Οι νέοι βέβαια, σε κάθε χώρα, έχουν φλόγα και ορμή για δράση. Αλλά, δεν έχουν ώριμη κρίση και γνώση, γιατί ο χρόνος για μελέτες και βιώματα είναι λίγος, ως την εφηβεία τους.

Γι’ αυτό υπεύθυνοι είναι και οι ηγέτες, που θά ‘πρεπε να τους μάθουν να σέβονται και να τιμούν και τις μεγαλύτερες γενιές και τις περιουσίες του λαού και των προγόνων τους. Να σέβονται αλλήλους, και πολύ περισσότερο τα κεκτημένα αγαθά τους. Να σέβονται τη μνήμη των πρωτοκόρων επαναστατών ηγετών και του Μάο, που με την καθοδήγησή του και με 12 άντρες, δημιούργησε τη «Μεγάλη Πορεία» και ακολύτρωσε αυτόν τον ταλαιπωρο λαό, και γέμισε τα στομάχια του Ρίτσι. Και τον εμπήσε στη δουλειά και στη μόρφωση. Τον απάλλαξε από την πείνα, το όπιο, την αρρώστια, τη δυστυχία και τον κεθαμό στους δρόμους, από τα 30 και 40 χρόνια που βρίσκονταν τότε ο μέσος όρος ζωής.

Αυτός ο λαός με τους παλιούς ηγέτες του, πέρασε αναρίθμητες δυσκολίες και αντιξοότητες, ώσπου να φτιάξει τη Λαϊκή Κίνα μεγάλη δύναμη.

Έτσι, το καθεστώς, δεν μπορεί να μη προσφέρει στους νέους του, ισοτιμία στη μόρφωση, κειθαρχημένη εργασία, ατομική και κοινωνική αξιοπρέπεια.

Γιατί λοιπόν παρασίρθηκαν με τη «Φωνή της Αμερικής» στ’ αυτιά τους και τα λοιπά ζιζάνια... και ξεσηκώθηκαν για χαλασμό;

Φόρεσαν και τα ξεφτισμένα της μόδας τζίνια του εβραιοέμπορα Λεβή από το Νιού Τζέρσεϋ, έστησαν και το άγαλμα της αμερικάνικης «ελευθερίας» στη μέση της πλατείας της «Ουράνιας Γαλήνης» και δώστου λοιπόν, με το πρόσημα της «ελευθερίας και της δημοκρατίας» να κύψουμε, να ρημάξουμε, να κλέψουμε, να σκοτώσουμε. Φωτιά σε τρένα και λεωφορεία, σε γυμνούς στρατιώτες κι αξιωματικούς (αδέρφια τους που δεν έφταιγαν) μ’ ένα λόγο, σχλοκρατία κι αντεπανόσταση, να φέρουνε τη δυτική ελευθερία που σημαίνει: να πίνεις χασίσι, να εκβιάζεις, να κλέβεις, να τεμπελιάζεις, να αλητεύεις, να φονεύεις, να γκρεμίζεις, ότι έχτισαν οι πατεράδες σου με τόσο μόχθο!...

Αυτή είναι η λογική και η ηθική του αμερικάνικου τρόπου ζωής.

Αυτή μυήθηκαν και ζήλησαν τα κινεζόπουλα.

Ιώρα, τα στελέχη τους κάθονται στα εδώλια με τις χειροπέδες και τα κεφάλια κρεμασμένα.

Ασφαλώς θα μετάνιωσαν, γιατί, πρώτα αυτά προκάλεσαν. Δεν τα σώζουν όμως οι πράκτορες τους και οι καθοδηγητές τους. Ο Γκόρμπι ας κοιτάξει την καμπούρα του και τα δικά του χάλια στη χώρα του.

Είναι Ολιβερό βέβαια, που οι Κινέζοι ηγέτες, εφαρμόζουν τη σκληρή τιμωρία του «οφθαλμόν αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος».

Έπρεπε να μαζέψουν όλους τους ένοχους και πρωταίτιους και να τους βάλουν για λίγα χρόνια σε αναγκαστική εργασία. Για να μάθουν να δουλεύουν, να πειθαρχούν και να μορφώνονται.

Είναι καιρός, τα όποια τρελά νιάτα, να μαθαίνουν και να συνειδητοποιούν την παρακάτω φιλοσοφική διαπίστωση και αξίωση του παππού τους του Μάο πως: «Όλες οι εξουσίες και οι πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις των λαών, απορρέουν από τις κάνες των τουφεκιών...». Και να οι Κινέζοι ηγέτες τι δήλωσαν στη «Λαϊκή Ημερησία» του Πεκίνου:

«Υπάρχει μια τάση στον κόσμο να εξαναγκάζονται οι κομμουνιστικές χώρες να εγκαταλείψουν τον κομμουνισμό και να γίνουντα καπιταλιστικές, υπό τον έλεγχο του μονοπωλιακού κεφαλαίου. Αντιτιθέμεθα με αποφασιστικότητα σ' αυτή την τάση. Η κομμουνιστική Κίνα δεν θα γίνει πάλι θυγατρική επιχείρηση του διεθνούς καπιταλισμού».

Ο ηγέτης των φοιτητών Βου Καϊσί που διέφυγε από το Χονγκ Κονγκ και βρέθηκε στον «1.λ. κόσμο»... μίλησε ότι: «οι διαδηλώσεις εξελίχθηκαν σε αντεπανάσταση. Επιδιώκουμε ανατροπή του καθεστώτος κι εγκαθίδρυση νέου πολυκομματικού και φιλελεύθερου...»

«Φιλανθρωπίες» κι ευλογίες

Τόσο οι ΗΠΑ, όσο και οι μεγάλοι τους σύμμαχοι Αγγλία και Γαλλία, παρασταίνουν τους μεγάλωψυχους δανειοδότες και ψωμοδότες των «πεινασμένων και δύστιχων» λαών του κόσμου.

Αυτές οι πονετικές παραμάνες της ευμάρειας και του κορεσμού, θα ήταν καλό να κοιτάνε πρώτα τα δικά τους οικονομικά προβλήματα.

Η υποκριτική πατρώνια υπερατλαντία, που υπερμαχεί, πιπιλίζοντας και την τσίχλα της παραλευθερίας (γράφει αναρχίας) ας μειώσει τα δικά της υπέρογκα χρέη, τα περίπου 850 δις δολάρια. Ας θρέψει τα 40 εκατομ. πεινασμένους του δικού της πληθυσμού.

Όσο για τον «παράδεισο» της κ. Θάτσερ, τότε γνωρίσαμε, οικτίροντας και τις ύθλιες και πειναλέες συνοικίες του Λον-

δίνου και των άλλων πόλεων· συνάμα και τη βρώμικη και μολυσμένη ατμόσφαιρα των λιμανιών και των ποταμιών της. Καθώς και της αριστοκρατίσσης Φραγκιάς, τις κοινωνικές αντιθέσεις και διακρίσεις, τους πληθωρισμούς και τις ακρίβειες, που, ένα σάντουιτς, ο ρωμιός το πληρώνει στο Παρίσι ή στη Νίκαια 1.500 δρχ.

Οι «μεγαλόψυχες» και «φιλάνθρωπες» πατρώνες, είναι σαν τις γκαμήλες που δε βλέπουνε ποτέ την καμπούρα τους (!)

Αυτές οι καλές Σαμαρίτισσες και προστάτριες του σύμπαντος φτωχο - κόσμου, έχουν τις ευλογίες του πάπα Ιωάννη και ποιός τη χάρη τους (!) Πρόσφατα ο ποιντίφηκας που επισκέφτηκε τον κ. Μπους δήλωσε δεόμενος στον «ύψιστο»: «Ο θεός να ευλογεί την Αμερική και να την κάνει πάντα δυνατή για την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας».

(Αψού... Ποιός ασεβής φτερνίστηκε;)

Έργα νόμων

Ένας Αμερικάνος, 28 χρονών ο Πάτρικ Φλάναγκαν εκτελέστηκε πρόσφατα, γιατί είχε σκοτώσει δυο ομοφυλόφιλους στη Νεβάδα. Εδώ, ποιός πληρώνει για τα δυο παλικάρια τους χωρ/κες που σκότωσαν οι δραπέτες στις φυλακές Λασιθίου; Ποιός θα πληρώσει τα έξοδα του κυνηγητού τόσες μέρες σ' όλη την Κρήτη, για να τους ξανασυλλάβουν, να τους ξανακλείσουν... και κάποτε γρήγορα να ξαναβγούν από τα παράθυρα των επεικών και νερόβραστων νόμων, για να συνεχίσουν τα μακάβρια εγκλήματα στη χώρα μας, καθώς γιατί εμείς δεν ξέρουμε ούτε να δικαϊώνουμε, ούτε να τιμωρούμε. Κι ας έλεγε ο Ισοκράτης:

Τα ευεργετούμενα σκυλιά δαγκώνουν όμοια διαβάτες και αφέντες.

Ένας άλλος άντρας στις ΗΠΑ, ο Μ. Λίντσεϊ σκότωσε μια χήρα για να της κλέψει τα δώρα της... και εκτελέστηκε στην ηλεκτρική καρέκλα στο Άτμορ της Αλαμπάμας.

Άλλος επίσης, ο Στ. Μακόι που βίασε στραγγάλισε και κακοποίησε μια 18χρονη, εκτελέστηκε με δηλητηριώδη ένεση χημικών ουσιών, στο Χιούστον.

Εδώ, στη μπανανία μας, πόσοι εκούσιοι και ειδεχθείς φόννοι γίνονται, που γεμίζουν οι φυλακές, κι ο λαός τσιζει από το υστέρημά του τους φονιάδες... Αλλά, μόνο και πάντα με αντίποινες τιμωρίες ικα-

νοποιείται το αίσθημα της λαϊκής δικαιοσύνης.

Θυμάστε στα νεώτερα χρόνια, να εκτελεστεί στη χώρα μας κανένας εθελούσιος φονιάς;

Αλίμονο! Γι' αυτό πληθαίνουν τα εγκλήματα. Τι κρίμα, για τα θύματα!

Ως κι ο Ραμπιτράνθ Ταγκόρ που ήτανε τόσο διάσημος ανθρωπιστής ποιητής, διαπίστωνε:

«Μονάχα αυτός που αγαπά, μπορεί και ξέρει να δικάζει και να τιμωρεί».

Περεστρόϊκανά μπουμέραγκ

Στη Ρωσία του «σωτήρα» Γκόρμπι, σήμερα, τη νεολαία δεν την καθοδηγούν ο Μαρξ και ο Λένιν. Αλλά, ο δυτικός Τύπος με εφημερίδες και περιοδικά που κυκλοφορούν ελεύθερα στα περίπτερα της Μόσχας, με όλη την προπαγάνδα τους και τον εκμαυλισμό τους. Όπως και η «Φωνή της Αμερικής» με τις εκπομπές της Τα «Νέα της Μόσχας» που ισοδυναμούν με προπαγάνδα της CIA, το «Αγκανιόκ» και τα λοιπά αντισοβιετικά έντυπα, του εύκολου κηρύσματος, του ιδεολογικού εκφυλισμού, του αστικού φιλελευθερισμού, της ασυδοσίας και του ρεμπελιού.

Τα ντίσκο, τα ροκ, τα γυμνά θεάματα, βρίσκονται σε έμφαση και ένταση.

Ο Γκόρμπι καμαρώνει κι εκπαίρεται γι' αυτόν τον εκτραχηλισμό

Οι πολιτικές και ιδεολογικές επιπτώσεις από το ξεχαρβάλωμα του «μπαλαλάικα», είναι τεράστιες. Δεν καίνε μόνο σταθμούς κι εργοστάσια, δεν προκαλούνε μόνο τερνομπιλία και σαμποτάζ σε καράβια κι αεροπλάνα, καίνε και απέραντα δάση κι ανάβουν τορικούς πολέμους, όπως οι Ουζμπεκοί με τους Τούρκους - Μεσκέ, τον άναψαν κι είχαν 100 νεκρούς... με αφορμή ένα καφάσι φράουλες.

Ο Γιάκοβλεφ, ηγέτης του Πολιτικού Γραφείου δήλωσε ότι: η κοινωνία τους διαλύεται από τους ναρκομανείς, τους κίναιδους, τις πόρνες, τους κλέφτες και τους φονιάδες, τους χιλιάδες φορείς του Έητς που κάνουν εκκλήσεις στη Δύση για φάρμακα. Αυτή είναι η νίκη του καπιταλισμού. Τι τον ήθελε στη Ρωσία τον πόλεμο με σφαίρες; Ο Γιέλτσιν δήλωσε πως, «αυτός ο κατήφορος σ' ένα - δυο χρόνια τους οδηγεί σε επανάσταση, για να πάρει ο λαός την τύχη στα χέρια του».

Και είναι απορίας άξιο και θαυμαστό, πως κράτησαν οι Αριστεροί στην Ελλάδα το εκλογικό τους ποσοστό, έστω και το 13%. Γιατί αν σκεφτόταν τα οικονομικά ελλείμματα των Ρώσων και τα εθνικιστικά τους μακελειά... χαιρετίσματα στου Σκορδά το χάνι... και μαύρη απογοήτευση.

Ποιός ξέρει από τόσο μακριά, να ζυγίσει βέβαια το δίκιο και τ' άδικο, να υπάρξ' η αλήθεια που να διαμορφώσει την κοινή γνώμη.

να γίνουν οι πραγματικές καταστάσεις συνείδηση σωστής ιστορικής καταγραφής στη Ρωσία και στην Κίνα;

Οι Ρώσοι έχουν την ουτοπία, τη διαστροφή, και την τρέλα να τα ρίχνουν όλα τα στραβά και τ' ανάποδα, τα κακά και τα εγκλήματα στον Ιωσήφ Στάλιν. Αφού τον έχουνε βγάλει και «πρώτορα της τσαρικής Ασφάλειας» από το 1905 ως το 1912. Τώρα, τον βγάζουν και κύριο υπεύθυνο για τους πάνω από 20 εκατομ. νεκρούς που έχασε η ΕΣΣΔ, στον πόλεμο με το Χίτλερ.

Ας μη βιάζεται όμως ο νέος Καίσαρας να ανατρέψει ό,τι καλό και στέρεο βρήκε από τους προκατόχους του κι από τον ιδρώτα του σοβ. λαού, γιατί θά 'ρθει η ώρα που θα λάβει κι αυτός «τα του Καίσαρος τω Καίσαρι».

Είναι τόσες οι ελλείψεις αγαθών και οι ταραχές, η ιδιωτική εκμετάλλευση και η μαύρη αγορά, που όπως έγραψε η «Πράβντα» «συνελήφθη και ομάδα νεαρών που προσπάθησε να καταλάβει το Σταθμό διακίνησης φυσικού αερίου». Ουαί της περεστρόϊκας (!)

Στη Μόσχα το κορνό πάει τώρα σύννεφο. Ψήφισαν νόμο υπέρ του κιναιδισμού. Έχουν ειδικό εκδοτικό οίκο και σκανδαλιάρικα θεάματα. Παρελάσεις μανεκέν ολόγυμων Ρωσίδων σε κορνοπεριοδικά Ανατολής και Δύσης. Όσα παρακμάζον και ξεφτιζούν εδώ, τα παίρνουν και τα χύφτουν, έκπληκτοι εκεί, ως αγαθά που ανήκουν στις ατομικές «ελευθερίες». Σα δε ντρέπεστε αρκούδατζήδες, Αλλά, δε φταίτε εσείς. Φταίει η παρανοική σας ηγεσία. Δεκαπέντε πακάδες βγήκανε βουλευτές. Οι παλιοί αντιδραστικοί οργανώνονται γερά, και αμείβονται με δολάρια κρυφά, από κολασίους πράκτορες. Λένε ακόμα πως, θα εξορίσουν και τον Λένιν από το Μαισβαλείο του!

Δεν άφησαν αξία ορθή, ο Γκόρμπι και οι άνθρωποι του. Στήνουν ως και μνημεία που αφορίζουν και καταλασπώνουν το ίδιο το ένδοξο παρελθόν τους. Όμως, «όσοι σπέρνουν άνεμους... θιέλλες θερίζουν».

Απομυθοποίηση Κρόνου

Ο αγιατολάχ Λομεινί, πριν πεθάνει, τον τελευταίο καιρό, δε χόρταινε αδερφικό ισλαμικό αίμα!

Παράλληλα με το ενάμιση εκατομ. νεκρούς στον πόλεμο με το Ιράκ, με τις χιλιάδες που εκτελούσε στο εσωτερικό, ιδεολογικούς του αντίκαλους, ή και αθώους Πέρσες πατριώτες, (φτάνει να του 'βάζαν στ' αυτί την παραμικρή υποψία) εξόντωσε κι εκατοντάδες συνεργάτες του και κυβερνητικά στελέχη...

Είχε καταντήσει ο πιο καχύποκτος γερο - μισάνθρωπος και αδηφάγος νέος Κρόνος, που καταβρόχθιζε με ακόρεστη αιμοβορία, τα ίδια τα παιδιά του!

Τέτοιος αιμοδιψής Κρόνος, ξεπέρασ' εκείνον

της μυθολογίας και καταγράφηκε στην ανθρωποφαγική τραγική πραγματικότητα των ημερών μας.

Κάποτε, όταν θα βγει στο μέλλον η μαύρη βίβλος, όλων των τρομερών και αναποκάλυπτων ως τώρα εγκλημάτων στο Ιράν, ο θεός σχωρέστον αυτός γκουρού της Περσίας, θα καταρίψει ρεκόρ και θα επιβραβευτεί με το αιώνιο ανάθεμα του λαού του... καθώς, ο Σάχης και ο Μωσαντέκ, ήτανε άγγελοι μπροστά του.

Ώσπου στο τέλος, δεν του περίσσεψαν χρόνια για να... «μάχαιραν που έδινε, μάχαιραν θα λάβαινε».

Η ΕΣΣΔ που γίνεται Ρωσία

Καλά βαστούσε η ισορροπία των δύο κόσμων ως το 1985. Αλλά από του παρουσιάστηκε ο καπετάν - περεστρόικας... η πλάστιγγα του πολιτικού και ιδεολογικού κέρδους, κλείνει προς τον καπιταλισμό. Αν σήμερα η Σοβ. Ένωση λέγεται ακόμα ΕΣΣΔ, αυτό κρατιέται από τη νεότερη επαναστατική και σοσιαλιστική της υπόσταση. Τώρα πια, έγινε ουσιαστικά, Ρωσία του Γκορμπατσόφ.

Γιατί, τι να τον κάνουμε τον τύπο μπροστά στην ουσία; Ο πιστός οπαδός και φίλος του Ρήγκαν, του Μπους, της Θάτσερ του Κωλ «Γκόρμπι» έγινε «το λαμπρότερο αστέρι της πολιτικής σήμερα σ' όλο τον πλανήτη». Έτσι τον αποκάλεσαν πρόσφατα, καθώς τους δίνει «γην και ύδωρ» και «προς Θεού να βοηθήσουμε όλοι να πετύχει η περεστρόικα» (Θάτσερ). Τα εθνικιστικά κινήματα στην πρώην ΕΣΣΔ, ξεσπάνε το ένα κοντά στ' άλλο... Κι αλληλομακελλούνται!...

Δεν είναι ανάγκη ν' αναφερθούμε ονομαστικά. Τα κρούσματα και τα θύματα είναι καθημερινά!

Αλίμονο στα 20 εκατομ. νεκρούς του σοβ. λαού που έπεσαν για τα ιδανικά του Σοσιαλισμού στο Β' Π. Πόλεμο!

Ποιοί όμως, ως τα χτες, έκαναν την ΕΣΣΔ υπερδύναμη;

Ποιοί την είχαν κάνει νικήτρια του Χίτλερ;

Ποιάς φιλειρηνιστής απότρεψε το μεγάλο κρυζ της μητρόπολης του ιμπεριαλισμού (7.12.1987);

Ποιάς αν δεν αποτέλεσε το σπέρτο ή το μπαρούτι, αλλά έριξε λάδι στη φωτιά στη νεολαία της Κίνας με το ταξίδι του εκεί;

Έρμοι λαοί τι παθαίνετε μ' έναν ξιπασμένο ή πουλημένο υπερόπτη, ή και υποκριτή ηγέτη, που μπορεί, ή να σας ρίξει σε βάραιρα, ή να σας ανυψώσει στους εφτά ουρανούς.

Πόσο δίκιο είχε ο Μαρξ όταν έλεγε ότι: «Κάθε λαός είναι μια δυνατότητα που πάει και για το καλύτερο και για το χειρότερο».

Ζήτημα λογικής

Ενώ ο κ. Μπους πήρε θέση υπέρ των μέτρων της κινέζικης ηγεσίας κατά των «στασια-

στών» φοιτητών, είναι έξω πάσης λογικής η οργή και η καταδίκη που απευθύνουν πολλοί αφελείς και προκαταλημμένοι, διαφόρων λαών, καθώς είναι θιασώτες στα αστικά και φιλελεύθερα καπιταλιστικά και ψευτοσοσιαλιστικά καθεστώτα. Αυτοί ρίχνουν αναθέματα κατά των Κινέζων ηγετών για τις σκληρές τιμωρίες των βασιβουζούκων διαδηλωτών τους.

Αν ήταν οι ίδιοι όμως στη θέση εκείνων των κυβερνητών, τι θα έκαναν;

Εάν αυτά γίνονταν στη Ν. Υόρκη, ή στην Ουάσιγκτον, πώς θα τους αντιμετώπιζε η υπέρμαχη της «ελευθερίας» Κυβέρνηση; Με τριαντάφυλλα, ή με καραμέλες; Αμφιβάλουμε. Μόνο με βία και αίμα. Γι' αυτό, ο κ. Μπους δικαιολόγησε τα μέτρα των Κινέζων ηγετών. 40 χρόνια καθεστώ, είναι το κινέζικο, και κάθε φορά που ξεπετάγονταν κάποιες χιλιάδες φοιτητές, τους έκαναν οι εξουσιαστές σε ποθούμενες μεταρρυθμίσεις και ανάλογα χατήρια.

Τώρα όμως, γιατί βάλθηκαν το καθεστώ να το κάνουν δυτικής μορφής;

Με ποιά λογική τα ιμπεριαλιστικά καθεστώτα που κρατάνε 500 χρόνια, (κίβδηλα και με χρήμα και βία) τις εξουσίες, έχουν την αναίδεια με μικρές εξελιχτικές πυρκαωρήσεις στους λαούς, να θεωρούνται γι' αυτούς αλάθητα;

Είναι φυσικό τα μαρξιστικά, σα νεοσύστατα, να κάνουνε και λάθη και πειράματα. Όλα όμως, γίνονται για το καλύτερο, από μεριάς συλλογικής ηγεσίας.

Πώς μπορεί όμως, ένας πρόεδρος με τόσες εξουσίες στα χέρια του (να κηρύττει και πολέμους) που είναι φερέφωνο των 360 χρυσοκάναθρων οικογενειών, να είναι αλάθητος;

Ας κάνουν την παραμικρή συνδικαλιστική εκδήλωση στις Ην. Πολιτείες σ' ένα εργοστάσιο... κι εξαφανίζονται σ' ένα 24ωρο.

Οι χιλιάδες Κινέζοι φοιτητές που σπουδάζουν με υποτροφίες σε ξένες χώρες (μερικές χιλιάδες είναι μόνο στα αυστραλιανά πανεπιστήμια) έχουν εγκλιματιστεί με τ' αναρχικά περιβάλλοντα; Έχασαν τη λογική και τη συνείδηση της πειθαρχίας;

Ζηλεύουν τις βαβυλωνιακές και δύστυχες κοινωνίες της παρελευθερίας. Διαμαρτύρονται για τα επεισόδια της τιμωρίας των νόμων της πατρίδας τους; Ενώ έχουν σύγχυση για το τι έγινε και τι γίνεται, ή τι θα έπρεπε να γίνει στο Πεκίνο;

Λιγότερη λοιπόν αχαριστία και περισσότερη λογική. Είναι απαράδεκτη η επιστροφή στο όπιο, στον πρόωρο θάνατο και στο δυσεύρητο ριζάκι... έπειτα από 4 δεκαετίες. Ο Ντισραέλι έλεγε:

«Όλα έρχονται στον άνθρωπο, όταν ξέρει να περιμένει». Τα μπλουτζίνια, τα μάλμπορ και τα φραπέδια, είναι: «μικροπράγματα που εντυπωσιάζουν τα μικρά μυαλά».

Οψόμεθα εις Σεούλ

Ιδοί συμπεριφορά ηθική, ευγενική, άφογη, και «μη μου άπτου» των γιάγκηδων στη Νότια Κορέα. Και μη μου πείτε πως αυτή τη χώρα που κόστισε και αίμα ελληνικό το 1952... την κυβερνούν τα νοτιοκορεάτικα αντρίκελα. Είναι κατοχή και προτεκτοράτο των ΗΠΑ, κι έχει την υπερκυβερνήσή του. Αλλά, μπρε μπρε, χάδια φιλελευθερισμού και δημοκρατίας που πρόσφεραν στις 30 Ιούνη, σπάζοντας πόρτες και παράθυρα χιλιάδες αστυνομικοί, (οπλισμένοι αστακοί), με βασανιστήρια ανήκουστα, ρόπαλα και δακρυγόνα και μια εκατοντάδα τραυματισμούς σε 4.000 φοιτητές του Πανεπιστημίου της Σεούλ. Οι φουκαράδες ετοιμάζονταν να γιορτάσουν κι αυτοί ένα Διεθνές Φεστιβάλ που είχε καθιερωμένο εκείνες τις μέρες στην Πιονγκιάγκ ή Βόρεια Κορέα... Κι αναρωτιέται κανείς. Τι το κακό θα 'καναν οι γιορταστικοί φοιτητές στους ντόπιους και ξένους αφέντες... και μακέλλεψαν και πετσόκοψαν τα παιδιά του κορεάτικου Νότου; Ή επειδή ζηλεύουν κι εκιδιώκουν την αδερφοσύνη της νεολαίας με το λαό του Βορρά;

Αυτά κάνουν για να όψονται τα προσηήματα της ελευθερίας και δημοκρατίας. «Ο ιακόν, ιακίτω». Κι ας μη μας λένε: Οψόμεθα εις Πεκίνο... όπου, οι ελευθεριοκάπηλοι βοήθησαν τον ξεσηκωμό των Κινέζων φοιτητών, για κατάλυση του 40χρονου Σοσιαλισμού τους. Ας πούμε λοιπόν και οψόμεθα εις Σεούλ!

Ακριβοπληρωμένα σουξέ

Απορώμε, πως είναι τόσο μαζοχικά τα συμβατικά κατεστημένα της ΕΡΤ και των δικοεταυριών. Πώς χάνουν πολλές φορές τη σοβαρότητά τους, όταν ακριβοπληρώνουν γραικίλους τραγουδιστές και ντοκιμαντερίστες, να βρίζουν και τους ίδιους καλοπληρωτές. Κι ενώ τους ψέλλουν τον αναβαλόμενο... αυτοί τ' ακούνε κ' ηδονίζονται(!) Γραβάει φαίνεται η όρεξή τους ύβρεις κι εξεφτελισμούς(!) Ντροπή και συχαμάρα. Ιδοί ένα παράδειγμα: Δεν ξέρω πόσα εκατομμύρια τους αρπάξει συχνά ο χιδαϊολόγος βεντετο-Νιόνιος, για να τους βροντολογάει παράφωνα τις εκ του προχείρου (έχοντας μορφή του χοίρου) στιχουργικές και υβριστικές του μπαλαφύρες: κι ό,τι του κατεβάζουν τα πισαέρια, τ' αμολάει από το χαρβαλόστομό του κι ακριβοπληρωμένα μάλιστα! Τι να πούμε; Ζήτω η τρελομαζόχα της μόδας (!) Πάρτε μια γείση από νεώτερα σουξέ του:

«Κωλοέλλητες μελαψές φυλές κοντοπόδα-

ρες στο χειρότερο του ελληνισμού κομμάτι στην Ελλάδα ταρπαταζοίμ...» κ.λπ. και δε συμμαζεύεται. Τι κι αν κολλοί του φωνάζουν «αίσχος» και άλλοι φτύνουν στον κόρφο τους για τις τρελές κορώνες του;

Να κι ένα άλλο αφοριστικό. Το «μαλαλίξει» επειδή πήραν το γιό του στο στρατό:

«Το στρατεύμα είναι όντως νηχταμένο καλύτερο των ίδιων του αξιών μα υπάρχει εκεί ποιόν... των συντηκίων τους θύτες για αμνηστία οι αλήτες τώρα διοικητές. Χοίντα περνάμε, πολεμάτε κι είναι πιο μαυριδερή...» κ.λπ., κ.λπ., ανεκδιήγητα, υβριστικά.

Ε, αν ήμουν υποψιγός άμυνας, θα τον έντυνα και τον ίδιο φαντάρο που τόσο πονηρά και περιφρονητικά δεν υπηρέτησε ποτέ... και θα τού 'κανα ένα κωνονάκι κάθε πρωί, με φορτωμένο το γυλιό και τις κοιβέρτες του...

Ποιάς ειθύνεται λοιπόν για τέτοιες τιμές, προβολές, ανεβάσματα και ακριβοπληρώματα τέτοιων στοιχείων; Μη μου πείτε πως φταιει μόνο το κοσσοτό της τρελής κοινωνίας που τον κάνει γούστο.

Αν δεν ήταν τα «ιθύνοντα» κανάλια και ο γελοίος Τύπος... δε θ' ανέβαινε τόσο ψηλά, δε θά 'παιρνε τόσον αέρα και τόσα λεφτά.

Όσοι είναι υπεύθυνοι για τέτοιους καρπούς και καλλιεργούν, ας τους θερίζουν μαζοχιστικά, αφού εξέλειπε η ντροπή. Αλλά βέβαια, ας θυμίσουμε και κάτι που είπε ο Β Ουγκώ «όσο ψηλά κι αν καθήσει κανείς, κάθεται στον πισινό του».

Θρησκο-χαμο-μανίες

Πριν δυο μήνες στη Νεμέα βρέθηκαν δυο νέοι απ' την Ινδία, που είχαν έρθει για να βρουν την τύχη τους εδώ. Και τη βρήκαν βέβαια ο ένας στο χώμα κι ο άλλος στη φυλακή. Γιατί τους χώριζαν οι παλαβές θρησκομανίες που διαιρούν και μακελεύουνε λαούς και όχλους. Έτσι εξαποστέλλονται μια ώρα αρχύτερα στον άλλο ανύπαρχτο κόσμο.

Δούλειαν κ' οι δυο σ' ένα τρανό κοτέτσι... Αλλά, τα μυαλά τους είχανε κουτσουλιές απ' τις Ινδίες.

Κι εκεί π' ανακατεύονταν μ' αυτές... άναψαν του «Σιχ» οι κουτσουλιές (γιατ' έχουν όλες και πολύ φωσφόρο) και μ' ένα σίδερο κοπάνισε τον «Γκάντι» στο κεφάλι και τον άφησε στον τόπο!...

Να τι κάνουν οι θρησκο-μανίες(!).

Για σκεφτείτε, αν δεν είχανε την τρέλα των αιρέσεων τους, θα ζούσαν κ' οι δυο αγαπημένοι και θα γύριζαν μια μέρα στην πατρίδα τους και στις οικογένειές τους, που μάταια τους περιμένουν.

Όμως κι αυτά τα ελεεινά θέματα των παθών τους, όπως κι εκατομμύρια οπαδοί

των χρεωκοπημένων θρησκευτών στον πλανήτη μας, δεν έμαθαν και δε συνειδητοποίησαν ποτέ ότι:

Θρησκεία σημαίνει δεσμός μ' ένα πρόσωπο ή πράγμα ιερό, εξιδανικεμένος ψυχικός δεσμός.

Η λέξη προέρχεται από το λατινικό religio. Συναισθηματικός δεσμός πίστης και λατρείας.

Σήμερα πολλές από τις σωστές έννοιες των λέξεων είναι διαστρεβλωμένες, παραποιημένες, ή άγνωστες για τους πολλούς. Και οι θρησκείες αποτελούν όχι ενότητα κι αγάπη ανάμεσα σ' ανθρώπους και λαούς, παρά πηγές διάσπασης ομαδικής και κοινωνικής και εστίες πολέμων και παθών.

Έτσι, όλα αποδείχνονται υποκριτικά απατηλά και παραξηγημένα. Και οι θρησκο-καπηλίες, «προφάσεις εν αμαρτίαις» και οι θρησκο-αμαρτωλοί «ήρξαντο χειρών αδίκων». Έως πότε όμως;

Και «αμαρτωλοί» που φύγομεν; «Εδώ κρίνονται νόμοι και προφήτες».

Για κάποια φαινόμενα

Τα απατηλά και διαστρεβλωμένα μεταφυσικά φαινόμενα των κοινωνιών που λέγονται θρησκευτικές αιρέσεις, και λογής θεότητες, δεν είναι τίποτ' άλλο παρά, αποκυήματα νοσηρών φαντασιών, αλλοπαρμένων και ανόητων διαλογισμών. Όμως, παράλληλα, είναι κι επιτήδεια, υποκριτικά και προκλητικά προσχήματα και ζιζάνια, για ολέθριους πολέμους και συμφέροντα ολιγαρχιών. Άλλωστε, ήταν πάντοτε δισειδούσιμα στηρίγματα των δυναστειών, που παραπλανούν και διαμορφώνουν αρρωστημένες καταστάσεις, με δειλίες και φόβους σε αδύναμες ψυχές, που δεν τις λυτερώνουν από μικρές, για να τις έχουν εύκολες λείες κι έρμαιες, στην ευπιστία, την πλάνη και την εκμετάλλευση.

Μα τελικά, η Αλήθεια, η λογική της επιστήμης και η σοφή και αποδειχτική ερμηνεία του σύμπαντος κόσμου, είναι ασφαλώς δυνατότερες, λυτρωτικότερες και σοφότερες από το εμπόριο των θεών και των θρησκευτών.

Πότε επιτέλους όλ' οι άνθρωποι θα μάθουν να σκέφτονται σωστά και λογικά: «Η σκέψη βγάζει τον άνθρωπο από τη σκλαβιά στην ελευθερία».

Επίκριση πολέμου

Οι διπλωμάτες ξέρουν πάντα να σπέρνουν υποσχέσεις κι ελπίδες σ' εχθρικές και πολεμικές σχέσεις ανάμεσα σε κράτη και λαούς. Ξέρουν να καλωπίζουν το ψέμα (δουλειά τους είναι). Έτσι μιλούν με προσποιήσεις και για τον τερματισμό του πολέμου στη Μέση Ανατολή.

Αλλά, ποιός από τους έξυπνους, τρώει κουτόχορτο; Αν σταματήσουν κάποιους τοπικούς πολέμους, που τους αποδίδουν πολλά και μεγάλα κέρδη... πού θα πουλήσουν έπειτα οι πολεμοκάπηλοι όπλα, σφαίρες, οβίδες και παντοειδή φονικά σιδερικά; Ο Garf Sick Αμερικάνος ειδικός, έγραψε σε άρθρο του που δημοσίευσε και το συντηρητικό «Συγκρότημα» το Μάρτη του '89, και τα παρακάτω:

«Τα γεγονότα μαρτυρούν ότι, η επιθετική αμερικανική στρατηγική των περιπολιών, μάλλον ενισχύει, παρά τερματίζει τον αγώνα των εμπόλεμων...» Κι ύστερα, μπορεί να μην είχε δίκιο ο Ζαν Ζωρές όταν έλεγε ότι: «Ο καπιταλισμός κουβαλάει μέσα του τον πόλεμο, όπως το μαύρο σύννεφο τη θύελλα»;

Εκλογές εμπαιχτικές

Να πάρει ο διάολος που δεν προφταίνουν οι πολιτικάντηδες μας στο (β)ρωμέικό τους, να κάνουν κάθε λίγο και λιγάκι εκλογές(!) Να δανείζονται ντόλαρς από τους καπιταλιστές. Να τα ξοδεύουν προεκλογικά... και να μη προφταίνουν, να κατασκευάζουν νόμους, νόμους και κόντρα νόμους, στα μέτρα τους, με το δικομματισμό τους φίνα, όταν παίρνουν την εξουσία, μια το Κέντρο, μια η Γιρονδίνα... Να μη προφταίνουν κρίμα, ούτε τους νόμους να διασκεδάζουν, ούτε τα ποταμογόφυρα να τάζουν... Και καθώς οι εκλογές, βουλευτικές και δημοτικές, γίνοντ' όλες πολιτικές και κομμα-

Κυκλοφορεί: Α. Μάλαμα

Ένα νέο έργο με τίτλο

**«Κορφολογήματα
πειράς και ζωής»**

Δοκιμακές Αποφθεγματικές

Σκέψεις και Στοχασμοί

για έννοιες και αξίες

του βίου και του πολιτισμού)

Σελίδες 320. Έκδοση «Ελ. Πνεύμα»

τικές, για ψυχαγωγία κι εκτόνωση των ρωμιών, αλλά Χάιτ πάρκ και Τράφαλγκαρ Λονδίνου. Μα τελικά να υποκύπτουν όλοι στα κελεύσματα των νόμων... Κ' οι υπεράτλαντες σφέντες να τιμωρούν τα μικρά τα κόμματα, στο περιθώριο στη γωνία... αφού κατέχουν αυτοί τ' αόρατα ηνία... Κι αφού οι πολιτικοποιημένοι δεν πειθαρχούν στα διπολικά τους κυβερνεία. Αγάλι αγάλι, τους απολιτικοποιούν κιόλας, και τους ρίχνουν στην αδιαφορία, όπως στις ΗΠΑ σε κάθε ψηφοφορία το 50% απέχει. Και αρκείται στο μαμ στο κάκα - νάνι, και στο ποδοσφαιρομάνι, στη ζωώδικη φαγοκοσμία και στη διανοητική απισχνασία. Χαίρε κακόμοιρε ρωμέ που σε εμπαιζουν, και σε κάνουν πάντα με τις εκλογές, να περιμένεις κάποιον «Γκοντό» μεσία(!)...

Νίκες αναίμαχτες

Ο στόχος της πολιτικής των ΗΠΑ στην ΕΣΣΔ, είναι ο στερεότυπος, που πετυχαίνει τα τελευταία χρόνια και σ' άλλες χώρες. Ο στόχος αυτός που είναι ο βασικός σκοπός για επιρροή και αλλοτρίωση, προπαντός των νέων, έχει τρεις συνισταμένες που αποτελούν και ενότητα στόχου και σκοπού. Να πετύχουν σε πλατιά κλίμακα:

1) Αμφισβήτηση 2) σύγκριση και 3) αποσύνθεση. Αυτές οι τρεις πτυχές, έχουν την ενότητά τους για το τελικό αποτέλεσμα.

Με τον Μ. Γ Κορματσόφ, ο Ράμπο και Σία, πέτυχαν την πρώτη και τη δεύτερη πτυχή δηλαδή την αμφισβήτηση των αξιών και τη σύγκριση των ιδεών και των ηθών και ... έλπεται η τρίτη παράμετρος.

Στην πρώτη ανέτρεψαν και σάρκωσαν τις παλιές ηγετικές αξίες του σοβιετικού λαού. Στη δεύτερη, προκάλεσαν κομπούζια και απογοητεύσεις, ως αναφορά αντιλήψεις και αναθεωρήσεις πάνω σε συστήματα.

Όλα τα μέχρι χτες θετικά στοιχεία στον υπαρκτικό σοσιαλισμό, αμφισβητούνται και σχεδόν γίνονται αρνητικά και ζητούν αναπροσαρμογές.

Και τέλος, η αποσύνθεση, που ίσως προληφθεί και γίνει μεταμόρφωση και ανασύνθεση της οργανωμένης και πειθαρχημένης κοινωνίας, σε πλουραλιστικούς κι απειθαρχους πολυκομματικούς σχηματισμούς...

Συγχαρητήρια στο Ράμπο Ρέγκαν για

τα κατορθώματά του... «Νίκας άνευ αίματος εκοίησε» και για τον αρχηγό του ΚΚΣΕ. «αρχή άνδρα δείκνυσι».

Αποφθεγματικά διδάγματα

Η σύνθετη λειτουργία της αληθινής τέχνης, μας χαρίζει:

1) Την άκρατη χαρά κι απόλαυση του ωραίου σε μια μορφή.

2) Την ενδυνάμωση και την πλατιότερη ανανεωτική απεικόνιση και διάδοση της ζωντανής ωφελιμιστικής πραγματικότητας.

3) Τη γοητεία της τεχνικής, τον ακλό, καθαρό και περιποιημένο λόγο.

4) Τη συγκίνηση με την καθαρση των παθών και τη λύτρωση και

5) τα ζωτικά μηνύματα των καιρών, και τη συναισθηματική εξιλιανίκηση του βίου.

Γαμπρός Μάλαμα

(Από το ίδιο έργο του «Λοφολόγημα πτερά και ζώης»)

Ποίηση είναι να γενείς του εαυτού σου υπέρτατος κριτής.

Ιβεν

Δε μπορούμε ν' αποδίδουμε τα κοινωνικά συναισθήματα των ανθρώπων σε θεούς, γιατί αυτά προκαλούνται και σταθεροποιούνται σ' αυτούς, κατά τον κοινό αγώνα για την ύπαρξη τους· ούτε τα θρησκευτικά συναισθήματα που ενώ προϋπήρχαν σαν κοινωνικά και ανθρωπίνια πολύ πριν από τη δήθεν εμφάνιση θεών, να τ' αποδίδουμε σε θεό.

Πλεχάνωφ

Ο βασικός σκοπός όλων των εκκλησιών, ήταν και είναι ένας και ο ίδιος: Να εμπνέουν στους άθλιους σκλάβους ότι, γι αυτούς, δεν υπάρχει ευτυχία πάνω στη γη, αλλά, είναι ετοιμασμένη στους ουρανούς· και ότι, η καταναγκαστική εργασία σε ξένα αφεντικά, είναι θεόρεστο έργο.

Μ. Γκόρνι

Λάμπρου Μάλαμα:

«Ανθολογία Σύγχρονης Ιταλικής Ποίησης» (μεταφραστικό).

Με την πειθώ των αριθμών

Η πιθαγόρεια λογική σε γεγονότα, από διάφορες επίσημες στατιστικές.

- Τα αυθαίρετα που δηλώθηκαν στη χώρα μας ανέρχονται σε 276.132.
- Τα κέρδη 30 βιομηχανιών στην Ελλάδα έφτασαν το 1988 στα 64,8 δις δολάρια.
- Το υπουργείο πολιτισμού της 8χρονης υπουργίνας κ. Μελίνας στον ερασιτέχνη Ολυμπιακό πρόσφερε 150 εκατομ. δρχ.
- Από τα 80 δις δρχ. που εισπράττει το χρόνο η ελληνική ασφαλιστική αγορά, τα 20 δις τα παίρνουν ξένες ασφαλιστικές εταιρίες. Και όσο πάμε για το 1992, τα κέρδη από τ' ασφάλιστρα θα μεγαλώνουν για τους ξένους.
- Απ' όλες τις χώρες της ΕΟΚ, η Ελλάδα έχει σήμερα τη μεγαλύτερη περιγενετική θνησιμότητα που φτάνει στο 24%.
- Ο καύσωνας (Ιούλη - Αύγουστο) του 1987, έστειλε στο θάνατο 3.000 περίπου άτομα πάνω από 60 χρονών.
- Το νέφος στην Αθήνα σκοτώνει 20 σχεδόν κατοίκους την ημέρα.
- Στα 7 τρισεκατομ. δρχ. έφτασε στη χώρα μας το δημόσιο χρέος. Στα 2 περίπου τρισεκατομ. το φετεινό έλλειμμα. Εκατοντάδες δισεκατομ. οι κλεψιές και οι ρεμούλες. Και σε 200.000 ανήλθαν πάνω κάτω οι διορισμοί στο δημόσιο.
- Μια 8μελή σπείρα, από κλεφταράδες και μαφιόζους Γιουγκοσλάβους, πρόσφατα στην Αττική, κατάφεραν 1.000 κλοπές και αποκόμισαν δεκάδες εκατομμύρια σε χρυσές λίρες, χρυσαφικά, ξένο συνάλλαγμα κι ελληνικές δρχ. Μόνο σε 3 μέρες διέρρηξαν 15 σπίτια κι έκλεψαν σε τιμαλφή, χρυσό και συνάλλαγμα 11.000.000 δρχ.
- Οι πρόσφατες ευρωεκλογές, κόστισαν για τους πολίτες της ΕΟΚ 2.317.815.000 δρχ.
- Σε σύνολο 320 εκατομ. κατοίκων των χωρών μελών της ΕΟΚ, τα 44 εκατομ. βρίσκονται σε φτώχεια, στερούνται τα προς το ζειν. Από αυτά, τα 10 εκατομ. πεινούν και δυστυχούνε.
- Στη Γαλλία από τα 55 εκατομ. τα 2 είναι άστεγοι. Ενώ στη χώρα αυτή υπάρχουν πάνω από 1.800.000 κενά σπίτια.
- Από τα 240 εκατομ. πληθυσμού των Ην. Πολιτειών, τα 40 περίπου βρίσκονται κάτω κι από τα όρια πείνας, και εξαθλίωσης.
- Κάθε ενάμιση λεπτό κι ένας, Αμερικάνος στους 60 αυτοκτονεί. Στις ΗΠΑ κάθε χρόνο, αυτοκτονούν δεκάδες χιλιάδες άτομα. Απ' αυτά, οι περισσότεροι είναι νέοι από 15 ως 24 χρονών.
- Στην Ενωμένη Ευρώπη, ως το 1996, 40 εκατομ. εκτάρια παραγωγικής γης, θα μένουν ακαλλιέργητα. Κι αν σήμερα έχει 15 εκατομ. ανέργους, μέχρι το 2.000 θα φτάσουν τις 40.000.
- Στις Ην. Πολιτείες πάσχουν σήμερα από Έητζ 143.000 άτομα κι έχουν σημειωθεί ως τώρα και 850 θάνατοι.
- Στη Μοζαμβίκη πεθαίνουν 128 άτομα την ημέρα από την πείνα.

Ηθικά παραγγέλματα

Του Ισοκράτη προς Νικοκλέα

Είναι εκαίσχυντο για τον άνθρωπο, όταν δειθθίνει δούλους, να είναι ο ίδιος δούλος των παθών του.

Ν' αποχτάς φίλους, όχι όλους όσους θέλουν τη φιλία σου, αλλά εκείνους που προσαρμόζονται με το χαρακτήρα σου.

Όταν εξουσιάζεις τους άλλους, οφείλεις να κυριαρχείς τον εαυτό σου.

Να μην έχεις την αξίωση, οι άλλοι να ζούνε κόσμια, και οι άρχοντες χωρίς ειπρέκεια.

Να δείχνεις, σ' όλη τη ζωή σου τέτοιο σεβασμό για την Αλήθεια, ώστε τα λόγια σου να εμπνέουν περισσότερη εμπιστοσύνη από τους όρκους των άλλων.

Να νομίζεις σοφοί εκείνους που μιλούν με μετριοφροσύνη για τους εαυτούς των και μπορούν ν' ασχολούνται με τα πράγματα και με τους ανθρώπους αυτούς που δε διαταράσσονται με τις εναλλαγές της ζωής, αλλά, γνωρίζουν να υποφέρουν με την ίδια ευγένεια και μετριοφροσύνη και στις συμφορές και στην ευτυχία.

★

- Στην Περσία, κατά την Πωρη κηδεία του Χομενί, άγνωστος παρέμεινε ο αριθμός των φανατικών και ανόητων οπαδών του που αυτοκτόνησαν, για να πάνε μαζί του στον «παράδεισο» προς ευγνωμοσύνη που σκότωσε ενάμιση εκατομ. παιδιά του λαού του στον πόλεμο με το Ιράκ. Αλλά, και το νούμερο των τραυματιών της παραφροσύνης και της θρησκοληψίας στην κηδεία του, ανήλθε σε 11.000.
- Στη Ρωσία του Γκορμπατσόφ ο πληθωρισμός το 1988, κιμάνθηκε ανάμεσα στο 8 με 9%, ποσοστό διπλάσιο απ' αυτό που αναμενόταν, δήλωσε ο σύμβουλος του Λγκανγκεκιάν.
- Σ' όλο τον κόσμο πεθαίνουν κάθε χρόνο 14 εκατομ. παιδιά, από αστειές κι αρρώστιες.
- Στις Ην. Πολιτείες 35 εκατομ. εργαζόμενοι είναι εντελώς ανασφάλιστοι.
- Περισσότερα από δέκα δισεκατομμύρια κιλά τοξικών υλικών αποβάλλουν κάθε χρόνο στην ατμόσφαιρα, στο έδαφος, στις λίμνες, στις θάλασσες και στα ποτάμια οι βιομηχανίες των Ηνωμένων Πολιτειών.
- Η έκθεση αναφέρει ότι περισσότερες από 300 χημικές ουσίες είναι καρκινογόνες.
- Σε νοσοκομείο της Βιέννης σκότωσαν με ινσουλίνες κι άλλα φάρμακα δήθεν ειθανασίας πάνω από 80 άτομα στις 9 Απρίλη.
- Στην Αγγλία στο γήπεδο Σέφιλντ σκοτώθηκαν για το ποδόσφαιρο 110 άτομα στις 15 Απρίλη.

Ο Αϊνστάιν συνδύασε παρελθόν, παρόν και μέλλον· και γι' αυτό θα παραμείνει αθάνατος για πολλές γενεές.

Η φαντασία είναι το εργαλείο της σκέψης. Ο άνθρωπος χωρίς φαντασία είναι άχρηστος.

Τα γράμματα είναι καλλιέργεια του νου.

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

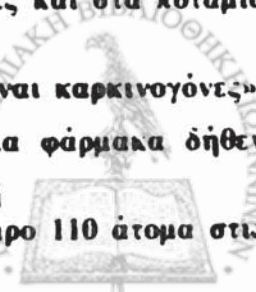
Νιώθω μεγάλη ντροπή από την αδράνεια.

ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

Ο έρωτας είναι ένας κιβόηλοποιος, που μεταβάλει αδιακοπα τα ευτελή κέρματα σε χρυσά λουδοβίκια· και ο οποιός συχνά κάνει αυτά τα λουδοβίκια πάλι ευτελή κέρματα.

Ένας άνθρωπος, εφόσον εκφράζεται η γράφει, έστω και ύβρεις, αγαπάει ακόμα. Ο θάνατος του έρωτα είναι η σιγή.

Μπαλζάκ

Μηνύματα

Στο «Ελεύθερο Πνεύμα»

Αναφορά στη σύγχρονη κουλτούρα

Μια επιστολή μικρή καμπάνια

Του Αθηναίου συγγραφέα
Μιχάλη Μοίρα

Αγαπητό μου «Ελ. Πνεύμα».

Τις παρακάτω αράδες τις έγραψα το 1985. Σου τις στέλνω με καθυστέρηση, σε μορφή επιστολής, ελπίζοντας ότι κάποια σημεία της αντιστοιχούν το ίδιο όπως τότε, στην τρέχουσα επικαιρότητα.

Ένα δυσάρεστο γεγονός, είναι, όταν καμιά φορά πέφτουν στα χέρια μας βιβλία γραμμένα από ανύξιους συγγραφείς βιβλία χωρίς αρχιτεκτονική κι αισθητική υποδομή, φιλοσοφικές και ψυχικές συγκρούσεις. Είναι με λίγα λόγια, ο σύγχρονος μοντερνισμός, ενοποιημένος με κείνη την ψεύτικη σουρεαλιστική κουλτούρα. Και βλέπετε αγαπητοί μου κύριοι, να ξεφυτρώνουν σαν τα ραπανάκια (όπως έλεγε κάποτε κι ο μέγας Ρώσος κριτικογράφος Μπιελίνσκυ), όλοι αυτοί οι μαρκήσιοι ντε Σαντ, ή Μπουκόφσκηδες, που στην ουσία δεν κάνουν τίποτε άλλο, παρά να διαστρεβλώνουν την αλήθεια και να παπαγαλίζουν τα τροπάρια της διαφθοράς.

Εδώ στην Ελλάδα, παραδείγματος χάρη, η ξένη λογοτεχνία τύπου σαβούρας και τα πορνογραφικά έντυπα που εισάγονται από το εξωτερικό, μας έχουν επιλέξει για πρότυπό τους, τους διάφορους ηθοποιούς (στουλ Ρόμπο και Τραβόλτα) καθώς κι όλους αυτούς τους πανκ τραγουδιστές των αμερικάνικων κι αγγλικών συγκροτημάτων της ροκ κι έτσι, τους βλέπουμε να διαφθείρουν τα νιάτα τους, χορεύοντας έξαλλοι και πιθηκίζοντας στις ντίσκο, ή για να ξεχάσουν τάχα τα προβλήματά τους το ρίχνουν απερίσκεπτοι στα ναρκωτικά. Εύγε πολιτισμέ! Μ' όλες αυτές τις ξενόφερτες νοοτροπίες που κατά μεγάλο βαθμό πηγάζουν από την Αμερική, οι ύπουλες οργανώσεις των σκοτεινών δυνάμεων, οι πουλημένες συνειδήσεις των ρουφιάνων, κι επίσης η έντεχνη προπαγάνδα - τηλεόραση, ραδιόφωνο, κινηματογράφος, εφημερίδες, κ.λπ., σε ποιό δαντικό βάραθρο εκφυλισμού αποσκοπούν να μας γκρεμίσουν!

Το να μιλάμε για ήθος, για Δημοκρατία και για ίσια δικαιώματα μεταξύ των ανθρώπων, δεν

κάνουμε άλλο τίποτα παρά μπουρμπουλήθρες στον ωκεανό, ενώ στην πραγματικότητα, εμείς οι Έλληνες, στο θέμα της φιλοσοφίας, τουλάχιστον, έχουμε μια τεράστια παράδοση πάνω από 3.000 χρόνια. Ωστόσο, τι κρίμα! Έχουμε αναγκαστεί στην εποχή μας ν' ασπασζόμαστε σαν τους δούλους την ξενόφερτη ψευτοκουλτούρα και τις συνήθειες άλλων λαών, που στο παρελθόν, εποικοδόμησαν και ανέπτυξαν τον πολιτισμό τους με κύρια, θά 'λεγα, βάση το αρχαιοελληνικό πνεύμα. Και δεν είναι καθόλου τυχαίο, που ακόμη και στις μέρες μας, εξακολουθεί να διδάσκεται στα σχολεία και στα πανεπιστήμια η βαθύτατη κι ευεργετική εκείνη φιλοσοφία (που δεν την έφθειρε ο χρόνος λόγω του ρεαλισμού και της αλήθειας που περικλείει) των Αρχαίων ημών Προγόνων.

Παρ' όλα ταύτα, τα διάφορα πολιτικά συστήματα κι όλες εκείνες οι βάρβαρες κι εχθρικές διαθέσεις όπου ακολούθησαν ορισμένα πανίσχυρα κράτη (για να υπερασπίσουν τα συμφέροντά τους και την εδαφική τους ακεραιότητα) ενάντια σ' άλλες υποανάπτυκτες χώρες, κατέληξαν τις περισσότερες φορές σε τραγικά αδιέξοδα, παρά σε φιλειρηνικές κι αλληλέγγυες μεταξύ των λύσεις.

Ακόμη και σήμερα, λέγω, παρ' όλη την αλματώδη εξέλιξη της επιστήμης και του ολοκληρωτισμού, το φαινόμενο της αλληλοεξόντωσης μεταξύ των ανθρώπων, δεν έχει κάνει από τα βάθη της ιστορίας μέχρι την εποχή μας, το παραμικρό βήμα προόδου. Παντού και πάντοτε, σαν μια αγιάτρευτη πληγή ή θεϊκή κατάρα(;) συνεχίζονται οι πόλεμοι, η πλεονεξία, η σχιζοφρένεια, οι ληστείες, οι εμπρησμοί, οι απαγωγές, οι δολοφονίες, οι αυτοκτονίες και πάει λέγοντας. Από την άλλη πάλι, αν γυρίσουμε στα παλιά, η καταστροφή της Σμύρνης είναι ένα παράδειγμα, ο ισπανικός εμφύλιος πόλεμος, ο πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, η Ρωσική επανάσταση του 1917, ο δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, ο αιμοχαρής Χίτλερ που ξετίναξε την Ευρώπη στον αέρα, η εξαθλίωση και ο ξεριζωμός των Εβραίων, ο Φράνκο, ο Μουσσολίνι, ο μέγας πυρηνικός όλεθρος στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι, το

Βιετνάμ, ο πόλεμος του Ιράκ - Ιράν, το παγκόσμιο ζήτημα, τα Φόκλαντ Άιλαντ, οι διαξιφισμοί μεταξύ Αμερικής και Ρωσίας, ο σύγχρονος πυρηνικός εξοπλισμός, οι προοδευτικές διαδηλώσεις, που σαν το χταπόδι ξαπλώνονται σ' όλο τον κόσμο για ν' αποφύγουν το Ολοκαύτωμα ενός τρίτου παγκοσμίου πολέμου, που όπως υποστήριζε κάποτε ο Αϊνστάιν, θα είναι και ο τελειωτικός!!!

Τα έντυπα που κυκλοφορούν σ' όλη την υφήλιο, οι ακατάπαιστοι κι επίμονοι αθῶνες που διεξάγονται για την ειρήνη, οι ατέρμονες μάχες που δίνονται από τους διανοούμενους και τους καλλιτέχνες, δεν μπόρεσαν δυστυχώς, ν' αλλάξουν τα σατανικά σχέδια των δυνάμεων του σκότους.

Στον αιώνα μας, όπως ξέρουν πολλοί, ο πόλεμος είναι επί το κλείστον οικονομικός. Το καλιό ρητό: «Το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό», ταιριάζει απόλυτα στις ορέξεις των «μεγιστάνων του πλοΐτου». Σήμερα, κατά κακή τύχη, εξακολουθεί να μην υπάρχει ισοζύγιο ανάμεσα στο ατομικό συμφέρο - όλοι κοιτάζουν πάνω απ' όλα, η κοιλίτσα τους να είναι γεμάτη. Ο Μαξ Νορντάου, δεν είχε άδικο για τα όσα υποστήριζε στο βιβλίο του: «Τα κατά συνθήκη ψεύδη». Τώρα, το αν ήταν εβραϊκής καταγωγής (πολλοί έχουν προκαταλήψεις και διχόνοιες ενάντια στην εβραϊκή φυλή), αυτό, στην ουσία δεν σημαίνει, ή μάλλον δεν μας αποδεικνύει ότι ήταν και κατακριτέος - εκείνο που πάνω απ' όλα έχει σημασία, είναι η ικόνσταση, η πνευματική διορατικότητα και η σωστή πρόγνωση ενός μυαλού, που με τις προληπτικές του ικανότητες, έχει το φυσικό χάρισμα ν' ατενίζει, και κατά προσέγγιση, να προβλέπει το μέλλον.

Επίσης, οι κραυγαλέες φωνές των περισσότερων φιλοσόφων στο παρελθόν (Κινέζων, Ελλήνων, Ρωμαίων, κ.λπ.), είχαν έναν και τον αυτό σκοπό την πνευματική και ψυχική ανύψωση του ατόμου. Από την άλλη πλευρά, η ελληνική παροιμία: «Άνθρωπος αγράμματος ξύλο απελέκητο», αν υπήρχε στην εποχή όλων αυτών των Προδρόμων του Πνεύματος, θα ήταν, θέλω να πιστεύω, μια μειονεκτική ψυχασύνθεση του σκνηρού κι απρόθυμου για «Γνώθι σαυτόν» ανθρώπου της δράσεως. Και για να μην περιπλέκουμε τα πράγματα (λόγω των αλληλοσυγκρουόμενων ιδεών περί χριστιανικής θρησκείας: ο φτωχός τω πνεύματι εστί η βασιλεία των ουρανών, κ.λπ.), φθάνουμε στο συμπέρασμα, ότι εκείνος που μάχεται κι ερευνά επίμονα για να βρει την αλήθεια (αν και για τον καθένα είναι διαφορετική) στο τέλος κάποιου θα καταλήξει. Κι άλλωστε, ένα είναι σίγουρο: ότι ο άνθρωπος, από την ίδια του τη φύση, είναι αναγκασμένος μέσω κάποιων υπερφυσικών δυνάμεων, να διαλογίζεται και να πράττει, ή καλύτερα, θά' λεγα, να περιστρέφεται μέσα στον άγνωστο χώρο - χρόνο, από τη γέννησή του μέχρι το

θάνατο. Ο Διογένης, που έκανε ασκητική ζωή, ο Βούδας όπου εγκατέλειψε τον κόσμο και τις απολαύσεις για να περιπλανηθεί και να κηρύξει τα πιστεύω του, ο Ντιστογιέφσκυ που έγραφε σ' ένα του βιβλίο ότι ο άνθρωπος θα ήταν καλύτερα να μην έκανε τίποτα, δεν κατόρθωσαν τελικά ν' αποτινάξουν από πάνω τους τούτο το μυστήριο που λέγεται «αιτοσυντήρηση».

Η βουδική θρησκεία, λόγω χάρη, μπορεί να θέλει τον πιστό της, απαρητητή κι αυτοτιμωρούμενο της εγκόσμιας ζωής, δηλαδή, σκοπός του ανθρώπου να είναι η εξάγνιση και η ψυχική του ταύτιση με το Θεό. Εν τω μεταξύ, η ανθρώπινη ύπαρξη, παρ' όλες τις προσπάθειές της να πλησιάσει και εξομοιωθεί με το υπέρτατο Ον, μέσα στο οποίο ανήκει, έχει να διανίσει ακόμα τεράστιες αποστάσεις - αν και τίποτα δεν της επικυρώνει ότι κάποτε θα φτάσει στο απόλυτο... Και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, η σύγχρονη κοιλτούρα, θα είναι υποχρεωτικά ένα μέρος, του όλου δια μέσω της ανθρώπινης ψυχής, και για να πάει μπροστά, θα πρέπει ν' αποβάλλει από πάνω της όλα τα ψεύτικα φτιασιδία, έτσι, ώστε να λάμψει σαν αρχαία θεά με χρυσαφιά, ελεξούδες κάτω απ' τον ήλιο...

Με τιμή και αγάπη Μιχ. Μοίρας
Ιούν. Αθήνα '89

«Από τα όρσοσανεμισμένα τα ηρωικά Γιάννινα μας έρχεται το μαχητικό Περιοδικό «Ελεύθερο Πνεύμα» που διευθυντής του είναι ο Λ. Μάλαμας. Είναι απόλαυση να το διαβάσεις. Η γλώσσα του έχει ξεπεράσει κάθε Αριστοφάνη ίσως και Σουρή, κάθε είδους τσουχτερή γραφή, τσουχτερότερο καθώς έχει γίνει από την επιταχτική ανάγκη για την ανανέωση, για τη διόρθωση όσων κακών και βρώμικων μας περιβάλλουν. Εύγε! Λεβεντόψυχη γιαννιώτικη γέννα! Όσο κι αν χτυπιέται ο Μάλαμας σαν το χταπόδι οικονομικά και πνευματικά, δεν αυτομολεεί. Εκχέει «μελάνι» και πασχίζει να μας διορθώσει και να μας συνετίσει».

Αγγελική Πανωφοροπούλου
Περιοδικό «Φιλύρες» Αθήνα

Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Λάβαμε το «Ελεύθερο Πνεύμα» το τόσο αξιόλογο και αγωνιστικό Περιοδικό σου και σ' ευχαριστούμε.

Από καιρό ήθελα να σου γράψω και να σου ζητήσω συγνώμη για τα λαμπρά διηγήματα του βιβλίου σου «Μικροί Ήρωες» που αναδημοσιεύουμε στη «Ρωμιούσση» το δικό μας έντυπο που βγαίνει με μεγάλες δυσκολίες εδώ στην ξενιτιά. Ο ζή-

λος μου· στα γράμματα είναι μεγάλος και το μεράκι αδιάκοπο, που με κάνουν κι αγωνίζομαι, ν' ακούγεται η Ρωμιοσύνη μας κι εδώ στον ξένο κι αφιλόξενο τόπο της Ελβετίας που ζούμε.

Όταν πήγαινα στο Δημοτικό Σχολειό στο Θεσσαλικό χωριό μου, ο δάσκαλος με φώναζε «συμμορίτη και κατασπλιά» γιατί ήμουν γιός αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης και ο πατέρας μου εξόριστος στη Γυάρο... Αλλά, ένιωθα μια κρυφή περηφάνια γι' αυτόν· και το μικρόψυχο δάσκαλό μου τον σεβόμουν και τον συμπαθούσα χωρίς κανένα πείσμα.

Σήμερα, του στέλνω ταχτικά και την Επιθεώρησή μας «Ρωμιοσύνη».

Με πολλή φιλία κι εκτίμηση
Δημήτρης Ντίνας Λόγιος
Από το Γκραμπς της Ελβετίας

Αδερφέ μου Λάμπρο,

Το «Ελεύθερο Πνεύμα» σου, είναι το γενναίο κι ασυμβίβαστο, παλικαρίσιο κι ακαταμάχητο Περιοδικό, που το νιώθουμε δικό μας, γιατί το εκτιμούμε σαν μοναδικό για την αγωνιστικότητά του, την καθαρότητά του και το ήθος του, που είναι δικό σου και δικό μας ήθος.

Ξαναδιαβάζοντας αυτές τις μέρες τις σημειώσεις σου πάνω στα αδημοσίευτα, τότε, διηγήματά μου... θαύμασα ακόμα μια φορά το έμπρακτο και χειροπιαστό σου ενδιαφέρον γι' αυτά. Αλήθεια φίλε μου, πόσα σου χρωστάμε όλοι μας στα πρώτα και ύστερα βήματά μας σ' αυτό που ονομάζουμε «γράψιμο τέχνης» και με πόσο σεβασμό μάθαμε από Σένα, να το αντιμετωπίζουμε!

Σ' ευχαριστώ και για τις κρίσεις σου στα «Λαογραφικά» μου.

Με αγάπη και φιλία
Μιχάλης Δελησάββας
Λογοτέχνης και Παιδίατρος
Ν. Μάκρη - Αττικής

Φίλε κ. Μάλαμα,

Είναι πολύς καιρός που δεν σας έστειλα τίποτα δικό μου. Είναι μεγάλη τιμή για μένα να φιλοξενοῦμαι μέσα από τις μαχητικές σελίδες του Περιοδικού σας! Φλέγομαι από την επιθυμία ν' αξιωθώ, να σας σφίξω το χέρι προσωπικά από κοντά. Μα δεν προβλέπω και φέτος να έρθω στην Ελλάδα, γιατί έχω υποθηκώσει όλες τις οικονομικές μου δυνατότητες

στην έκδοση ενός μυθιστορήματός μου, για το οποίο και δούλευα επί 10 χρόνια. Αν όλα πάνε καλά, θα σας το στείλω με μεγάλη χαρά και αγάπη.

Σας σφίγγω θερμά το χέρι
Φιλικότατα Ανδρέας Ονουφρίου
Λογοτέχνης, Λεμεσσός - Κύπρου

Φίλε Λάμπρο,

Δέξου τους θερμούς χαιρετισμούς και τις εγκάρδιες ευχές μας για σταθερή συνέχισή του όμορφου πνευματικού σου έργου.

Βασίλης Περσειδης
Συγγραφέας - Μαραθώνα

Αγαπητέ κ. Μάλαμα,

...Έγινα συνδρομητής του πολύ αξιόλογου Περιοδικού σας, γιατί μου άρεσαν τα άρθρα, τα δοκίμια, τα σχόλια, όλα του, με τις ελεύθερες σκέψεις, που παρουσιάζουν με αρκετή μάλιστα πρωτοτυπία· αλλά και η ποίηση διαφόρων συνεργατών σας. Σας στέλνω μια ποιητική μου συλλογή και περιμένω την κριτική σας. Μελλοντικά θα σας στείλω και ανέκδοτη εργασία μου, σε ποίηση και σε δοκίμιο.

Ευχαριστώ θερμά
Φιλικά Δ. Κ. Τσινικόπουλος
Ποιητής και δικηγόρος Θεσ/νίκης

Αγαπητέ μου κ. Μάλαμα,

Μεγάλη κι απερίγραπτη χαρά, μου δίνουν τα έργα σου: Περιοδικό και βιβλία. Τα χαιρέται ξεχωριστά η ψυχή μου. Ξαναζώ μαζί σου σ' αυτά, έπειτ' από 45 χρόνια, εκείνο τον ασύγκριτο αγώνα του λαού μας, όπου παλέψαμε ξυπόλητοι και νηστικοί ενάντια στο σιδηρόφρακτο φασισμό του Χίτλερ και κατορθώσαμε να επιζήσουμε. Κι όταν διώξαμε τους ναζήδες, που πήγες στην ταξιαρχία, σε θυμάμαι πάντα με το ψαρί σου άλογο.

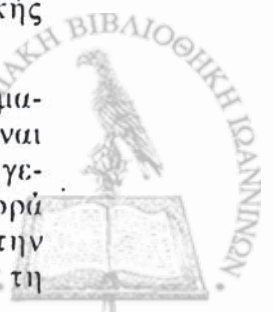
Δώσε τα δέοντα στους συναγωνιστές που υπάρχουν αυτού στα Γιάννινα.

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
και την αγάπη μου
Κώστας Γκιόκας

Από τη Νέα Υέρση της Αμερικής

Αγαπητέ κύριε Μάλαμα,

Επιτρέψτε μου, να εκφράσω το θαυμασμό μου, για το Περιοδικό σας που είναι ένας κήρυκας της Αλήθειας· αλλά και γενικότερα για τη συγγραφική προσφορά σας. Όλα είναι για μένα, σταθμός στην αδιάκοπη μελέτη που κάνω σε όλη τη

Η ΕΟΚ και τα αποτελέσματά της από την άλλη πλευρά

Του Ηπειρώτη Λόγιου στη Σαλονίκη
Νίκου Λάσιου

Αγαπητό μου «Ελ Πνεύμα».

Σε παρακαλώ, καταχώρησε στις τύπο υπέρ-
μαχες της Αλήθειας στήλες σου, τις παρακάτω
απόψεις μου για το επίμαχο θέμα της ΕΟΚ, ν'
ακουστεί και η άλλη πλευρά της.

Το 1975, ο τότε πρωθυπουργός κ. Καραμα-
νλής, αρχηγός της ΕΡΕ, επανερχόμενος από
την Πχρονη αυτοεξορία του στη Γαλλία, ανα-
κοίνωσε ότι θα μας εντάξει στην Ευρωπαϊκή
Οικονομική Κοινότητα. Βέβαια, η εκστρατεία
αυτή, άρχισε με «κομπόδεις» φράσεις και
ίμνους για την «Ένωση της Ευρώπης» και για
τη δική μας συμμετοχή, σ' αυτό το Καπιταλι-
στικό τραστ της ευρωπαϊκής ολιγαρχίας, μ'
επικεφαλής την Αγγλία, τη Δ. Γερμανία και
τη Γαλλία και με κομπάρσους την Ολλανδία,
το Βέλγιο, κι αυτή ακόμα την Ιταλία. Έτσι
ακολούθησε και η είσοδος της Ελλάδας και
μετά της Ισπανίας και Πορτογαλίας. Ως τώρα,
οι συνεταιρεί της ΕΟΚ έγιναν 12.

Ο κίνδυνος των αναπτυγμένων καπιταλιστι-
κών χωρών της Ευρώπης, να υποδουλωθούν
ολοκληρωτικά, από τ' αμερικάνικα και τα διε-
θνή μονοπώλια, οδήγησαν τους «μεγάλους της
Ευρώπης» στην κίνηση αυτή, σε αντιπερισπα-
σμό, ακέναντι στο παγκόσμιο καπιταλιστικό
στρατοπέδο, στην οικονομία των Ην. Πολιτειών
της Αμερικής, που έχει κάνει υποχείρια τα ευ-
ρωπαϊκά οικονομικά συγκροτήματα, μη εξαιρου-
μένης και της οικονομίας της Δ. Γερμανίας,
την οποία ορισσαστικά, έχει υποτάξει...

Μοναδικός ανταγωνιστής των ΗΠΑ, είναι
σήμερα η Ιαπωνία. Αυτή ακριβώς την ανάγκη
ένιωσαν οι 3 «μεγάλοι Ευρωπαίοι σύμμαχοι»
και ίδρυσαν στη 10ετία του 1950 την ΕΟΚ, με
κολαούζο και την Ιταλία.

ζωή μου. Κάθε λέξη και φράση από το
«Ελεύθερο Πνεύμα» γίνεται και μια νότα
στο πεντάγραμμο της ψυχής μου. Έχουν
τόσες αλήθειες οι σελίδες σας κι ας εί-
ναι και πικρές, που προετοιμάζουν το έ-
δαφος των συνειδήσεων με φώτα για ε-
νέργειες λυτρωτικές: φώτα και πράξεις
που οδηγούν τον άνθρωπο σε υψηλά ιδαι-
νικά.

Σας εύχομαι υγεία και δύναμη, να συ-
νεχίσετε το έργο σας, για το καλό της
κοινωνίας και του πολιτισμού.

Με πολλή εκτίμηση
Θανάσης Πλουμάκης
(Από την εργατιά της Αθήνας)

Ρίχτηκαν βασικά με αρραχτικές διαθέσεις
στις οικονομίες των μικρότερων ευρωπαϊκών
χωρών, (Βελγίου, Γαλλίας, Ολλανδίας) και σε
συνέχεια των νότιων «υπανάπτυκτων χωρών»,
όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, και η Πορτογαλία.
Στην περίπτωση αυτή όμως, σα να μην απέχει
πολύ, η παρομιμακή φράση του λαού μας ότι,
«το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό»!

Εξαναγκάζουν λοιπόν τις οικονομίες των
ασθενέστερων ευρωπαϊκών χωρών σε μεταβολές
και ειθυγράμμιση με τις δικές τους «αρραχτι-
κές» διαθέσεις και πριν από την ένταξη, στο
προκαταρκτικό στάδιο, και μετά την ένταξη
τους.

Αιερθρώνουν τις γεωργικές καλλιέργειες σύμ-
φωνα με τα συμφέροντά τους οι μεγάλοι, σε
βάρος των μικρών χωρών. Παράδειγμα, μειώ-
νουν βασικές παραγωγές της πατρίδας μας,
όπως του ελαιόλαδου, των καπνών, των εσπερι-
δοειδών κ.λπ., και μάλιστα μας αναγκάζουν να
τα εισάγουμε, μεταβάλλοντας τη γεωργική μας
οικονομία, που σε ορισμένα προϊόντα ήταν
εκαρπής και καλύτερη την εσωτερική κατανώ-
λευση... Τώρα, διαθέτει συνάλλαγμα για εισα-
γωγές... Μας σταματούν και τις εξαγωγές των
φρούτων, όπως τα ροδάκινα, τα λεμόνια, τ'
αχλάδια, τα βερνίκια κ.λπ., να θάβουμε τη
μισή μας παραγωγή στις χωματερές! Φτάσαμε
να κάνουμε εισαγωγή λεμονιών από το Ισ-
ραήλ!...

Περιορίσαν στο ελάχιστο τη χοιροτροφία και
αμνοτροφία για να φτάσουμε στο σημείο να
εισάγουμε τα 3/4 των καταναλώσιμων κρεάτων
από Ευρωπαϊκές χώρες, ενώ μόλις το 1/4 θα
'πρεπε να 'χουμε από εισαγωγές.

Μας μετέβαλαν σ' ένα τουριστικό θέρετρο
τρίτης κατηγορίας, για να υπηρετούμε τους κά-
στης φίστας τουρίστες, που το μεγαλύτερο πο-
σοστό τους, είναι «αλητοτουρίστες».

Καθηλώνει η ΕΟΚ τους μισθούς και τα ημε-
ρομισθία στα χαμηλότερα επίπεδα, για να με-
γαλώνουν έτσι τρομακτικά τα κέρδη των βιο-
μηχάνων σε βάρος των εργαζομένων, με το
επιχείρημα ότι χρειάζονται να γίνουν επενδύ-
σεις από τους βιομήχανους και τους μεγαλέ-
μπορους για τη λειτουργία και ίδρυση νέων
επιχειρήσεων, νέων βιομηχανιών. Οι «επενδύ-
σεις» όμως γίνονται από τους καπιταλιστές μό-
νο για δικό τους λογαριασμό. Τα κεφάλαια φυ-
γαδεύονται στο εξωτερικό. Τα ελλείματα του
κρατικού προϋπολογισμού μεγαλώνουν συνέχεια
από μια αμεθόδετη πολιτική, αντιμετωπίζονται
με συνεχείς φορολογίες του λαού και τα ελ-
λείματα των μεγάλων Οργανισμών Κοινής
Ωφέλειας καλύπτονται με συνεχείς αυξήσεις σε
βάρος του εργαζόμενου λαού.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η ΕΟΚ,
είναι δύο ληστρικοί οργανισμοί του καπιταλι-
στικού στρατοπέδου, είναι κατηγορηματικοί και
τονίζουν καθημερινά στις «Κυβερνήσεις - υπο-
χείριά τους» ότι πρέπει να μη δίνουν καμία
αύξηση στους εργαζόμενους. Ελευθερία στις τι-

ιές και πάγωμα στα ημερομίσθια... Μέχρι το 992 που θα γίνει η πλήρης ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ, ζητούν μεταβολές και στη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού και στους Οργανισμούς Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, ώστε να ευθυγραμμιστούν με μια πλήρη «ασυδοσία» ή ελευθερία, όπως ισχυρίζονται αυτοί, τη λειτουργία τους.

Συμπέρασμα για την ένταξή μας στην ΕΟΚ: Γρομακτική αύξηση των εισαγωγών. Μείωση του ελάχιστο των εξαγωγών μας. Ασυδοσία του βιομηχανικού και τραπεζιτικού κεφαλαίου. Μείωση της γεωργικής μας παραγωγής και καθ' οπόδειξη της ΕΟΚ οι λίγες καλλιέργειές μας!

Πάγωμα των μισθών και ημερομισθίων και συνεχείς αυξήσεις των ειδών βιοτικής ανάγκης. Πληθωρισμός καλπάζων και ανεργία που καθημερινά αυξάνει επικίνδυνα... Επικείμενη κατάργηση του οκτάωρου εργασίας και αμοιβή εργασίας κατά την «κρίση» της εργοδοσίας. Κατάργηση της Α.Τ.Α.

Όλα αυτά μεθοδεύονται συστηματικά και επιβάλλονται χωρίς δυστυχώς σοβαρές αντιρρήσεις!...

Συνέπεια όλων αυτών των ανορθόδοξων, των καταπιεστικών και εκμεταλλευτικών μέτρων, είναι και θα είναι, η υλική και ηθική εξαθλίωση του λαού μας.

Μπροστά η βιτρίνα της «καταναλωτικής κοινωνίας»... αλλά πίσω της θα ξετυλίγεται το μεγάλο δράμα.

Οι επιπτώσεις μιας τραγικής κατάστασης, δείχνουν καθημερινές και θα γίνουν πιο έντονες. Είμαστε μάρτυρες σε τόσες ρεμούλες, αρπαγές, διασπάθιση του δημοσίου χρήματος, ληστείες τραπεζών, ληστείες ιδιωτών, δολοφονίες, ναρκωτικά... Πόλεις σωστές ζούγκλες! Όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα στενάζουν μέσα στα τιμνένια τέρατα, στο καυσαέριο, στη βρωμία και την ακαταστασία!

Η κρατική μηχανή τρομερά υποτονική. Δημόσιες και άλλες υπηρεσίες, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις είναι κυριολεκτικά παραλυμένες.

Αστυνόμευση σ' όλη τη χώρα και ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα σχεδόν μειωμένη! Έτσι τ' αυτοκίνητα παρκάρουν στα πεζοδρόμια και οι άνθρωποι δυσκολεύονται να βαδίζουν. Τα σκουπίδια βουνά στους δρόμους.

Τ' απόβλητα των βιομηχανιών στην ατμόσφαιρα, στις θάλασσες και στα ποτάμια και οι κίνδυνοι των ανθρώπων κάθε μέρα και μεγαλώνουν.

Το πράσινο στις μεγαλουπόλεις και ιδιαίτερα στην Αθήνα και τη Σαλονίκη, είναι το χαμηλότερο σ' όλη την Ευρώπη, μόνο 2,5 τ.μ. αντιστοιχεί στο άτομο, ενώ στις καπιταλιστικές χώρες της ΕΟΚ φτάνει τα 12 - 15 και στη Σοσιαλιστική Ευρώπη ξεπερνάει τα 20 τ.μ. κατ' άτομο.

Αυτά είναι μερικά «δώρα» στην πατρίδα μας από την ΕΟΚ.

Υποδούλωσή της, με εκμετάλλευση και εξαχρέωση σ' όλους τους τομείς της κοινωνικής μας ζωής.

Αυτή λοιπόν είναι η ΕΟΚ των μονοπωλείων και των τραπεζ. Γι' αυτή τη διασύνδεση κάποτε ο κ. Καραμανλής, (σαν υπηρέτης του καπιταλισμού...) πανηγύριζε που θα γινόμασταν εταίροι.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Με τιμή κι αγάπη

Νίκος Λάσιος

Σαλονίκη Ιούνης 1989

Λάμπρου Μάλαμα: «Αναφορά στην Αλβανική Λογοτεχνία 1500 - 1986»

Κυκλοφόρησαν

Από το Κερατσίνι τα παρακάτω νέα βιβλία. Του γνωστού και υπέροχου ευθυμογράφου λογοτέχνη Αλέκου Χρυσοστομίδα με τίτλο:

«Τα Κολασμένα»

Μικρές ζωντανές σπαρταριστές ιστοριούλες βγαλμένες από το δαιμόνιο σπυρτόζικο ταλέντο του παλιού κωμικού ηθοποιού και δημοσιογράφου. Μέσα στις 174 σελίδες του, σατιρίζει τύπους και χαρακτηρισμούς από την προσωπική, κοινωνική και πολιτική ζωή Ελλήνων της εποχής μας.

Όλα τα ευθυμογραφήματα του δεξιοτέχνη του είδους, Χρυσοστομίδα, είναι καλογραμμένα, σύντομα, πρωτότυπα, ευχάριστα, γεμάτα χιούμορ, δροσιά και χάρη που χαρίζουν γέλιο κι αισθητική απόλαυση. Τα προλογίζει ο Λ. Μάλαμας σε έκδοση «Σμυρنيωτάκη». Τηλ. του συγγραφέα: 4310373 - 4315952.

Σταύρου Α. Σταυριανάκου ένα βιβλίο για εργαζόμενους και συνταξιούχους με τίτλο: «ΠΑΡΑΚΑΤΙΑΝΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΙ» που τιμάει προβάλλει και δικαιώνει την εργατική τάξη, τους αδικημένους. Είναι γραμμένο με οξεία παρατηρητικότητα, κοφτερή ματιά και δίκαιη κοινωνική κρίση, μέσα από την ελληνική πραγματικότητα, σε γλώσσα απλή κι ευχάριστη, σε καλαίσθητη έκδοση της εφημερίδας «Δημοκρατικός και κοινοτικός Τύπος». Πωλείται δρχ. 500, τηλέφωνα: 5228449 και 5247773.

Πνευματικά και Καλλιτεχνικά γεγονότα

Φίλοι Συγγραφείς που έφυγαν

Λιλίκα Νάκου

Μετά τον διακεκριμένο συγγραφέα και καλλιό αγωνιστή Γιώργο Βαλέτα, που απεβίωσε στα 82 χρόνια από το κρεβάτι του κόνου, σε ηλικία 90 χρονών... πέθανε στην Αθήνα και η γνωστή και διαπρεπής λογοτέχνης Λιλίκα Νάκου. Ήταν από τις λίγες καλλιές και αρχοντόψυχες κυρίες των Γραμμάτων.

Την είχαμε γνωρίσει πριν 20 περίπου χρόνια στο σπίτι του άλλου σεβαστού πνευματικού φίλου Πάνου Νικολή Τζελέκη και εκτιμήσαμε την εξαιρετική προσωπικότητά της. Είχε ευρωπαϊκή μόρφωση και ήταν ευγενέστατη, σιμνή και γνωστική κι ενάρετη. Είχε σπουδάσει ο Παρίσι την εποχή του 1919, όταν έστειλε ο Γληνός τον Βάρναλη εκεί για μετασποικίς κ.ά.

Η Λιλίκα γρήγορα συνδέθηκε με τα μεγάλα πνεύματα και τα προοδευτικά ρεύματα της Ευρώπης. Την εκτίμησαν και της πρόσφεραν φώτα και φιλίες ο Ρ. Ρολλάν, ο Ερ. Μαρκετίς κ.ά.

Η Νάκου γυρίζοντας στην πατρίδα, τους αφιέρωσε και το έργο «Προσωπικότητες που γνώρισα».

Υπήρξε από τις πρωτοπόρες φεμινίστριες και αγωνίστηκε για τα δικαιώματα της γυναίκας. Εκτιμήθηκε πλατιά σαν άνθρωπος με ζηλευτό ταλέντο, αλλά και σαν χαρακτήρας που δεν εκδίδε αδυναμίες, όπως άλλες της σιπράς της. Ακολούθησε στην τέχνη της τη ρεαλιστική σχολή του Παρισιού κι απάλλαξε το νέο μινιστόρημα από την ηθογραφία της γυναικείας λογοτεχνίας. Λιτή και αληθινή στην αφήγησή της, ζωντανή και κλειστική στην ψυχογραφία της. Αλλά και ιδεολόγα με συνέκεια.

Κιριότερα έργα της «Οι Παραστρατημένοι», «Η Ξεπάρθενη», «Η Ναισικά» κ.ά.

Αντώνης Μυστακίδης (Μεσεβρινός)

Πέθανε στο Μάλμο της Σουηδίας στις 15 Απρίλη, σε ηλικία 81 χρονών, και ο καθηγητής Πανεπιστημίου Αντώνης Μυστακίδης, ο γνωστός και αγαπητός στο λογοτεχνικό μας κόσμο Μεσεβρινός.

Τα ελληνοσουηδικά γράμματα έχασαν έναν πιστό και στοργικό κι ανήσυχο πνευματικό κατέρα. Πεζογράφος, ποιητής και μεταφραστής. Η βορειοευρωπαϊκή διασπορά, έχασε έναν φωτοβόλο φάρο, που με τη λάμψη των έργων του θα

φωτίζονται και νεώτερες συνειδήσεις.

Η γλωσσολογική, ιφολογική και φιλολογική επιστήμη, έχασε έναν θερμό και πρωτοκόρο αγωνιστή της.

Το φως του Μεσεβρινού μένει ακοίμητο στα «Ιστρύδια του Ρήγα», σ' όλα τα διδάχτικά κι αληθινά κοινωνικά και ημερολογιακά του έργα. Θα μείνει κι ο απλός λιτός και γλαφυρός του λόγος, που θα κείθει, θα συγκινεί, θα γοητεύει και θα προβληματίζει τους μελετητές.

Το «Ελ. Πνεύμα» έχασε έναν καλό φίλο, θαιμαστή και συνεργάτη. Δεν πρόλαβε ίσως να χαρεί την τελευταία συνέχεια από τη νοϊφέλα και του δημοσιεύσαμε στο 71 τεύχος... και ο Μεσεβρινός, αναγκάστηκε για πάντα μακριά από την αγαπημένη του Ελλάδα, που είχε πάντα στην ψυχή του και τη συνώνυμη πανέμορφη γενέτειρά του στα παράλια της Μαίης (Θάλασσα), που είχε πρωτοειδεί το φως του ήλιου.

Έφυγε κικραμένος, καθώς όλα τα πατρισταικά κατεστημένα των αμογενών του, δεν τον τιμήσαν ποτέ για την όλη προσφορά του, παρά μονάχα σχετικά οι φίλοι του στην Κύπρο. Αντία, φίλε Αντώνη, ρεαλιστή και ρομαντική σκακάνια της λογοτεχνίας, και σύγχρονη Οδισσία των Γραμμάτων μας.

Τάκης Σιωμόπουλος

Του Τάκη Σιωμόπουλου, του αγαπητού Ηκειρώτη εκπαιδευτικού, ποιητή και κριτικού, το τέλος στα 82 του χρόνια υπήρξε τραγικό!

Έπειτα από συνεχή εγκεφαλικά εκεισόδια καθηλώθηκε επί τρία χρόνια σαν φυτό στο κρεβάτι του κόνου, και απεβίωσε στις 25 Μάη.

Ο Τ.Σ. είχε φιλότιμη και μεγάλη ψυχή με άδολη και καιδική αθωότητα. Αλλά πνεύμα, κλοίσια συγκροτημένο, φιλοσοφημένο, γόνιμο κι αποδοτικό.

Είχε γεννηθεί στην Ψήνα - Λαοώνης το 1877 Σπούδασε φιλολογία στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, κι εκεί είχε διαμορφώσει με το στενό του φίλο ποιητή Γιώσεφ Ελιγιά, την ανθρωπιστική του ιδεολογία.

Όταν διορίστηκε καθηγητής δίδαξε και φωτίσε πολλές γενιές στην Αθήνα και στην Ηκειρο.

Στον πόλεμο του 1940 υπηρέτησε σαν απλός στρατιώτης και στην Κατοχή πήρε μέρος στην Εθνική Αντίσταση ως διαφωτιστής του ΕΑΜ. Το 1947, συνελήφθη και στάλθηκε εξορία στην Ικαρία.

Στη λογοτεχνία είχε καλό και γερό ποιητικό και κριτικό ταλέντο, με πολλές επιδόσεις από τους Βηλαρά, Παλαμά, Σολωμό, Πάλλη κ.ά.

Είχε παρουσιαστεί στα Γράμματα από 15χρονο μαθητής γυμνασίου το 1922 και βραβεύτηκε σε Διαγωνισμό της Αθήνας ποιήματά του, που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Πολιτισμός».

Ο Τ.Σ. στάθηκε σ' όλη τη ζωή του ένας σπουδαίος, αληθινός και πολυφωτισμένος διδάχος στην παιδεία του λαού και στη λογοτεχνία του ηπειρωτικού Παρνασσού.

Έγινε στυλοβάτης πολιτιστικών οργανώσεων στα Γιάννινα· κι ήταν ένας ανεκτίμητος και σεβαστός απ' όλους πνευματικός πρεσβύτες, που τιμήθηκε από οργανώσεις κι από το Λήμο. Άφησε αξιόλογο ποιητικό μεταφραστικό (από Λατίνους) και κριτικό έργο... Και με το θάνατό του τα Ηπειρωτικά Γράμματα έγιναν φτωχότερα. Περισσότερα για τη ζωή και τη δράση του Τ.Σ. έχουμε στο υπ' αρ. 51 τεύχος της Επιθεώρησής μας.

Α. Μάλαμας

★ ★ ★

Κώστας Καραγιώργης

Ο κορυφαίος ηθοποιός του λαού μας Κώστας Καραγιώργης δεν ζει πια! Άφησε στα μέσα του Μάη την ύστερη πνοή του σε μια θεατρική σκηνή στον Καναδά, που έκανε περιοδεία με το Θίασό του Ν. Παπαναστασίου για να ψυχαγογήσουν τους εκεί ομογενείς.

Το πλήγμα για το τόσο βαρύ και ξαφνικό κλείσιμο της αυλαίας του, συγκλόνισε όλο το θεατρικό και θεατρόφιλο κόσμο της χώρας κι ορφάνεψε την καλή του συντρόφισσα και τα παιδιά του. Αλλά και σε μας τους φίλους του, που μας έλλειψε σε ηλικία 51 χρόνων, άφησε μέγα κενό και δικαιολογημένο αδερφικό πένθος. Γιατί ο Κ. Καραγιώργης, που σύντομα διακρίθηκε για το δυναμικό του ταλέντο στο θέατρο, στον κιν/φο, στην τηλεόραση, ήταν ένα σπάνιο παλικάρι, ρομέικη λεβεντιά με τα όλα του! Καλλιτέχνης με μεγάλες ικανότητες, στοργικός, οικογενειάρχης, αγνός και πιστός ιδεολόγος, ηθικός και ακέραιος χαρακτήρας, υποδειγματικός και τέλειος άνθρωπος! Αφοσιωμένος μελετητής και φίλος του λαού και της αλήθειας.

Με το πανάκριβο στις μέρες μας γλυκό χαμόγελο που χάριζε σε όλους, είχε κερδίσει όλων το θαυμασμό και την αγάπη. Τον κλάψαμε δίκαια, μ' αβάσταχτο πόνο! Και θα τον έχουμε πάντα ζωντανό στη μνήμη μας και θρονιασμένο στην καρδιά μας.

Το «Ελ. Πνεύμα», που ο Κώστας υπήρξε θαυμαστής όλα τα χρόνια στον τίμιο αγώνα του, αλλά και φίλος του γράφοντα και των έργων του, αφιερώνει ταύτες τις φτωχές αράδες σε δυο λουλούδια του Μαγιά στον τάφο του, σε μια παρηγοριά στη γυναίκα του και στα

παιδιά του απόνα φίλο μακρινό, που γνώριζε βαθιά τη μεγαλοκάρδια, τη σεμνότητα, την καλοσύνη, την ανθρωπιά και την ανιδιοτέλεια του Κ. Καραγιώργη, για να 'ναι περήφανοι παντοτινά για κείνον. Κηδεύτηκε στην Αθήνα την ημέρα της γιορτής του με πολλές τιμές.

Α.Μ.

Φίλιππος Βλάχος

Οι συγγραφείς και οι εκδότες, οι φιλότεχνοι Αθηναίοι και οι συμπολίτες του Φίλιππα Βλάχου Κερκυραίοι, που γνώριζαν το λόγιο, ηθοποιό κι εκδότη του διαπρεπή πεζογράφου των αρχών του αιώνα μας Ντίνου Θεοτόκη, λυπήθηκαν βαθιά για τον πρόωρο θάνατό του. Τον αγαπητό και φωτισμένο φίλο Φίλιππα, που είχε την τυπογραφική του αετοφωλιά και κατοικία σε μια σοφίτα της οδού Μαυρομιχάλη και ήταν συμπαιθέστατος φτωχός και τίμιος στους κύκλους των λογίων, τον έφθειρε και τον έφαγε η ταλαιπωρη ζωή της Αθήνας. Οι εκδότες του αφιέρωσαν τιμητικά για τη μνήμη του την έκθεση βιβλίου της Κηφισιάς τον Ιούνιο κι εμείς ένα ταπεινό και φιλικό αντίο.

«Λογοτεχνικές ημερίδες»

Από την Επιτροπή Λογοτεχνών «Η Θεά Αθηνά» καθιερώθηκαν οι «λογοτεχνικές ημερίδες», που άρχισαν μ' επιτυχία στο Πνευματικό Κέντρο της Αθήνας στη γιορτή του Αγίου Βαλεντίνου και με τη χορωδία του Χ. Ιωάννου, σε ποίηση Άλκη Ροδινού.

Την όλη προσπάθεια εμπνεύστηκε κι επιφορτίστηκε η ποιήτρια κ. Χρυσούλα Βαρβέρη - Βάρρα, που είναι και η ψυχή της οργάνωσης και γενική γραμματέας μαζί και ο πρόεδρος της Επιτροπής ποιητής Γ. Πετρόπουλος.

Με σύνθημα και αρχή «τη συμφιλίωση όλων των μελών των λογοτεχνικών σωματείων, που αποτελούν τη βάση του λογοτεχνικού δυναμικού της χώρας μας» στη 2η ημερίδα τους, που ήταν οργανωμένη για την Ελληνίδα μάνα, απαγγέλλθηκαν και βραβεύτηκαν ποιήματα, αφιερωμένα στην ηρωίδα και γεννήτρα της ζωής, και στις μάνες όλου του κόσμου.

Τιμητικές, διακρίσεις δόθηκαν στο Νικηφόρο Βρετάκο, στο Λάμπρο Μάλαμα, στο Α. Κουλεντιανό, στο Γιάννη Καραβίδα, στη Στεφ. Καλού, στη Γ. Σμυρνιώτη και σε άλλους.

Άλλες εκδηλώσεις

● Στις 14 του Μάη, με την αιγίδα του Δήμου Αθήνας και με τη συμμετοχή μελών απ' όλα τα λογοτεχνικά σωματεία, έγινε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου εκδήλωση για τη Γιορτή της Μητέρας και απονεμήθηκαν σε ποιήτριες και ποιητές τιμητικά διπλώματα από την Επιτροπή Λογοτεχνών «Η Θεά Αθηνά», που ίδρυσε και οργάνωσε η γεν. γραμματέας και αγωνίστρια των Προοδευτικών Γραμμάτων και

της Ειρήνης, ποιήτρια, κ. Χρυσούλα Βαρβέρη - Βάρρα.

● Στα τέλη Απριλίου ο Σύνδεσμος Ιστορικών Συγγραφέων με τον πρόεδρό του Χρήστο Στασινόπουλο και τη γεν. γραμματέα Μαρία Χαλκιοπούλου στην Αθήνα έκανε την ετήσια γενική Συνέλευση των μελών του.

● Στην αίθουσα του Δικηγορικού Συλλόγου Αθήνας μίλησε στις 5 Μάη ο λογοτέχνης Γιάννης Νικολόπουλος με θέμα «Οι δίκες του Σολωμού». Προλόγισαν ο δ. της της Κτημ Τράπεζας κ. Γ. Ανωμερίτης και ο συγγραφέας Φιλ. Νικολόπουλος.

● Τιμητική βραδιά στη Ν. Σμύρνη για τον παλαιό δημοσιογράφο και γνωστό Ιονα ποιητή Απόστολο Μαγγανάρη αφιέρωσε ο Ροταριανός Όμιλος τον Ιούνιο. Μίλησαν για τον τιμώμενο και το πλούσιο έργο του, ακαδημαϊκοί δημοσιογράφοι και λογοτέχνες και απέγειλαν ποιήματά του καλλιτέχνες του θεάτρου και ο ίδιος.

● Από το Λογοτεχνικό Διαγωνισμό του Συνδέσμου Φιλίας «Ελλάς - Κύπρος» στη Θεσ. νίκη, βραβεύτηκαν οι φίλοι και συνεργάτες του Περιοδικού μας: 1) Ανδρέας Ονοφρίου από τη Λεμεσό, Α' βραβείο για το διήγημά του «Το τραγούδι του Ανέμου» και 2) με Β' βραβείο ο Ηπειρώτης καθηγητής και ποιητής Μάνθος Σκαργιώτης για το διήγημά του «Αναμέτρηση» Ανάμεσα στα μέλη της κριτικής επιτροπής ήταν και ο ποιητής και κριτικός Νίκος Τέντας.

● Στο παράρτημα Πύργου του Λιανίου Ελληνίδων έδωσε διάλεξη με μεγάλη επιτυχία, διανοημένη με απαγγελίες, η εκλεκτή λογοτέχνης κ. Λούζα Α. Κωνσταντίνου.

Το «χρυσό μήλο» της ΕΙΕΤ στο Πήλιο

Με αξιόπαινη πρωτοβουλία της Ένωσης Συγγραφέων και Δημοσιογράφων Τουρισμού και με την αιγίδα του ΕΟΤ κι έπειτα από έγκριση κι απόφαση της Διεθνούς Επιτροπής της ΕΙΕΤ (Διεθνής Ομοσπονδία) οργανώθηκε στις 20 Μάη στη Βιζίτσα του Πηλίου, η απονομή του διεθνούς βραβείου το «Χρυσό Μήλο» στα πανώρια χωριά του Πηλίου, με συμμετοχή πλήθους κόσμου απ' όλη την ηλιοχωρική περιοχή.

Η μεγάλη αυτή διάκριση που παρέλαβε ο Δ. ντής Τουρισμού του νομού Μαγνησίας, αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για την Πατρίδα μας και τις ασύγκριτες φυσικές ομορφιές της.

Τη φροντίδα για την οργάνωση της υπέρχης αυτής γιορτής την είχε η άξια πρόεδρος της ΕΣΔΤ, κ. Γαλάτεια Παλαιολόγου και τα μέλη του Δ. και Σημ. Πηλίου κ. κ. Αύστρας, Μπικουσιάνης, Αρίτσας και Τζατζερίνης.

Βασίλη Περσειδή

Διο. χρήσιμα και πολύ διαφωτιστικά πολυσέλιδα βιβλία του γνωστού λογογράφου και μελετητή Σκυριανού συγγραφέα.

Λιθεντικές εργασίες εθνικής αυτογνωσίας: 1) «Το εθνικό μας τραγούδι» (Τόμος Α') και 2) «Η ιστορία μιας ζωής» ένα αυτοβιογραφικό οδοιπορικό με συγκινητικές περιπέτειες και νεώτερα ιστορικά στοιχεία. Διο. βιβλία που θεμελιώνουν μια πυράδοση μ' αληθινό και τίμιο λόγο.

Προμηθευτείτε τα από τον ίδιο τον Περσειδή.

Τίμβος - Μαραθώνα 190.07

Τηλ. 0294 55269

Λάμπρου Μάλαμα: Πρώτο Βραβείο Ταξιδιωτικής Λογοτεχνίας

Ένα συναρπαστικό και πλούσιο έργο περιηγητικής λογοτεχνίας με τον τίτλο **«Θωρώντας Βουνά και Πέλαγα»**

Φυσιολατρικά και Ιστορικά της Ηπείρου

Είναι το 54ο βιβλίο του δ. ντή της Περιοδικής Επιθεώρησης «Ελεύθερο Πνεύμα».

Έργο πρωτότυπο διδαχτικό κι ευχάριστο, μ' εμπνευσμένες περιγραφές σε βουνά, ποτάμια, θάλασσες και απάραμιλλα ηπειρώτικα τοπία, με διαφωτιστικά ιστορικά στοιχεία για Πωγώνια, Ζαγόρια, ορεινά της Κόνιτσας, Πάργα, Θεσπρωτία, κ.ά.

Ένα έργο που κάνει την ιστορία ποίηση και τη φυσιολατρία σκοπό και χαρά της ζωής, διανοημένο και με 90 φωτογραφίες.

Θα το βρείτε στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και στη δ. νση του Συγγραφέα Ανεξαρτησίας 188, τηλ. 22030 Γιάννινα.

Αναγγελίες βιβλίωνΠοίηση

Ελένης Κονιαρίλλη - Σιακή: «Ο πρώτος Έσπερος» Αθήνα '89

Γιώργου Τσούτη: «Τριάντα χρόνια ποίηση 1959-1989» (Επιλογή πρώτη) Αθήνα '89.

Ευγενίας Ρέγκου - Σγουρού: «Αδέσποτες Μέρες» Αθήνα '88.

Σοφοκλή Λαζάρου: «Ένδον πορευόμενος» Λευκωσία '88.

Παντελή Υδραίου: 1) «Λυρικές πινελιές σε Ματωμένο κύκλο», 2) «Οδός θανάτου», Αθήνα '89, 3) «Ψήγματα» Αθήνα '89.

Μαρίας Μαρκετάκη - Χατζημιχαλάκη: «Αμφικύρτη» Λευκωσία '89.

Νάνσυ Κατρώτσου: «Λάμπεις ονείρου» Αθήνα '89.

Σταύρου Μελισσινού: «Ισοκράτους προς Δημόνικον» (Ποιητική μετάπλαση), Αθήνα '89.

Θύμιου Ι. Χριστόπουλου: «Στον Απόηχο του ονείρου», Δελφοί '88.

Γιώργου Ανωβολιώτη (Γ.Ν. Παπαγεωργίου):

«Ελλημενισμένο» Αθήνα '89.

Αθαν. Β. Νταουσάνη: «Χρόμα Μαύρο» εκδ. «Γλάρος» Αθήνα '89.

Πεζογραφία

Κώστα Καπόπουλου: «Αναμέναμε το θάνατο» Αθήνα '89.

Ν. Α. Αργυρόπουλου: «Ειρήνη» (Επιστημονική και ιδεολογική ανακατάταξη) Αθήνα '87.

Πρίαμου (Βαγγ. Σκαρλή): «Αναφορά στο Μέλλον» Αθήνα '89.

Γιάννη Σπανόπουλου: «HOMO RES - DEUS RES» (Διηγήματα) Αθήνα '88.

Γιώργου Ηλ. Ζιάκα: 1) «Ιστορικά - Αρχαιολογικά - Λαογραφικά Τρικάλων» '72, 2) Ιστορικά - Αρχαιολογικά - Λαογραφικά (Τόμος 4ος - 5ος), 3) «Ο Ασκληπιός και το Ασκληπείο Τρίκκης, 4) «Έθιμα Δωδεκαήμερου Καραγκούνηδων» 1980.

Αγγελικής Πανωφοροπούλου: «Η Βεργιλιανή ανταύγεια στην Ποίηση του Σολωμού» (Κριτική μελέτη) Αθήνα '89.

Γιώργου Γερ. Τριανταφύλλου: Μικρή προσωπική πεζογραφική Ανθολογία» Αθήνα '88.

Έργα Μάλαμα

και σε άλλα κεντρικά.

Βιβλία και περιοδικά του δ/ντή μας Λ. Μάλαμα θα βρείτε:

Αθήνα: Στου Κολάρου (Σόλωνος)
Στη «Σ. Εποχή» (Μαυροκορδάτου).
Στη «Δωδώνη» (Ασκληπιού)

Θεσ/νίκη: Στου Παν. Ραγιά (Τσιμισκή 41)

Στη «Σ. Εποχή» (Αριστοτέλους 7)
Στο «Κατώι» του Μπαρμπουνάκη κ.ά.

Παιδική κι εφηβική
Επιπλοποιία

Ένας ιδιότυπος και καλαίσθητος «ρέκορτμαν» στην Αθήνα ο Μάριος Ζούκης απαράμιλλος στα παιδικά κι εφηβικά έπιπλα. Ασυναγώνιστος στα μοντέρνα είδη.

Με μια επίσκεψη μπορείτε να πεισθείτε γι' αυτά τα γεμάτα γοητεία κι ομορφιά αντικείμενα καλλιτεχνίας για ένα σύγχρονο κι ευτυχισμένο παιδικό σπίτι.

Μάριος Ζούκης Ν. Πλαστήρα 287, Άγιοι Ανάργυροι Αθήνα. Τηλ. 2618822, 2630696, 8811252.

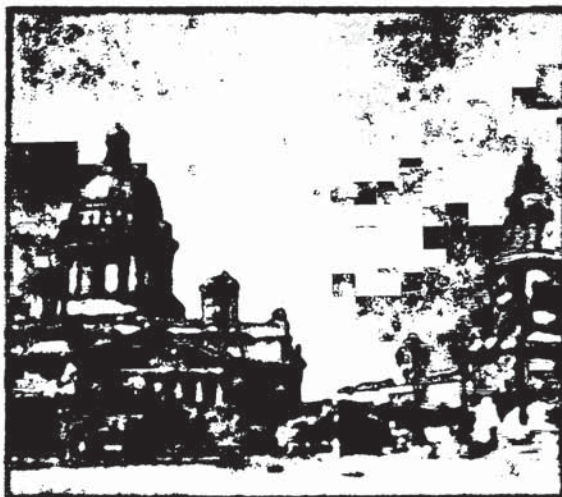
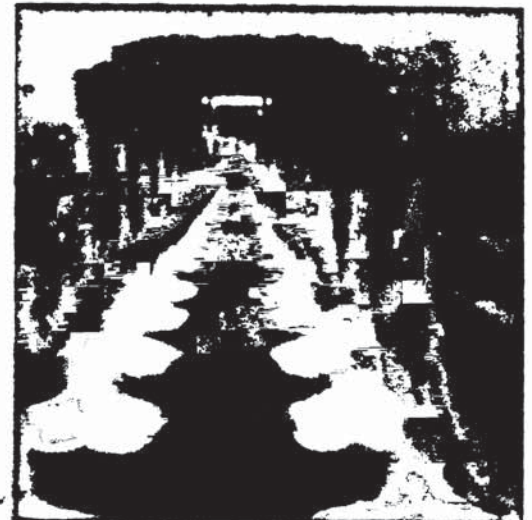
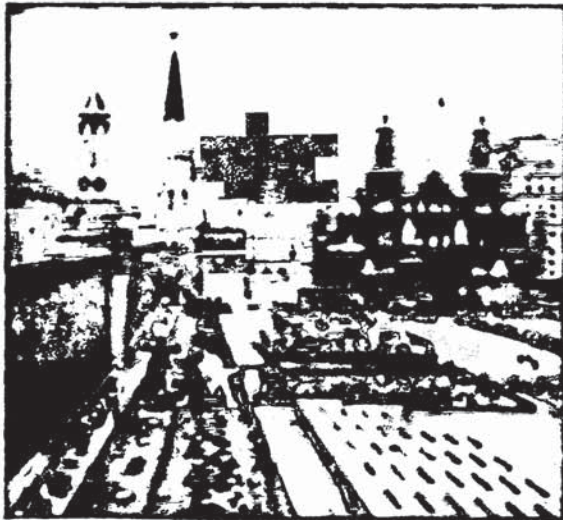
Στη ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

...οι διακοπές μένουν αξέχαστες!

Το «BALKAN TOURIST»

Είναι στη διάθεση όλων των φίλων τουριστών, για ένα ευτυχισμένο ταξίδι στην ωραία Βουλγαρία. Η ζηλευτή γειτονική χώρα του πρώτου της σύγχρονης κοσμογονίας και προόδου, Σας περιμένει πάντοτε για τις πιο πρόσφορες διακοπές - σας, για μια χαρούμενη αναψυχή που θα σας μείνει αλησμόνητη.

Οικογένειες, ή ένας γονιός με παιδιά, Βίζα δ
χρειάζονται.

Απευθυνθείτε: Στους ταξιδιωτικούς - σας πράκτορες, ή στα Κεντρικά Γραφεία του Εθνικού Οργανισμού Τουρισμού της Βουλγαρίας στην Ελλάδα «BALKAN TOURIST» Ακαδημίας 12, Αθήνα (134) τηλ. 3634.6'